

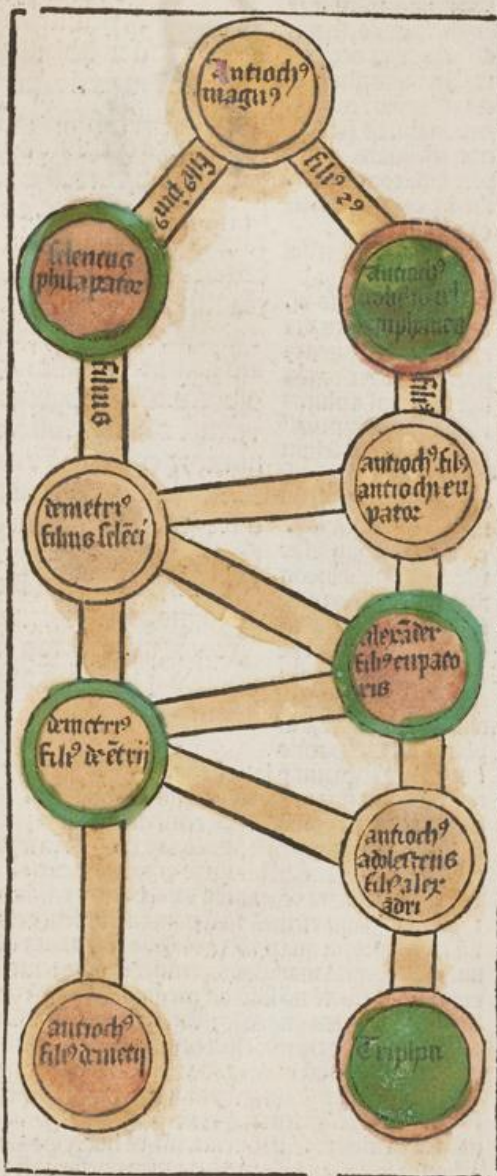
Postilla Nicolai de lyra sup libros Machabeorum incipit. Capitulū. I.

Factū est. Post hystoriā Judith q̄ntum ad hystorias i sacra scriptura nō p̄tetas sequit hystoria i libro machabeor descripra rōne dicta i principio libri Thobie. licet p̄ magnū tps p̄tigerit postea. Nam hystoria libri Judith p̄tigit tpe cambilis

filij syri fm̄ cōmunē expositionē doctoz nostroz quā se cur sum exponēdo libz illū. hystoria v̄o machabeorū p̄tigit tpe antiochi epiphanis regis syrie. vt pater i p̄ncipio primi libri. Verūtamē hystoria videt intricata p̄pter duos fratres. s. Helenchum ⁊ antiochū epiphane ⁊ eoz posteros. q̄ se mutuo expulerūt d̄ regno guerra inter eos q̄si impacabili cōmora. Ad euidentiā igit hystorie aliqd̄ est hic premitendū d̄ dicti regni successionē. Sciēdū igit q̄ post mortē Alexandri magni. ei⁹ monarchia i quattuor regna fuit diuisa. s. macedonie. asie. egypti. et syrie. sicut pas. viij. fuerat p̄p̄teratū. s. d̄ duobz primis regnis nō sit mentio in primo machabeorū libro. s. p̄cedit fm̄ p̄cessum regni syrie. q̄b̄ multū iudca afficit. restitenti. put poterāt machabeis ⁊ aliqua de regno egypti occasionaliter interponā. Sciendū igit q̄ mortuo alexandro magno prim⁹ regnauit in syria seleucus ⁊ alij quattuor post ipm̄. ⁊ fer⁹ fuit antiochus magn⁹ q̄ duos habuit filios. s. seleucum philopatorē. q̄ sibi successit in regno tanq̄ primogenit⁹ ⁊ antiochum epiphaniem q̄ traditus fuit romanis obfcs. ⁊ tandem morte patris ⁊ inertia seleuci sui fratris. venit in syriā. ⁊ ab aliquibz ciuitatibz recept⁹ fuit. ⁊ tandem syrie regnū obtinuit. p̄pter q̄b̄ inter posteros ei⁹ ⁊ posteros fratris sui d̄ syrie regno fuit longa p̄certatio. ⁊ aliqui p̄ualebat vna pars. aliqui vero altera. ⁊ syria d̄ vna posteritate ad aliā trāsibat. vt patet in figura in pagina sequenti posita. in cui⁹ summariate ponit antioch⁹ magn⁹ ⁊ ei⁹ duo filij in duobz lateribz descendendo. ⁊ sub eis eoz posteri. p̄ processus vero regni incipiendo ab antiocho magno de posteritate vni⁹ nlij ad alter⁹ posteritatē vel in eadē posteritate d̄ patre ad filij vel ad aliū successore patre in linea transfertali de iunio facta. Et ad maiore euidentiā sup̄ quēlibet successione ordīnē dicti regni. Et quoniā d̄ summis sacerdotibz ius deorum in libris machabeorū est mentio. ideo sciendum q̄ iaddus alexandri tpe fuit sacerdos summus. post eū onyas sub quo p̄tolomeus soter rex egypti multos iudeos captiuauit. post eū symon iustus. deinde elazarus frater ei⁹. deinde onyas symonis iusti fili⁹. q̄ rēq̄ tunc fuerat puer. post eum symon filius eius. deinde onyas fili⁹ ei⁹ tpe antiochi magni ⁊ seleuci eius filij. cuius tempore behodor⁹ ad spoliandū erariū in hierusalē fuit missus. ⁊ hie onyas fm̄ iosephū libro duodecimo antiqtatis iudae. c. vi. habuit duos fratres. s. iasonē ⁊ mene laum. qui successiue licet vsurpatiuē tenuerūt summū sacerdotiū. quibz successit alchimus p̄ institutionē vior lentā antiochi epiphanis qz nō erat de linea sacerdotali licet descēdisset ab aaron. vt habet infra. c. vij. ⁊ tūc sacerdotiū venenit ad machabeos. qui antiocho regi ⁊ ei⁹ factis q̄ntum poterant resistebant. habebāt etiā ibi aliquid iuris. Nam matathias pater eoz descēderat de illis p̄tū. quos dauid instituerat ad deservendū tempore domini per vices suas. primo parat. s. qz hui⁹ primi ⁊ secūdi machabeorū maior est auctoritas q̄ iosephi. cum ab ecclesia recepti sint ad legendū. ideo nō est dimittendus textus p̄pter iosephum. s. magis ecōuerso. Secundo vero libro. uij. c. dicit ep̄stē q̄ iason fuit frater onye ⁊ q̄ menela⁹ ⁊ lysimach⁹ fuerūt fratres symonis p̄positi

templi ⁊ de tribu beniamin sicut ⁊ iste symon. vt habet secūdo libro. c. vij. De alchimio vero habet secūdo libro fu. q. c. q̄ fuerat summ⁹ sacerdos tpe antiochi epiphanis. s. q̄ eiecit⁹ fuit inde. eo q̄ ritu gentiliū fuerat inquinatus quē tamen restituit demetrius seleuci. vt habet ibi. ⁊ septimo capitulo primi libri. ⁊ ideo fm̄ textum intēdo exponere libros machabeorū.

Sequitur figura regum cum suis attinentijs.

Hec figuram igitur p̄positam patet processus regni syrie q̄ntum ad principes qui indeoz populū afflicerūt. Diuisio tamē libri accipiēda est fm̄ duces qui populū israel liberauerunt. tamen liber totalis primo in duas partes diuiditur fm̄ duos libros partiales primum. s. ⁊ secundū. Primum autē liber diuiditur in q̄tuor partes. qz primo ponit liberatio populi sub matathia. secūdo sub

iuda. q. c. a. tertio sub ionatha. ir. c. quarto sub symone
p. l. c. prima in duas. q. primo ponit delectio p. l. r. t. e.
p. l. facta p. antiochū epiphanē. scdo defensio facta p. ma
tarbia. c. scdo. p. prima ad huc in tres fm triplice p. c. l. sio
nē p. antiochū factā. p. prima facta fuit p. ipm p. son. aliter.
secūda p. eius dūcē. q. p. onit ibi. Et post duos
os annos. tertia p. c. l. n. sio. f. r. scriptura. ibi
Et scripsit. circa p. m. p. m. o. d. s. c. r. i. b. i. f. a. s.
f. i. g. e. n. t. i. s. o. r. i. g. o. s. e. c. u. n. d. o. a. f. f. i. c. i. o. s. o. c. c. a. s. i. o.
i. b. i. i. n. d. i. e. b. u. s. i. l. l. i. s. t. e. r. c. i. o. a. f. f. i. c. i. o. s. t. e. m. p. u. s.
r. o. r. d. o. i. b. i. f. p. p. a. r. a. t. u. m. e. s. t. q. u. a. r. t. o. m. u. l. t. i.
p. l. e. r. a. f. f. i. c. i. o. r. u. m. o. p. p. s. i. o. i. b. i. f. c. o. n. v. e. r. t. i. t. u. r.
i. b. i. f. c. o. n. v. e. r. t. i. t. u. r. i. b. i. f. c. a. p. r. i. m. i. d. i. c. i. t.
a. Et factū est rē. scilicet magnū.
b. Philippi regis rē. scilicet tota. nā in ma
cedonia q. est quedāz
pars grecie p. r. regna
uerit p. r. eius r. plures
aut. s. i. s. t. e. f. u. i. t. p. r. i. m. u.
monarcha non solum
grecie s. etiā toti or
ientis. p. t. e. r. q. d. ab eo
incipit regnū grecor.
c. Danū regē persay
i. s. e. d. a. r. i. f. i. n. h. e. b. r. e. o. s.
f. u. i. t. f. i. l. i. u. s. a. s. s. u. e. r. i. t. a. b. e.
s. t. e. r. r. e. g. i. n. e. s. i. e. n. t. v. i. c. t. a.
e. s. t. i. p. r. i. n. c. i. p. i. o. s. i. b. i. h. e.
s. t. e. r. r. e. r. a. s. i. a. n. e. r. a. p. l. u.
r. i. b. u. s. a. l. i. s. l. o. c. i. s. s. e. c. u. n.
d. a. l. i. o. s. v. o. h. y. s. t. o. n. o. g. r. a.
p. h. o. s. f. u. i. t. a. l. i. d. a. r. i. u. s.
q. u. i. p. o. s. t. e. a. r. e. g. n. a. u. i. t. p. l. o. n. g. u. t. p. s.
d. Hōstiauit plia mltā. p. r. a. r. e. g. n. a. r. e. s. i. s. t. e. r. i. a. s. i. b. i.
e. Et obtinuit omnium. s. i. b. i. r. e. s. i. s. t. e. n. t. i. u. m.
f. Dunitōe. l. castra r. fortalicia r. bona i. eis reposita.
g. Supertrāst rē. habitabilis ex parte orientis.
h. Et siluit terra rē. q. null. andebat sibi resistere vbo
i. Et agregant virtutē rē. s. p. onit ad r. iden. v. e. l. f. a. c. t. o.
dū tacite q. stioni qua posset q. r. i. d. u. o. f. e. c. i. t. t. a. n. t. a. c. ū. p. a. r.
u. m. e. s. s. e. t. r. e. g. n. ū. m. a. c. e. d. o. n. i. e. r. i. d. e. f. q. p. r. e. g. a. u. i. t. s. i. b. i. e. r.
e. r. c. i. t. ū. v. a. l. d. e. f. o. r. t. e. n. ū. s. o. l. ū. d. e. m. a. c. e. d. o. n. i. a. s. e. t. ū. d. e. a. l. i. s.
l. o. c. i. s. a. b. e. l. l. a. t. o. r. e. s. v. n. d. e. c. i. q. s. i. b. i. l. i. b. e. t. e. r. a. d. h. e. r. e. b. ā. t. N. a. z.
i. n. v. i. c. t. o. r. i. s. n. ū. r. e. t. i. n. e. b. a. t. s. i. b. i. n. ū. i. b. o. n. ū. h. o. n. o. r. a. b. i. l. e. c. o. n.
c. e. d. e. n. s. a. l. i. s. b. o. n. ū. v. i. l. e. e. x. s. u. a. l. i. b. e. r. a. l. i. t. a. t. e.
l. Et facti sunt illi in tributū. ad sui exerat. sustētamē
l. Post hec rē. egritudine valida. (tū.
m. Et cognouit rē. habuerat em de hoc responsum ab
arborib. soli r. l. y. n. e. s. e. c. r. a. t. i. s. a. q. u. i. b. u. s. q. u. e. s. i. e. r. a. t. s. i. d. i. n. e. t. o.
o. r. b. e. t. e. r. r. a. y. r. e. d. i. r. e. a. d. m. a. t. r. e. s. u. a. z. r. f. o. r. o. r. e. s. c. h. a. r. i. s. i. m. a. s.
r. e. s. p. o. n. s. u. m. e. s. t. q. n. o. n. q. u. i. a. e. r. o. e. s. s. e. t. m. o. r. i. t. u. r. u. s.
n. Et vocauit rē. i. s. o. c. i. o. s. f. a. m. i. l. i. a. r. e. s. n. u. l. l. u. s. e. m. d. f. i. l. i. s.
s. u. i. s. s. i. t. a. m. e. a. l. i. q. u. o. s. h. a. b. u. i. t. l. e. g. i. t. u. r. p. o. s. t. e. ū. r. e. g. n. a. s. s. e.
o. Et multiplicata rē. q. r. e. g. n. ū. s. y. r. i. e. r. e. g. n. ū. e. g. y. p. t. i. a. b. a. l. e.
p. a. n. d. r. o. d. e. l. e. c. e. d. e. n. t. i. a. a. f. f. i. c. i. e. r. ū. t. p. l. i. m. i. s. t. e. c. o. l. e. n. t. e. d. ū. m. e. r.
q. p. m. i. s. s. a. d. i. c. t. a. s. u. n. t. v. t. a. d. a. n. t. i. o. c. h. ū. i. l. l. u. s. t. r. e. d. e. u. e. n. i. r. e. f.
i. d. e. o. s. u. b. d. i. t. p. Et exijt ex eis. s. a. r. e. g. i. b. u. s. s. y. n. e. v. t. p. a. z.

Incipit liber primus ma
chabeor.

Et factū ē post
q̄ p̄cussit alexā
der philippi
macedo qui p̄
m^o regnauit ī grecia egres
sus d̄ terra ceterim: d̄ ariū
regē persay r̄ medoy: con
stituit prelia multa: r̄ obti
nuit oim munitiones: r̄ in
terfecit reges terre. Et p̄
transijt vsq; ad fines terre
r̄ accepit spolia multitudi
nis gentiu: r̄ siluit terra ī
p̄spectu ei. Et agregauit
virtutē r̄ exercitū fortes
nūmis: r̄ exaltatū ē r̄ eleua
tū cor eius: r̄ obtinuit regi
ones gentiu r̄ tyrannos: r̄
facti sunt illi in tributū.
Et post hec decidit lectū
r̄ cognouit qz mōzetur.
Et vocauit pueros suos
nobiles q̄ secū erāt nutriti

in figura supra posita. q. Radix peccati. nā et eo pul
lauerūt plura mala q̄ et alijs p̄cedentibus.

r. Antiochus illustris. a. p. d. a. n. s. seu nobilis. r. signifi
cat idē qd epiphanes qd est nomen grecū. r. dicit ab epi
qd est supra. r. phanes apparitio. q̄ si sup alios eminentis
vel a pparens.

a iuuetute sua: r̄ diuise il
lis regnum suū cuz adhuc
viueret. Et regnauit alexā
der ānis duodecim: r̄ mor
tuus est. Et obtinuerunt
pueri eius regnū vnusquis
q; ī loco suo: r̄ imposuerūt
omnes sibi dyademata post
mortem eius: r̄ filij eorum
post eos ānis mltis r̄ ml
rip. icata sūt mala ī terra.
Et exijt ex eis radix pec
cati antiochus illustris fi
lius antiochi regis qui fu
erat rome obses: et regna
uit in anno ceterimo trice
simoseptimo regni grecor.
In dieb. illis erierunt ex
ist. filij iniq. r̄ sua serit ml
tis dicentes. Famus r̄ di
sponamus testamentū cū
gentib. que circa nos sūt:
qz ex quo recessim ab eis
inuenent nos mltā mala.
Et bonus visus est sermo

s. Filius antiochi.
magni.

t. Qui fuerat rome
obses. naz antiochus
magn^o pater ei^o p. ro
manos fuit repressus
ab infestatōe vicinay
sibi gentiuz romanis
federatay. r̄ ad maio
rem securitatē accepe
runt obsidē silū suuz
iuniorē. q̄ audita mor
te sui patris r̄ inertia
Seleuci sui fratris de
roma dam recessit. et
in syriā veniens aliq̄
ciuitates maritimas
habuit r̄ tandē regnū
ideo subditur.

v. Et regnauit rē. qd
incepit ab alexandro
magnō. vt dictum est
supra. Dicitur tñ aliq̄
q̄ hec numeratio inci
pit a primo anno Se
leuci. q̄ imediato suc
cessit alexandro ma
gno in syria. s. h. non
videt bene dicit. qz h
r̄ infra. vi. c. Daniel.
vij. alexander dicitur
p̄m^o in regno grecor
necobstat qz ipi p. t. p. a.
regū intermediōy nu
merant. c. r. r. v. ā. n. o. s.

a primo anno seleuci vsq; ad primū annū antiochi epi
phanis. qz idē ann^o dicit vltim^o regis p̄cedētis. r̄ prim^o
immediate sequentis. r̄ sic bis cōputat. Antiochus aut
epiphanes fuit non ab alexandro magno. r̄ sic p. talem
cōputationē vni^o anni bis cōputari habent nouē anni
mū^o fm veritatē. q̄ fuerit d. tpe alexandri magni postq̄
regnauit in tota grecia. Duodecim autē anni quibz dicit
regnasse. incipiūt a tpe quo post partē imediato regna
uit ī macedonia tñ. r̄ sic regnū grecie iehōandū ē ab eo.
r. In dieb. illis. Posita origie p̄secutoris. h. p̄r p̄nt
ocasio p̄secutoris q̄ p̄cessit ex malicia aliq̄ d. p̄p̄s i. s. e. l.
r. In dieb. ill. rē. nō solū ī seip̄s formal. s. etiā (ō d.
l. alijs effectiue. tō subdit. y. Et sua serit rē. c. a. f. e. d. (ō)
3. Lum gentib. incretā c. l. s. r̄ idolatris nos (cietans.
eis r̄formādo. r̄ subdit ratio. 3. Quia ex q̄ rē. c. l. s. t. u. d. v. i.
c. tū videbat h̄re colorē. qz ante captiuitatē babilonicam
p̄p̄s istū multū dedinauerat ad idolatriā. vt patz tertio r̄
q̄tro Reg. r̄ tñ habuit reges potētēs. s. i. samaria r̄ iurim
Post reditū vō captiuitatē babilonice vsq; ad h̄ tps ad
idolatriā nō dedinauerat. r̄ tñ regē nō habuerat. r̄ sub
tributo regū alioy seruebat. s. i. isti tacebāt illud q̄ p̄
suasio tal erat iniq. s. q̄ p̄pter ydolatriā regū istū r̄ iuda r̄
subdiroy suoy dicta regna fuerit destructa. et reges istū
r̄ iuda cū suis populis captiuati.

a. Et bon^o rē. qz respicebāt q̄stū ad illud qd p̄ponebāt

et nō quanti ad illud qđ tacebat. b Et destinauerūt id est firmiter ordinauerunt. c Aliq de ppo. i. pauci respectu alioy. d Et abierūt ad regē. f. antiochū idō; lattā. e Et dedit illis rca. ut fm ritū in circācisōriū uiverent. r ad hoc alios libere possent inducere.

f Et edificauerūt rca. a scholā in q̄ docerēt et addicerent leges et statuta gētilium. r b gymnasiū. nam in schola disputat vñ p̄ alium. sic in gymnasio exercent homines ad lucra corpalem.

g Et fecerūt rca. dūmitendo filios suos in circūmctos.

b Et iūcti sūt natiōibz. s. formādo se eis in vita r moribus.

i Et uenūdati sūt. i. totaliter dediti.

h Et facerēt malū sicut de achab hē. iij. Re. rca. eo q̄ uenūdati sūt sis ut faceres malū in spectu dñi.

l Et paratū ē. hic p̄nt ponit afflictōnis t̄pus r ordo. nam eā fecit antiochus in egrēssu d̄ egypto. Ad cui intellectū sciendum q̄ sicut dicit s̄. dñi. rca. antiochus magnus ad p̄federatōem ip̄i cū rege egypti r econuerso dedit filiā suā cleopatrā ptolemeo epyphani. ex q̄b̄ natus fuit ptolemeus p̄blemator. igit̄ mortuo ptolemeo epyphane. antiochus illu stris rca. rca. accepit aliquas ciuitates regni egypti regno suo xp̄inqs q̄si tutor hēpotis sui. q̄ puer ad huc erat q̄s cū duces egypti repeterēt pro puero. et ipse nollet reddē. mortū fuit bel

lum inter ipsos et antiochum: in quo deuicti fuerunt duces egypti. et per consequens ptolemeus philometor cū eis qui erat adhuc multū iuuenis. r egypto spoliata: antiochus uenit i hierlm̄ r fecit mltā mala. ut hē in parte seq̄nti. In hac pte describit̄ bellū dictum: cum d̄ l Et datū ē rca. f. regni egypti mō iā dicto. et p̄ in lra m̄ In mltitu. grau. s. ad sustinēdū. (paucis ecep̄. r n In curibz. in q̄bz pugnabāt reges antiq̄tus. o Et elephantis. portātibz castra lignea. in q̄bz erāt homies armati desup p̄ficiētes iacula. p Et eq̄tibz circa elephantē ordinatis ne occiderentur ab aduersariis. q Et copiosa rca. inuadens egyptū p̄ terrā et per mare.

in oculis eoz. Et destinauerūt aliq̄ d̄ p̄lo rabiēt ad regē r dedit illis p̄tē ut facerēt iusticiā gētiū et edificauerūt gymnasiū in hierlymis fm̄ leges natiōnū. r fecerūt sibi p̄putia: r recesserūt a testam̄to sc̄rō r iūcti sunt natiōibz r uenūdati sunt ut facerēt malū. Et paratū est regnū in cōspectu antiochi r cepit regnare in terra egypti ut regnaret sup duo regna. Et intrauit i egyptū in multitudine graui: in curibz r elephātis r eq̄tibz r copiosa manuū mltitudine. Et cōstituit bellū adūsus ptolemeū f̄gē egypti: r uentus ē ptolemeus a facie ei r fugit. r cecidit v̄lherati ml̄ti. Et p̄hendit ciuitates munitas in tra egypti r accepit spolia tre egypti. Et p̄nt antiochus postq̄ p̄cussit egyptū in centesimo r q̄dragesimo r tertio āno r ascēdit ad isrl̄ r ascēdit hierlymā in mltitudine graui. r intrauit in sanctificatōem cū supbia: et accepit altare aureū et can delabz lumis r vniuersa vasa eius r mēsa r p̄positio

r Et uenit. hic p̄nt ponit iudeoz mltiplex oppressio cum d̄. r Et uenit antiochus rcc. suū. s Postq̄ p̄cussit egyptū. mō dicto. t In .xli. r tertio āno. s. regni grecoy. r p̄ p̄tis āno. vi. r gni antiochi. vt r p̄dicty. v Et ascēdit rca. q̄ parata erat ad faciendū mala.

nis r liberatoria et phialas r mortariola aurea r uelū et coronas r ornamentū aureū qđ i facie tēpli erat et cōminuit omnia. Et accepit argētū et auz r vasa concupiscibilia: r accepit thesauros ocultos q̄s inuenit r sublat̄ oibz abijt i terrā suā. Et fecit cedē hoim et locur̄ ē i supbia magna. Et fact̄ ē planct̄ magnus in isrl̄ r in omi loco eoz. Et ingemuerūt p̄cipes r seniores r iuuenes r v̄gēs infirmati sunt: r speciositas ml̄iez imutata ē. Dis marit̄ sumpt̄ lamētū: et q̄ sedebāt in thoro maritā li lugebāt. Et cōmota est terra sup hitates in ea: et vniūsa dom̄ iacob induit p̄fusione. Et p̄ duos ānos diez misit rex p̄cipē tributoy i ciuitates iuda r uenit hierl̄ cū turba magna et locur̄ ē ad eos v̄ba pacifica i dolo r credidit ei. Et intrauit sup ciuitatē repente: r p̄cussit eam plaga magna: r pdidit p̄lz multū ex isrl̄. Et accepit spolia ciuitat̄ r succēdit eā igni. et destruxit domos ei: r mutosei in circū r u: rca

f Et intrauit rca. i. in tēplū quod iā diu erat p̄ zoroabel r locos ei r reedificatū. y Cū supbia tractās cōtempnibit̄ vasa sacra. iō subdit. z Et accepit rca. in q̄ cre r mabas̄ thymama ad honozē d̄ inunum. a Et cādelabz lumis. i. iā sup illo erāt septē lucerne auree. b Et uenit. vasa e sc̄foricipes r em̄ctoria q̄ oia erāt aurea. Pro. rca. c Def̄ p̄positōis. sup quā ponebant̄. r. panes calidi in die sabbati p̄ r̄i. tribubz isrl̄. r in h̄ significabat̄ q̄ faceret dotibz debebat a populo rici. d Et liberatoria. i. vasa in q̄ bus pbabant̄ lūdā: de q̄bz siebāt libati na q̄ sunt ob̄ rōes d̄ liq̄dis. e Et phialas. i. vasa in q̄bz res ponebāt̄ vnguetā et thymiamata.

f Et mortariola aurea i q̄bz terebāt̄ illa ex q̄bz cōponebāt̄. g Et uelū. diuidēs inf̄ sc̄m̄ r sc̄m̄ sc̄oz. h Et coronas. r̄ites ibi ad ornām̄ tēpli. i Et orna. aureū. i. corinā aurifrigiatā. l. Et cōminuit oia. i. in uulnere redēgit ut dicunt̄ aliq̄ erp̄stoz. s. r est uersile q̄ tam p̄ciosa uellet sic p̄terere. ideo d̄ q̄

hec cōminuit. i. a p̄ria forma trāsmutauit: materiā res tines ad alios r ius ad suā utilitatē. l Et ingemuerūt rca. tant̄ mal̄ occurrere si valētes. m Et cōmota rca. in h̄ o decore trāsmutata p̄p̄ miserā hitāniū in ea. n Et post duos ānos. hic p̄nt ponit p̄secutio quā fecit antiochus p̄ suū dūcē fallacē. iō subdit. o Et locutus rca. significās q̄ uenisset p̄ bono statu ciuitat̄ reformādo. p Et credidit ei. eū intra recipiendo. q Et intrauit rca. ciuibz nō cogitātibz de defensione. r Et destruxit rca. notabiles r fortes. ne post ei recessum iudei possent ibi tueri. s Et muras rca. faciendo ibi mltas apturas p̄ q̄s eq̄tes r pedites multi possent ingredi liberesi iudei uellent in aliq̄ rebellare.

t Et edificauerunt
 rca. arce syon.
 v Et facta rca. i. for
 tificati pira ciuitatis
 populū. ideo subdi
 tur postea.
 p Et facti sūt rca. ad
 capiendū cives r spo
 liandum.
 y Et factū est rca. i. lo
 co templi. ne cultus di
 uinus ibi posset exer
 ceri. nā d. arce poterāt
 sup. dei coleres iacu
 la. p. h. e. q. q. erat. p
 pe templū.
 z Et in dyabolū ma
 gnū. alias malum. ho
 mines em pessimi di
 cunt dyaboli p quādā
 similitudine. r accipi
 tur hic singulare p o
 plurali. dyabolū. i. dyabolos.
 a Et facta est rca. id
 est extraneoz.
 b Sanctificatio rca.
 in loco em templi cre
 uecit arbusta. vt dicit
 tur. i. m. iij. c.
 c Scdm gloriā eius
 tpe salomonis.
 d Multiplicata rca.
 tpe antiochi illustis.
 e Et scripsit. hic cō
 sequenter describit p
 secundo regis antiochi
 p iudicatos r scripturā
 in qua primo pcepit
 legē moysaici aboleri.
 ideo dicit.
 e Et scripsit rex. per
 decretum firmū.
 f Et esset ois ppls
 regni sui yn. vni. le
 gis r ritus.
 g Et reliquerūt vn
 quisq. gentiū alius
 ritū habentū q̄ anti
 ochus.
 h Et multi rca. aliq
 timore aliq fauore.
 i Et misit rex rca. ad
 est epistolā decretūz
 suū diuinentes.
 l Et sequentē rca.
 ydolatriam.
 l Et phiberent holo
 causta. q̄ totaliter in
 cendebant ad bono
 rem diuinum.
 l Et sacrificia p pec
 cati oblata.
 l Et placatōes. i. sa
 crificia pacifica. d. qui
 bus habet in leuitico

primas duxerūt mulieres
 r natos. r pecora possederūt
 Et edificauerūt ciuitates
 dauid muro magno et fir
 mo r turribz firmis: r sca
 est illis i arce. Et posuerūt
 illic gentē peccatrice viros
 iniqs r pualuerūt i ea. Et
 posuerunt arma r escas: r
 pgregauerūt spolia hirlm
 r reposuerunt illic: r facti
 sunt in laqueū magnū. Et
 factū est h ad insidias san
 ctificationi: et in dyabolū
 malū isrl. Et effuderūt sa
 guinē innocentē p circuitū
 sanctificatōis. Et cōtamis
 nauerūt sanctificationem.
 Et fugerunt habitatores
 hierusalē ppter eos: et fa
 cra est habitatio exteroz
 r facta ē extera semini suo:
 r nati eius reliquerunt eā.
 b Sanctificatio eius desola
 ta est sicut solitudo. dies fe
 sti eius conuersi sunt in lu
 ctū: sabbata eius in obpro
 brium: honores eius in ni
 hilū. Scdm gloriā ei mul
 tiplicata est ignominia ei:
 et sublimitas ei conuersa
 est in luctū. Et scripsit rex
 antiochus offiū regno suo
 vt esset offiū populū vnus
 Et reliquerūt vnusquisqz
 legē suā et consenserūt om
 nes gentes p̄ vnū verbū reg
 antiochi. Et multi ex isra
 el p̄senserunt ei: r sacrificia
 uerūt ydolis: r coinquauerunt
 sabbatum. Et misit
 rex antiochus libros p ma
 nus nunciōz in hierusalē
 et in omes ciuitates iudee
 vt sequerent leges genti
 um terre: r phiberēt holo
 causta r sacrificia r placatō
 nes fieri in tēplo dei: r
 phiberent celebrari sabbā
 tū et dies solēnes. Et iul
 sit coinquinari sancta: et
 sanctū populū israhel. Et
 iulit edificari aras r tem

pla et ydola et imolare car
 nes suillas r pecora com
 munita et relinquere filios
 suos incircūcisos: r coin
 quinari animas eorum in
 omnibz immundicijs: et
 abominationibus: ita vt
 obliuiscerentur legem: et
 immutarent omnes iusti
 ficaciones dei. Et quicunqz
 non fecissent p̄m verbuz
 regis antiochi: morerētur.
 Scdm oia verba hec scri
 psit omni regno suo. et pre
 posuit principes populo q̄
 hec fieri cogeret. Et iul
 runt ciuitatibus iudee sacri
 ficare. Et congregati sunt
 multi d. populo ad eos qui
 dereliquerāt legē domini:
 r fecerūt mala sup terrā et
 effugauerūt p̄m isrl i ab
 ditis: et in absconditis fugi
 tiuoz locis. Die quinqz
 cū mensis casleu. quinqz
 to et quadragesimo et cete
 simo anno. edificauit rex
 antioch abominadū ydo
 lum desolatōis sup altare
 dei r per vnuerfas ciuita
 tes iudee i circuitu edifica
 uerūt aras et ante ianuas
 domoz et in plateis incen
 debant thura. et sacrificia
 bant. Et libros legē dei cō
 bufferūt igni scindētes eos
 et apud quemcūqz inueni
 ebant libri testamēti domi
 ni. et quicūqz obseruabat
 legem domini. p̄m edictuz
 regis trucidabant eū. In
 virtute sua faciebāt hec po
 pulo israhel. qui inueniebā
 tur in offiū mense in ciuita
 tibus. Et quinta et vicesi
 ma die mēsis. sacrificabāt
 super aram que erat con
 tra altare. et mulieres que
 circumcidebant filios su
 os trucidabant p̄m iussum
 regis antiochi. Et suspen
 debant pueros a ceruicibz
 per vnuerfas domos eoz

m Et phiberent rca.
 pro beneficio creati
 ois omnium.
 n Et dies solennes
 vt pasche pentheco
 stes r hmoi.
 o Et iulit rca. id est
 templi loca.
 p Et sanctū populū
 israhel. qui dicitur san
 ctus. qz p̄ ceteris po
 pulis ad diuinū cul
 tum deputat. vti res
 in unanitate que diuio
 cultui d. putant dicit
 tur sancte vt vestes et
 vasa r similia.
 q Et pecora cōmu
 nia. i. immūda s̄m les
 gem moysi.
 r Et coinquari rca.
 a. abis lege phibitis.
 s Et abominatiō
 nis. i. ydolatrijs que
 abominatiōnes dicit
 tur i veteri testamēto
 r ita vt obliuiscerē
 tur legē. per phuerudū
 nem legē strariam.
 v Et immutaret rca.
 i. oblatōnes r sacri
 ficia q̄ offerbant deo
 celi. cetera patet vsqz
 ibi.
 r Et effugauerūt rca.
 qz nolētes ydolatrare
 refugiebāt occulte ad
 speluncas montium.
 vt habebat. s. sequenti
 c. Scdm p̄cepit ydola
 triam. phiten. ideo di
 citur.
 y Die. vt. mēsis cas
 leu. i. decēbris vt di
 cunt aliqui. sed meli
 videri q̄ correspondet
 nouēbri. nā apud he
 breos est terra: a septi
 mo mēse computato
 viroz. q̄ septimus cor
 respondet septēbri nos
 stro. aliqñ tñ p parte
 occurrit eū octobri nos
 stro. r per consequens
 casleu similiter eū des
 cembri. r ratio hui est
 qz iudei faciūt mēse
 p lunatiōes. sicut ple
 nius declarant scilicet.
 v. i. r. c. i. c.
 z Quinto r. r. et. c.
 anno. i. regni grecor.

a Et edificavit. i. statui fecit. b Abominadū ydolis. i. s. ious olimpij. c Desolatōis. q. erat signū desolatōnis templi. tertio p̄cepit legē moysaicā dēstruā. b. Et libros legi det̄ combusserūt. c. Quarto p̄cepit om̄es legis observatores trucidari. ideo dicit. Et libros legis det̄ combusserūt. c. Quarto p̄cepit om̄es legis observatores trucidari. ideo dicit.

Et quicūq; servabat ad legē dicitur. et pater littera vsq; ibi. e Et quinta et vicesima die mēsis casteu. f Sacrificabāt. c. s. dei sup qd erat ydoli positi. et sic ara in q̄ sacrificabant ydolo erat posita p̄ra altare dei. g Et suspendebant. c. i. p. colla sumbo in praecurves traiecerunt bus. cetera patet.

In diebus illis. Posita deiectione p̄li p̄ antiochus epiphanē. hic p̄st̄ ponit aliq̄lis eius relevatio p̄ marathiam vbi primo ponit auctoritas zelantis. sc̄bo contra tolerantis. ibi. Et exclamavit. tertio prudentia morientis. ibi. Et appropinquaverunt. Circa primū primo ponit planctus humilitatis. sc̄bo ausus confessionis. ibi. Et cessavit. Circa primū p̄mittit marathie gen̄. cū dicitur.

a In diebus illis surrexit marathias filius iohannis. et eius officium cū dicitur.

b Sacerdos ex filiis iohannis iste fuit vnus d̄ v̄ginti q̄tuor sacerdotibus q̄s instituit dauid ad augmentatiōnem diuini cultus. i. Parat. r̄n̄j. et dicunt aliq̄ q̄ iste vocat̄ ibi toachum q̄ habuit sor̄ē. r̄ti. videt̄ t̄m̄i m̄i q̄ meli⁹ dicit̄ ibi iohannis q̄ habuit sor̄ē primā. noia cū hebreā frequenter mutant̄ in vltima l̄sa sicut et latina. et h̄ pater et h̄ qd. j. r̄i. c. d̄. q̄ marathias fuit ex filiis iacob. qd̄ idē nomē c. Ab h̄m̄. istud refer̄ ad illud qd̄. s. (est qd̄ iohannis. ponit. surrexit. nā inde recessit p̄s̄ tēpli p̄taminationē. d. Et confedit in monte modin. v̄nde erat oriundus. Confedit̄ describit̄ p̄les eius cū d̄. e Et habebat filios q̄nq; c. interpretatiōnes cognominū hic om̄ito. qz

In diebus illis surrexit marathias filius iohannis sacerdos ex filiis iohannis ab h̄m̄. et cōsedit in monte modin. Et habebat filios q̄nq; iohannā q̄ cognominabat̄ gaddis: et symonē qui cognominabatur thasi: et iudam q̄ vocabat̄ machabe: et eleazarum qui cognominabat̄ abato: et ionathan q̄ cognominabat̄ apphus. **I**bi videntur mala que fiebant in populo iuda et in hierusalē. Et dixit marathias. Ne mihi vt quid natus sum videre p̄tritionem p̄li mei et contritionem ciuitatis sancte et sedere illic cum datur in manibus inimicōz. **S**acra in manu extraneoz facta sunt: templū eius sicut hō ignobilis. **V**asa glorie eius captiua abducta sunt trucidati sunt senes ei⁹ in plateis: et iuuenes ei⁹ ceciderūt

in gladio inimicōz. **Q**ue gens n̄ hereditauit regnū ei⁹ et nō obtinuit spolia ei⁹. **O**ffis cōpositio eius ablata est. **Q**ue erat libera: facta est ancilla. **E**t ecce sancta nostra et pulcritudo nostra et claritas nostra desolata est: et cōiūnauerunt eā gentes. **Q**uo ergo nobis adhuc viuere: et scidit vestimēta sua marathias et filius eius et operuerunt se cilicis: et planxerūt valde. **E**t venerūt illic q̄ missi erant a rege antiocho: vt coogerēt eos qui cōfugerant in ciuitate modin. imolare et accendere thura et a lege dei discedere. **E**t multi d̄ populo israel cōsentientes accesserūt ad eos: s̄ marathias et filij eius cōstanter steterūt. **E**t ridentes qui missi erāt ab antiocho dixerūt marathie. **P**rinceps et clarissim⁹ et magn⁹ es in hac ciuitate: et ornatus filij et fr̄ib⁹. **E**rgo accede prior et fac iussū regis sicut fecerūt oēs gētes et viri iuda et q̄ remanserūt in hierusalē: et eris tu et filij tui inf̄ amicos regis: et amplificatus auro et argēto et muneribus mule. **E**t r̄ndit marathias: et dixit magna voce. **E**t si om̄es gentes regi an-

hieronim⁹ i libro suo d̄ interpretatōib⁹ nom̄ib⁹ hebreoz nō nullas ponit d̄ libris machabeoz. iste q̄ sunt regni et i sine bible cōter ponunt sunt in pluribus improprie. et frequenter a hieronimo rep̄bbate. **I**bi videntur mala. ocuulo compassionis et doloris.

Et dixit marathias. Ne mihi et q. d. minus malū esset mihi simpliciter nō esse q̄ tanta mala p̄li et p̄temp̄tū cult⁹ diuini b̄ sacra. i. (videre. loca et vasa. **I** Et in manu extraneoz. id est gentiliuz ydolatrāy. **I** Templū eius et ignobiles eū vultus opib⁹ deputant. et sic tēplū ydolatria et luxuria erat plēnū. et habebatur. q. libro. vi. c. **V**asa glorie ei⁹. c. nā antioch⁹ ea asportauerat vt dictū est capitulo p̄cedenti. **I** **Q**ue gens nō est. hoc d̄ co q̄ i exercitu antiochi erāt multi d̄ diuersis nationib⁹ colle. **S**ms cōpo. (cti. sitio ei⁹. tam sp̄ialis q̄ corp̄alis. **Q**ue erat libera. tpe dauid et salomōis et plurū regū alioz. **F**acta est ancilla. sub antiocho p̄uerso. **E**t ecce sancta n̄ra c̄tū ad dei cultū. **E**t pulcritudo n̄ra c̄tū ad tēpli ornatus. **E**t claritas n̄stra c̄tum ad legē que illū lūminat intellectu. **D**esolata est. hec et tria dissipauerat antioch⁹ p̄ suū decretū. vt p̄s̄. c. p̄cedenti. **Q**uo q̄ adhuc nobis viuere. q. d. **D**es̄ est nobis mori q̄s talia videre. **E**t scidit marathias et i signū doloris. **E**t operuerunt se cilicis. i signū humilitatis. **E**t venerūt illic. hoc p̄st̄ ponit ausus confessionis dei cult⁹ et diuine legis. et h̄ p̄sentib⁹ aduersarijs. s̄o d̄. **E**t venerūt illic. et p̄s̄. **E**t multi d̄ p̄s̄o ist̄. cōsentientes c̄ s̄ marathias et filij ei⁹ p̄stant. steterūt (timore mori. i confessione dei et legi. **D**ixerūt marathie. volētes eū primo v̄bis adulatorijs subuertere. **E**t princeps. di gnitate. **E**t clarissim⁹. fame celebritate. **E**t magn⁹ es. p̄tate. **E**t ornatus filijs. quinq; p̄p̄ uq

Et planxerūt valde. p̄ malis p̄dictis. **E**t venerūt illic. hoc p̄st̄ ponit ausus confessionis dei cult⁹ et diuine legis. et h̄ p̄sentib⁹ aduersarijs. s̄o d̄. **E**t venerūt illic. et p̄s̄. **E**t multi d̄ p̄s̄o ist̄. cōsentientes c̄ s̄ marathias et filij ei⁹ p̄stant. steterūt (timore mori. i confessione dei et legi. **D**ixerūt marathie. volētes eū primo v̄bis adulatorijs subuertere. **E**t princeps. di gnitate. **E**t clarissim⁹. fame celebritate. **E**t magn⁹ es. p̄tate. **E**t ornatus filijs. quinq; p̄p̄ uq

Et magn⁹ es. p̄tate. **E**t ornatus filijs. quinq; p̄p̄ uq

Et ornatus filijs. quinq; p̄p̄ uq

Et ornatus filijs. quinq; p̄p̄ uq

Et ornatus filijs. quinq; p̄p̄ uq

Et ornatus filijs. quinq; p̄p̄ uq

Et ornatus filijs. quinq; p̄p̄ uq

Et ornatus filijs. quinq; p̄p̄ uq

Et ornatus filijs. quinq; p̄p̄ uq

Et ornatus filijs. quinq; p̄p̄ uq

Et ornatus filijs. quinq; p̄p̄ uq

Et ornatus filijs. quinq; p̄p̄ uq

Et ornatus filijs. quinq; p̄p̄ uq

Et ornatus filijs. quinq; p̄p̄ uq

Et ornatus filijs. quinq; p̄p̄ uq

Et ornatus filijs. quinq; p̄p̄ uq

Et ornatus filijs. quinq; p̄p̄ uq

Et ornatus filijs. quinq; p̄p̄ uq

Et ornatus filijs. quinq; p̄p̄ uq

Et ornatus filijs. quinq; p̄p̄ uq

Et ornatus filijs. quinq; p̄p̄ uq

Et ornatus filijs. quinq; p̄p̄ uq

Et ornatus filijs. quinq; p̄p̄ uq

Et ornatus filijs. quinq; p̄p̄ uq

Et ornatus filijs. quinq; p̄p̄ uq

Et ornatus filijs. quinq; p̄p̄ uq

i Et fratribus. i. magna cognatioe. b. Ergo accede puoz. q. d. diceret decet te. Secido ver bis pmissiois. cu dicitur l. Et eris. q. d. ad bonu hono rabile. m. Et aplificat auro. q. d. ad bonu rtilen. n. Et rificat matathias. q. d. ut magis pateret et p'staria Et sic oēs gētes. q. d. se quitur.

o Ego et filij mei. q. d. id est cognati.

p Obediem legi. q. d. colentes vnu deū ve rum. q. d. cetera patent.

q Et ut cessavit. q. d. hic sūt pontif zelus emulatois q. d. infecti iudeū idolis imolan tē. p. z. l. a. v. s. q. d. i. b. l.

r Et premuert. q. d. q. d. fortis motus cordis reddat ad corpus.

s Et accens. q. d. i. b. l. i. tra p. z. l. u. q. d. t. i. ex. citabat s. m. r. o. n. i. s. i. u. d. i. c. i. u. i. o. s. u. b. d. i. t. u. r.

t Sedm iudicis le gis. q. d. fortis ire pas sione vti laudabilē ad p. m. p. t. e. r. e. q. u. e. d. o. a. c. t. u. v. i. r. t. u. s. i. u. s. e. t. h. i. b. i.

v Et zelat. q. d. q. d. qui ex zelo legi interfecti zambri cū scorto ma dtanide. M. i. e. x. x. v. z. Et exclamauit.

Postq̄ descripta est zelātis audacia. hic sūt descripti ipi. To lerātis p'staria q. d. p'lo declarat in b. q. ma. tatbias cū filijs suis non fuit fract' rigore aspirat. magis eligens berbis vniē in deser to q̄ legē trāsgredi. ideo subdit.

y Et fugit ipse. q. d. bona sua p'alia p'p' zelum dei cōtēnens.

z Tūc descē. m. l. t. i. qui iā sūt fugerāt ad loca magi mortuosa.

a Qui dissipauerūt mandata regis. ipsi sūt implere denegando et vitiū inducentē ad regis obediētiam oc. ciaendo. cetera patēt vsq̄ ibi.

b Et nō rīdeēt eis ad vortū. s. e. o. z. sed ad contrariū. i. o. p. m. i. r. i. t. et dixerūt. Non eribi mus. q. d.

c Nec lapidē mise rūt in eos. ad sui de defensionem

tioccho obediunt vt disces dāt vnusquisq̄ a fuiture legis patz suoz: z osentis ant mādat' ei: ego et filij mei z frēs mei: obediem' legi patz nrōz. Propiti' sit nob' d's: nō est nob' vti le relinq̄re legē et iusticia dei. Nō audiem' vba regis antiochi nec sacrificabim' transgrediētes legē nē mā data vt eamus altera via.

Et vt cessauit loq̄ vba hec accessit quidā iude' in om niū oculis sacrificare ido lis sup arā in ciuitate mo: din s. m. i. u. s. s. u. z. regis. Et vi dit marathias z doluit: z p̄remuert renes eius. Et accēsus ē furor ei' s. m. i. u. d. i. c. i. u. l. e. g. i. z. i. n. s. i. l. i. c. i. o. s. t. r. u. c. i. d. a. u. i. t. e. ū. s. u. p. a. r. ā. Sed z viz quē rex antioch' miserat q̄ cogitabat imolari: occi dit in ipō tpe: z arā destru xit: z zelat' ē leges sic fecit phinees zambri filio salo: mi. Et exclamauit maza thias voce magi in ciuita: te dicens. Dis q̄ zelū h'z legi statuēs testamētum exeat post me. z fugit ipse z filij ei' in mōtes. z reliq̄rūt q̄ cumq̄ habebāt in ciuitate. Tūc descendēt mlti q̄rē tes iudiciū z iusticia in de ferrū. z sedēt ibi ipi z filij ei' z mulieres eoz z pecora eoz qm̄ inūdauerūt sup eol mala. Et renūciatū est vi: ris regis z exercitui q̄ erāt in hierl'm ciuitate. danid qm̄ discessissent viri q̄ daz qui dissipauerūt mādatuz regis in loca occulta in de serro: z abissent post illos

Neq̄ opilauerūt loca. ne quietē sabbati violarent. e. Dicentes: moriamur. q. d. Et sū dubio istud pcessit ex qdā simplici deuotōe. q. d. licitū erat eis in die sabbati se defendere. vti z Josue. vi. d. q. cūcti bellatores de ro luntate dñi circūerūt vben hiericho semel in die. z sēptē dieb' in q̄b' di es sabbati erat inclu sus. p. f. q. d. matathias q̄ erat in lege peri tus: declarauit q̄ licitū erat iudeis in sab: bato pugnare in nes cessitate casibus.

f Et p̄guit. hic offi dit scdo p'staria ma: tatbie z eoz q̄ cūz co erāt in s. q. nō fuerūt fracti terrore adner sitat' exaudita more mille hoim. i. o. s. u. b. d. i. t. u. r. f. Et cognouit matathias. q. d. mouē p̄deteroz.

g Et luctū habuerūt. q. d. q. d. mortui erant ex indiscreta deuotōe. i. o. s. u. b. d. i. t. u. r. p̄. m. o. s. u. o. z. c.

h Pro aliab' nris. i. p. v. i. r. i. s. n. r. i. s. v. t. i. t. a. l. i. i. Et in: ceat loq̄. stificatōib' i. legi ob seruatōib'.

l. Citius disperdēte nos. q. d. sic seq̄nt ma: iora mala. l. Et co gitauerūt. in die illa dicentes. m. Dis hō. q. d. q. d. stud ordina uerūt de cōsilio maza thie: vt dictum est. n. Tūc p̄gregata ē.

hic tertio declaraf eoz p'staria. q. d. si fuerit fracti labore anxia tis q̄ virili hostib' re stiterūt. i. o. d. i. c. i. t. u. r.

o Tūc p̄gregata est ad eos. s. ad matathias z eius amicos.

p Synagoga iudeo rū fortis virib' q̄ntū ad robur corpis z spi ritus. ideo subdit p. Omis. v. o. i. l. e. g. e. i. b. i. s. v. o. l. u. n. t. a. t. e. i. e. r. n. a. n. d. i. l. e. g. e. m.

q Et facti sūt ill' z elegentes matathias in principē suum.

r Et pcellerūt pec catores. q. d. p. z. l. u. s. l. e. g. i. e. x. c. i. t. a. t. a.

s Et ceteri fugerūt

multi. Et statim p̄: exerūt ad eos z p̄stituerūt adūsus eos i preliū i die sabbatoz. Et dixerūt ad eos. Resistit' et nūc ad huc exite z facite s. m. v. e. r. b. u. z. regis antiochi et viuētis. Et dixerūt. Non eribim' neq̄ faciem' vbiū regis vt polluam' diē sab: batoz. z p̄ciauerūt adūsus eos plius: z nō rīderūt eis nec lapidē miserūt i eos. nec oppilauerunt loca oc: culta dicens. Moriamur oēs in simplicitate nostra et testes erūt sup nos celū et terra q̄ iniuste p̄ditis nos. Et intrulerūt ill' bellū sabbatis: z mortui sūt ipsi et vxores eoz z filij eoz et pecora eoz vsq̄ ad mille aīas hoim. Et cognouit ma: thias z amici ei' z luctū habuerunt sup eos valde. et dixit vir primo suo. Si omis fecerim' sicut frēs no stri fecerūt z nō pugnaueri mus adūsus gentes p̄ ani maby nris: z iustificationi bus nostris citius disper dent nos a tra. Et cogita: uerūt i die illa dicens. Dis hō q̄ cūq̄ venerit ad nos i bello die sabbatoz: pugne mus adūsus eū z si morie mur oēs sic mortui sūt frēs nostri in occultis. Tūc cō gregata ē ad eos synago: ga iudeoz fortis virib' ex ist'. Dis volūtari' in lege et oēs q̄ fugiebāt a mal' ad diti sunt ad eos: z facti sūt illis ad firmamentū: z col legerūt exercitū z pcellerūt pctōres in ira sua. z viros uniq̄s in indignatōe sua z

ad nationes gentilium extra iudeam existentes.
 t Et circumit mat. 2c. p loca iudee idolatria polluta.
 v Et cir. pue. 2c. qd pntes eoz si fuerat auu circūcidē
 mortis timore. r Et psc. sunt 2c. i. boies valde sup
 bos: sic boies digni morte dicunt filij mort. i. Re. 1. rvi.
 y Et pspatus ē 2c. i. marathie 7 filioz suo
 rum. 3 Et obr. le
 gē. i. leg. obtruantiaz.
 a De māibz gētiū
 i. de pssa corporetia.
 b Et nō dedit ac
 ced magis respserunt
 et sic min' dicendo
 plus significat.
 c Et appropinquē
 Descripta marathie
 ostantia. hic pnt de
 scribit ei' puidēna.
 nā vidēs a propinq
 re tps sue mort'. or
 dīnauit impostez de
 defensione legi. 7 prio
 ad eā filios suos ani
 mat dicēs. d Nūc
 cōforata 2c. f. antio
 chi regis. vt patet ex
 predictis.
 e Et castigatio. nra
 pio peccatis nris.
 f Et tēp' euerhōis
 diuini cult' 7 legis.
 g Et ira. i. pena.
 h Indignatio. s. i.
 diuine iusto iudi
 cio. 7 nobis occulto.
 i Nūc g' filij 2c. i. ze
 latores 7 defensores
 ipst'. qz nūc est neces
 sitatis tempus.
 l Et dare aīas vīas
 pculo mort'. vos ex
 ponendo. l Pio
 testamēto patz. i. pī
 bus dato. Ro. 11. Et
 cundo etēpla patz al
 legat. 7 prio in gīali
 dieb'. Et memētoze
 opep patrum 2c.
 m Et accipiet glo
 magnā. i. virtutis fa
 mā in pīstī: et nomē
 eternū in fūso. Cōse
 qnter ponit etēpla
 in patidari dicent. n

ceteri fugerūt ad nationes
 vt euaderēt. Et circumit
 marathias 7 amici eius et
 destruxerūt aras: 7 circū
 ciderūt pueros incircūnci
 sos quorūq' inuenerūt in fi
 nibz isrl' in fortitudie. Et
 psecuti sunt filios supbie
 et pspatū est op' i māibz
 eoz. Et obtinuerūt legē d
 māibz gentiū et de māibz
 regū 7 nō dederunt cornu
 pctori. Et appropinquē
 dies marathie moriendi 7
 dixit filiis suis: nūc cōfor
 tata ē supbia et castigatio
 7 tps euerhōis 7 ira indi
 gnatiois. Nūc g' filij emu
 latores estote legis. et da
 te aīas vīas p testamento
 patz: 7 memētoze operuz
 patz q' fecerūt in generatōi
 bus suis. 7 accipiet gliaz
 magnā et nomē eternum.

Abraam nōne in tētatōe
 inuēt' ē fidelis 7 reputa
 tū est ei ad iusticiam. Jo
 seph in tempe āgustie sue
 custodiuit mādatū: 7 fa
 ctus est dñs egypti. Phi
 nees pater nē zelādo zelū
 dei: 7 accepit testm sacer
 dotū eternū. Jesus dum
 impleuit verbū: factus ē
 dur in isrl'. Caleb dū te
 stificat in ecclia accepit he

Abraam nōne in tētatōe. im
 molatōis ysaac. Gen. 22. o Inuēt' ē fidel. q. d. sic.
 quia paratus fuit immolare ppter bonū obediētie.
 p Et reputatū ē 2c. p' bonā volūtātē. q Joseph
 in tpe 2c. qz tūc erat vendit' in fūso. e Cū d. māda
 tū. renuēs adulteris. Gen. 39. s Et fact' ē dñs egypti.
 Gen. 41. t Phinees pē nē zelādo. 2c. sic dñm ē. s.
 r Jesus. i. Josue. r Dñ ipse iur' 7 bñ dñi p moysen
 sibi dictum. y Factus est dur in isrl'. Josue. 1.
 3 Caleb dum 2c. virtutē dei 7 exploratores. Nūc. 13. f.
 a Accepit hereditatem. Josue. 14. f.
 b Dauid in sua misericordia. qua precepit sauli qui

bus cecidit in manu sua. i. Regum. 1. r. rvi.
 c Consecutus est 2c. 2. Reg. 17. d Helyas 2c. occu
 dendo. pphas baal. i. Reg. 18. r. rvi.
 e Receptus est in colum. i. Regum. 11. f.
 f Ananias 2c. corde vñi verum deū pntentes ore.
 g Et liberari sūt de
 flāma. Danielis. i. f.
 h Daniel i sua sim
 plicitate. i. orās deū
 simplici corde.
 i Liberat' ē 2c. 2. Reg.
 mel. vi. Eterea patēr
 v' q' ibi. l Et a b
 bis. s. cōminatoris.
 l Sū p. rōis. s. s. c.
 antiochie regis.
 m De timuerit. ti
 more vīos aīos dñi
 n Quia (cēte.
 glia 2c. i. in sterens 7
 verimē pueret. et vi
 det hic marathias p
 pphetice loq. nā in lā
 guoze postea posito
 antiocho vermes vt
 uētes de carne ei' sca
 turiebant 7 ex fetore
 ei' exeret graua baf.
 vt h' 3. libro. 2. ca. 12.
 o Hodie extol. pos
 tentia regni. p Et
 cras 2c. i. cito morie
 q Quia puer. (ur.
 sus 2c. i. reuerfus. vt
 dictum est. s. ca. 1.

reditatem. Dauid in sua
 misericordia psecutus est sedē
 regni in secla. Helyas dū
 zelatzelū legis: recept' est
 in celū. Ananias azarias
 7 misahel credētes libati
 sunt de flāma. Daniel in
 sua simplicitate libatus ē
 de ore leonū. Et ita cogita
 te p generatōez 7 gīatōez
 qz oīs q' spant in eū nō in
 fir māf. Et a verb' vīri pec
 catoris ne timueritis qz
 glia ei' stercus 7 vermes ē
 Hodie extollit' et cras nō
 inuēiet: qz pūsus ē in frā
 suā 7 cogitatio ei' perijt.
 Hos g' filij confortamini
 et viri r' agite in lege. qz
 cū feceritis q' vob' pcepta
 sunt in lege a dño deo vō
 in ipa gliosi eritis. Et ec
 ce symō fr' vester scio q' vir
 consilij ē. Ip'm audite sp.
 7 ipse erit vob' pat'. Et iu
 das machabe' fort' viribz
 a iuuētute sua sit vob' pū
 ceptis militie. et ipse aget
 bellū populi. Et adducet
 ad vos oēs factozes legis
 et vindicāte vindictā ppli
 vestri. Retribuite retribu
 tionem gentibus et inten
 dite in pceptū legis. Et
 benedixit eos 7 appositus
 est ad patres suos. Et de

bus libro interponitur cum feceritis 2c. non est de re
 r' nec habetur in libro correctis.
 y Et ecce symon frater vester scio q' vir consilij est.
 id est prudens in dandis consilijs.
 3 Ipsum audite semp. eius sequendo consilium.
 a Et ipse vobis erit pater. quia prudentia in bellis est
 magis necessaria q' fortitudo.
 b Et iudas 2c. ideo ad principatum militie aptus.
 c Et ipse aget bellū ppli. de consilio tamē symonis.
 d Et adducet 2c. qz vīr' vnita fortior est seīpa dīspsa
 e Retribuite retr. gentibz. ipsas puniēdo p mal' illa
 tis fidelibz. Eterea patent. P P P v

bus libro interponitur cum feceritis 2c. non est de re
 r' nec habetur in libro correctis.
 y Et ecce symon frater vester scio q' vir consilij est.
 id est prudens in dandis consilijs.
 3 Ipsum audite semp. eius sequendo consilium.
 a Et ipse vobis erit pater. quia prudentia in bellis est
 magis necessaria q' fortitudo.
 b Et iudas 2c. ideo ad principatum militie aptus.
 c Et ipse aget bellū ppli. de consilio tamē symonis.
 d Et adducet 2c. qz vīr' vnita fortior est seīpa dīspsa
 e Retribuite retr. gentibz. ipsas puniēdo p mal' illa
 tis fidelibz. Eterea patent. P P P v

bus libro interponitur cum feceritis 2c. non est de re
 r' nec habetur in libro correctis.
 y Et ecce symon frater vester scio q' vir consilij est.
 id est prudens in dandis consilijs.
 3 Ipsum audite semp. eius sequendo consilium.
 a Et ipse vobis erit pater. quia prudentia in bellis est
 magis necessaria q' fortitudo.
 b Et iudas 2c. ideo ad principatum militie aptus.
 c Et ipse aget bellū ppli. de consilio tamē symonis.
 d Et adducet 2c. qz vīr' vnita fortior est seīpa dīspsa
 e Retribuite retr. gentibz. ipsas puniēdo p mal' illa
 tis fidelibz. Eterea patent. P P P v

bus libro interponitur cum feceritis 2c. non est de re
 r' nec habetur in libro correctis.
 y Et ecce symon frater vester scio q' vir consilij est.
 id est prudens in dandis consilijs.
 3 Ipsum audite semp. eius sequendo consilium.
 a Et ipse vobis erit pater. quia prudentia in bellis est
 magis necessaria q' fortitudo.
 b Et iudas 2c. ideo ad principatum militie aptus.
 c Et ipse aget bellū ppli. de consilio tamē symonis.
 d Et adducet 2c. qz vīr' vnita fortior est seīpa dīspsa
 e Retribuite retr. gentibz. ipsas puniēdo p mal' illa
 tis fidelibz. Eterea patent. P P P v

bus libro interponitur cum feceritis 2c. non est de re
 r' nec habetur in libro correctis.
 y Et ecce symon frater vester scio q' vir consilij est.
 id est prudens in dandis consilijs.
 3 Ipsum audite semp. eius sequendo consilium.
 a Et ipse vobis erit pater. quia prudentia in bellis est
 magis necessaria q' fortitudo.
 b Et iudas 2c. ideo ad principatum militie aptus.
 c Et ipse aget bellū ppli. de consilio tamē symonis.
 d Et adducet 2c. qz vīr' vnita fortior est seīpa dīspsa
 e Retribuite retr. gentibz. ipsas puniēdo p mal' illa
 tis fidelibz. Eterea patent. P P P v

Machabeorum

Et surrexit iudas. Post libe-
ratione populi sub marathia p̄fir describit eius dē li-
beratio sub iuda. Circa quā p̄rio describit v̄tus
ducis. sc̄do: sicut eius cū aduersarijs. ubi p̄secut⁹ est
Circā primū d̄r.

a Et surrexit iudas
ad populi defensionem
post suam patrem. **b**
Et adiuuabāt eū
re. obediētes ei rāq̄
exercit⁹ duci.

c Et pl̄iabant re. si
gnū enī hitus gene-
rati est delectatio in
ope. h̄. et h̄. et h̄. p̄
q̄bebāt habitū forti-
tudis. **d** Et dila-
tauit re. ad sc̄ā partē
sui. notabilē addēdo.

e Et induit se re. a.
fortiter et audacter.

f Et succinxit se re
Mā agilis erat et re-
pe dit ad bellādā sic h̄
succinct⁹ ad ābulādā

g Et p̄reg. castra. s.
in isrl. **h** Silis fa-
ctus ē leō. de q̄ scri-
bit p̄uer. xxx. d̄ eo for-
tissim⁹ bestiarum ad
nullū pauebit occur-
ri

i Et sic catul⁹ (sus.
re. cur⁹ rugitu terren⁹
bestiarum sunt stuide
sic gētes idolatre au-
dno nomine iude.

l Et p̄secut⁹ ē. hic
p̄fir describit cōflic-
tū iude cū aduersarijs.
et p̄rio in ḡiali. sc̄do
sp̄ali. ubi. Et cōgrega-
uit apolloni⁹. Circa
primū d̄r.

h Et p̄-
secut⁹ ē re. in loc⁹ ab-
dit. ubi se absconde-
rāt fugiēdo. **i** Et
directa ē sal⁹. **l** isrl.

m In māu ei⁹. **n** in
poretia ei⁹. **n** Et
eracer. re. mltos. co-
rū gentes debellādo
o

o Et letiss. iacob.
i. plm isrl ipm libe-
p

p Et i secul⁹. Cādo.
lū re. qd̄ p̄ ad imple-
tū. nā ad ei⁹ cōmēda-
tōem narrat⁹ ei⁹ sc̄ā
p̄orbem v̄miserum.

q Et cōgregauit p̄u-
tes. s. factores leg⁹ quos
interficiebant gentiles.
r

r Et cōgregauit. hic p̄fir
describit ei⁹ p̄fir cū aduersa-
rijs magis in sp̄ali. et p̄rio
tpe antiochi epiphanijs. sc̄do
tpe filij sui antiochi eupatoris.
ca. vi. tertio tpe deme-
trij filij aletrius frat̄. sc̄. seleuci
primogeniti antiochi
magnij. v̄. ca. p̄ria in tres:
fm triplex bellus qd̄ habuit
iudas tpe antiochi. Primū
fuit cū regnū ducib⁹. sc̄dm

functus est anno cētesimo
quadragesimo sexto et sepul-
tus ēa filijs suis in sepul-
cris patrum suorum in modum
et plantat⁹ eū ois isrl plant⁹
ctu magno. **III.**

Et surrexit iudas
quod vocabatur macha-
beus filius eius pro eo et adiu-
uabant eum omnes fratres eius et
vniuersi qui se iurarent pro eo:
et pl̄iabant pl̄ium isrl cum leri-
cia: et dilatauit gl̄iam populo
suo et induit se lorica sicut

gigas: et succinxit se arma
bellica sua in pl̄ijs: et p̄re-
gebat castra gladio suo.

Silis fact⁹ est leoni in opi-
bus suis et sic catul⁹ leonis
rugiēs in venatōe: et p̄se-
cut⁹ ē iniquos p̄scrutās eos
et qui turbabant populum suum

eos succēdit flāmi s et p̄pul-
si sunt inimici ei⁹ p̄ timore
ei⁹ et omnes oparū iniquitatē cō-
turbati s: et directā ē sal⁹
in māu ei⁹. Et exacerba-
bat reges multos et lerifica-
bat iacob in opib⁹ suis: et
in seculū mēoria eius in b̄n-
dictione. et pambulabat ci-
uitates iuda: et perdidit i-
p̄ios ex eis. et auertit iram
ab isrl. Et noīat⁹ ē vsq̄ ad
nouissimū fr̄em et cōgregauit
pereuntes. et congregauit
apolloni⁹ gentes et a sama-
ria virtutē multā et magnā
ad bellandū contra israel.

Et cognouit iudas et erijt
obuiā illi. et percussit et occi-

dit illū: et cecidit vulnera-
ti multos et reliq̄ fugerūt et acce-
pit spolia eorū. Et gladius
apolloni⁹ abstulit iudas
et erat pugnās in eo oibus
dieb⁹. Et audiuit seron
p̄iceps exercit⁹ syrie quod cō-
gregauit iudas cōgregatō-
nē fidelium et eccliam secū: et
ait. Faciā m̄ nomē et glori-
ficabor in regno. et debella-
bo iudā et eos qui cum ipso sūt
quia spernebant d̄bū regis.

Et p̄pauit se et ascendit
cum eo castra impiorū fortes
auxiliarij vt facerēt vindi-
ctā in filios isrl. Et appro-
pinquēst vsq̄ bethoron: et
erunt iudas obuiā illis
cum paucis. Et ait viderēt
exercitū veniētem sibi ob-
uiā dixerūt iude: Quomō-
do poterim⁹ pauci pugnare
contra multitudinē hanc
tantā et tam fortē? Et nos
fatigati sum⁹ ieiūio hodie

Et ait iudas: facile ē con-
cludi multos in māu pau-
corū: et nō est differētia in
conspectu dei celi libera-
re in multis et in paucis:
quoniam nō in multitudine exer-
citus victoria belli: sed de
celo fortitudo est ipsi veni-
unt ad nos in multitudine p̄tu-
maci. et supbia vt dispdat
nos et viros n̄r̄os et filios
nostros. et vt spoliēt nos

Nos vero pugnabim⁹ pro
animab⁹ n̄r̄is et legib⁹ n̄r̄is
et ipse dñs conteret eos aſ-

per quod habent iniustā bellum: nos autē iustum adeo
subditur.

e Nos vero pugnabimus pro animab⁹ nostris. i. et
tis nostris defendendis.

f Et rebus nostris a deo datis. ideo cōdudit. Et ipse
dominus re. Quarto ponitur aduersariorum debellat-
io: cum dicitur.

cum regis p̄cipib⁹ ubi. Et audiuit s̄r rex. tertium enī
finitimis gentib⁹. ca. v. Prima adhuc in duas. qz p̄rio
ponit bellū iude cū apollonio duce samarie. sc̄do cum
seron duce syrie ubi. Et audiuit seron. Circa primū d̄r.

e Et cōgregauit re.
vt faceret sibi nomē
debellando iudam.

s Et cognouit iudā
das. per explorato-
res suos.

t Et erijt obuiā illi
Non p̄mitrens ei fi-
nes suos ingredi.

v Et gladius re. in
signū victorie sic da-
uid gladius golie. p̄rio
mo Reg. xviij.

r Et erat pugnans
re. hoc d̄r ad denotā-
dū gladij bonitatē.

a Et audiuit. hic
consequenter descri-
bit bellum iude cum
seron syrie duce. Cir-
ca qd̄ primo ponitur
ip̄ius seron appara-
tus. et patet l̄ra. sc̄do
iudeorum metus sibi

Et erunt iudas obui-
am illis cum paucis
ideo timuerūt. s. mul-
titudinem fortem cum
tra se veniētem. ter-
tio ponitur per verba
iude populi consolā-
tio: ubi. Et ait iudas:

Facile ē concludi multos
et hoc virtute dei cui
nō potest resisti quā-
eis assistere affirmat
dicens.

b Ipsi veniunt re.
id est in malis obsti-
nati.

c Et superbia. quaz
deus a principio mis-
it d̄tēct in angelis
supbientib⁹.

d Et dispdant nos
re. iniuste nocumen-
tum nobis inferen-
do in personis. p̄ris
et rebus possessis. p̄

pter quod habent iniustā bellum: nos autē iustum adeo
subditur.

e Nos vero pugnabimus pro animab⁹ nostris. i. et
tis nostris defendendis.

f Et rebus nostris a deo datis. ideo cōdudit. Et ipse
dominus re. Quarto ponitur aduersariorum debellat-
io: cum dicitur.

pter quod habent iniustā bellum: nos autē iustum adeo
subditur.

e Nos vero pugnabimus pro animab⁹ nostris. i. et
tis nostris defendendis.

f Et rebus nostris a deo datis. ideo cōdudit. Et ipse
dominus re. Quarto ponitur aduersariorum debellat-
io: cum dicitur.

G Et cessavit aut loq. r. p. l. s. a. v. s. g. i. b. **b** Et pue nit ad regē. s. annoebū epy phanē. **i** Et audiuit aut rer. **dic** s. r. d. s. r. i. b. f. bellū iude cū reg. p. n. c. i. p. t. b. ad b. s. p. e. c. i. a. l. e. d. e. s. t. i. n. a. t. i. s. p. r. e. d. e. t. e. s. v. o. n. o. f. u. r. t. e. a. d. b. e. l. l. a. n. d. u. m. m. i. s. s. i. s. cū eēnt positi ad custodiā terrarū iude apinqū intulerūt iudeis bellū vt sic ofiderēt se zela te p. rege. r. d. i. m. i. d. i. t. i. d. u. a. s. p. s. q. z. p. r. i. o. p. o. n. i. f. b. e. l. l. i. a. p. p. a. r. a. t. s. e. c. i. d. o. z. f. l. i. c. t. c. s. e. q. n. t. i. **P**ria in duas. q. z. p. r. i. m. o. p. o. i. t. a. p. p. a. r. a. t. e. r. p. a. r. t. e. r. e. g. a. l. i. ū. s. e. d. o. e. r. p. a. r. t. e. i. u. d. e. o. r. i. b. i. **E**t vidit iudas. **E**t nota dū q. apparat. er. p. r. e. r. e. g. a. l. i. ū. s. p. e. s. t. cū i. r. a. r. e. c. i. p. i. d. i. t. a. t. e. c. ū. m. i. t. u. d. i. n. e. s. u. p. b. a. e. r. p. r. a. t. e. e. r. p. r. e. v. o. i. u. d. e. o. r. c. u. s. o. i. d. n. e. b. i. l. i. t. a. t. e. c. u. s. d. e. i. f. i. d. i. c. i. a. r. e. p. i. e. t. a. t. e. s. i. r. e. a. v. i. a. n. ū. p. r. i. o. p. o. n. i. f. r. e. g. o. r. d. i. n. a. t. i. o. s. e. c. i. d. o. o. r. d. i. n. a. t. i. o. n. i. s. e. r. e. c. u. t. o. b. i. **E**t rex assum ptus. **C**ircaprimū dē.

i Et audiuit ar rex. **D**ecessus a iudeis devictos. cesa patēt vsqz ibi. **b** Et vidit q. defecit pecunia s. thesauri suis. q. z. si sufficerebat ad tū exercitū dū sustinēdū. **E**t tribu. regiois modica. r. nō enī soli iudei rebellaverūt eo q. cogebat eos ad colendū iouis idolū vt dēm. s. s. s. s. er. mul. ti. gē. t. i. e. s. a. l. i. ū. r. i. t. u. m. b. i. t. e. s. q. z. a. l. i. q. c. o. l. e. b. ā. t. h. e. r. c. u. l. e. a. l. i. s. d. y. a. n. ā. r. s. i. c. d. e. a. l. i. s. q. b. s. c. r. i. p. s. e. r. a. t. p. d. e. c. r. e. t. u. s. v. t. d. i. m. i. t. t. e. r. e. t. n. r. s. i. u. o. s. p. r. a. n. t. i. o. c. h. i. c. u. l. t. ū. v. t. e. e. r. p. l. s. v. n. u. s. v. t. d. e. m. s. s. i. c. a. p. q. d. e. r. a. t. e. i. s. g. r. a. v. e. i. o. n. e. g. a. n. e. r. a. t. a. n. t. i. o. c. h. o. t. r. i. b. u. t. a. c. o. n. s. u. e. t. a. **m** Et timuit ne nō r. e. i. v. t. i. p. o. s. s. e. t. c. o. t. i. n. u. a. r. e. s. u. m. p. r. m. i. l. i. t. ū. s. i. c. u. t. d. n. u. s. **n** Et cogi. ire in p. h. i. d. i. u. m. i. n. q. e. r. a. n. t. d. i. v. i. t. e. m. i. l. i. t. e. v. t. p. o. s. s. i. n. d. e. d. e. f. e. c. t. ū. s. u. ū. s. u. p. p. l. e. r. e. **D**unxit tū in antiochia q. erat metropo lis regni sui lysia ad

faciē nrām. **V**os aut ne ti muerit. eos. vt cessavit ar loq. insiluit in eos sbito: et p. r. i. t. ē. s. e. r. o. n. r. e. x. e. r. c. i. t. e. i. i. n. a. s. p. e. c. t. u. i. p. s. i. r. e. p. s. e. c. u. t. e. s. t. e. ū. i. n. d. e. s. c. e. s. u. b. e. t. h. o. r. o. n. v. s. q. z. i. n. c. a. p. ū. **E**t ceciderūt er eis octingēti viri. reliq. ar fugerūt in frā philistim. et cecidit rior iude ac fra: r. t. ū. e. i. r. f. o. r. m. i. d. o. s. u. p. o. e. s. g. e. r. e. s. i. n. c. i. r. c. ū. i. t. u. e. o. r. z. p. u. e. n. i. t. a. d. r. e. g. e. n. o. m. e. e. i. e. t. d. e. p. l. i. s. i. u. d. e. n. a. r. r. a. b. ā. t. o. e. s. g. e. n. t. e. s. **E**t audiuit ar rex antioch. p. m. o. e. s. i. s. t. o. s. i. r. a. t. u. s. ē. a. i. o. z. m. i. s. i. t. z. p. g. r. e. g. a. u. i. t. e. x. e. r. c. i. t. ū. v. n. i. u. e. r. ū. r. e. g. n. i. s. u. i. c. a. s. t. r. a. f. o. r. t. i. a. v. a. l. d. e. **E**t aperuit errariū suum r. de dit s. p. e. d. i. a. e. x. e. r. c. i. t. u. i. a. n. ū. z. m. ā. d. a. u. i. t. i. l. l. v. t. e. s. s. e. n. t. p. a. r. a. t. i. d. o. m. i. a. z. v. i. d. i. t. q. d. e. f. e. c. i. t. p. e. c. u. n. i. a. d. e. t. h. e. s. a. u. r. i. s. s. u. i. s. z. t. r. i. b. u. t. a. r. e. g. i. o. i. s. m. o. d. i. c. a. p. p. r. e. t. e. r. d. i. s. s. e. n. s. i. o. n. e. e. r. p. l. a. g. ā. q. ū. a. f. e. c. i. t. i. n. t. e. r. r. a. v. t. t. o. l. l. e. r. e. t. l. e. g. i. t. i. m. a. q. e. r. a. t. a. p. ū. n. i. s. d. i. e. b. v. t. t. i. m. u. i. t. n. e. n. o. h. r. e. t. z. s. e. l. z. b. i. s. i. n. s. u. m. p. r. u. s. z. d. o. n. a. r. i. a. q. d. e. d. e. r. a. t. a. n. t. e. l. a. r. g. a. m. ū. z. a. b. u. n. d. a. u. e. r. a. t. s. u. p. r. e. g. e. s. q. a. n. e. u. m. f. u. e. r. a. t. **E**t p. s. t. e. r. n. a. t. u. s. e. r. a. t. a. n. i. m. o. v. a. l. d. e. z. c. o. g. i. t. a. u. i. t. i. r. e. i. n. p. s. i. d. e. z. a. c. c. i. p. e. t. r. i. b. u. t. a. r. e. g. i. o. n. ū. z. p. g. r. e. g. a. r. e. a. r. g. e. n. t. ū. m. u. l. t. ū. z. r. e. l. i. q. t. l. y. s. i. ā. h. o. i. e. m. n. o. b. i. l. e. d. e. g. e. n. e. r. e. r. e. g. a. l. i. s. u. p. n. e. g. o. c. i. a. r. e. g. i. a. a. f. l. u. m. i. n. e. e. u. p. h. r. a. t. e. n. v. s. q. z. a. d. f. l. u. m. e. e. g. y. p. r. i. z. v. t. n. u. t. r. i. v. e. t. a. n. t. i. o. c. h. u. m. f. i. l. i. ū. s. u. u. m. d. o. n. e. c. r. e. d. i. r. e. t. e. r. t. r. a. d. i. d. i. t. e. i. m. e. d. i. ū. e. x. e. r. c. i. t. ū. z. e. l. e. p. h. a. n. t. o. s. z. m. ā. d. a. u. i. t. e. i. d. e. o. i. b. q. v. o. l. e. b. a. t. z. d. i. n. h. a. b. i. t. a. t. i. b. i.

custodiā regni sui r. filii sui: et ad destrinēdū habitato res iudee. r. populandū eam alienis gentib. hec autez ordinavit sed nō in oib. sic enenit. et his diez pars lra paucis exceptis que discurrunt. **O** hominē nobilē r. in q. morafet. apntudo ad custo diam regni. **p** Et tra. ei mediū r. e. quia tradidit sibi medietā rez exercit. tam in boib. q. i. a. l. i. b. a. l. i. ā. v. o. m. e. d. i. e. t. a. t. e. s. e. c. u. m. d. u. r. i. t. **q** Et rex assumpsit d. i. e. s. i. r. e. p. o. n. i. f. o. r. d. i. n. a. t. i. o. n. i. s. r. e. g. i. s. e. x. e. r. c. u. t. i. o. **E**t p. r. i. o. e. r. p. a. r. t. e. r. e. g. i. s. c. u. m. d. i. c. i. t. u. r. **r** Et erunt ab antiochia r. i. n. m. e. t. r. o. p. o. l. i. s. **A**nno. d. e. r. x. l. v. i. i. s. s. i. r. e. g. n. i. g. r. e. c. o. r. u. m. r. e. g. n. i. v. o. s. u. i. a. n. o. e. i. q. z. c. e. p. i. t. r. e. g. n. a. r. e. a. n. o. c. r. e. x. v. i. i. r. e. g. n. i. g. r. e. c. o. r. u. m. v. t. d. e. m. e. s. t. s. c. a. n. **S**e. d. o. p. o. n. i. f. e. x. e. r. c. u. t. i. o. e. r. p. t. e. l. y. s. i. e. c. u. s. t. o. d. i. s. i. g. n. i. c. u. d. **E**t e. l. e. g. i. t. l. y. s. i. a. s. r. e. **E**t v. i. r. o. s. r. e. v. t. s. i. c. e. e. n. t. m. a. g. i. v. o. l. u. n. t. a. r. i. s. o. r. d. i. n. a. t. o. z. r. e. g. e. x. e. r. c. i. t. **v** Et m. i. l. i. t. c. ū. e. i. s. e. l. m. i. l. i. a. v. i. r. o. r. ū. s. p. e. z. d. i. t. i. c. e. t. e. r. a. p. a. t. e. t. v. t. q. z. i. b. **E**t a. u. d. i. e. r. ū. t. m. e. r. c. a. r. e. i. m. i. l. i. t. u. d. i. n. e. z. f. o. r. t. i. t. u. d. i. n. e. z. c. r. e. d. e. t. e. s. q. u. i. a. t. i. d. e. b. e. r. e. n. t. i. u. d. e. o. s. c. a. p. e. t. p. r. e. p. a. r. e. r. i. s. e. a. d. e. n. e. d. ū. i. l. l. o. s. i. n. f. u. o. s. z. a. n. c. i. l. l. a. s. p. p. t. e. r. q. d. v. e. n. e. r. u. n. t. a. d. c. a. s. t. r. a. e. o. r. z.

iudeam z hierusalē: et vt mitteret ad eos exercitum ad p. r. e. r. e. n. d. ā. z. e. r. r. i. p. a. n. d. ā. v. t. u. t. e. i. s. r. e. l. i. q. u. a. s. h. i. e. r. l. m. e. t. a. u. s. e. r. e. d. ā. m. e. o. r. i. ā. e. o. z. d. e. l. o. c. o. z. v. t. p. s. i. t. u. e. r. e. t. h. i. t. a. t. o. r. e. s. f. i. l. i. o. s. a. l. i. e. n. i. g. e. a. s. i. n. o. i. b. u. s. f. i. n. i. b. e. o. z. z. s. o. r. t. e. d. i. s. t. r. i. b. u. e. r. e. t. f. r. ā. e. o. z. **E**t r. e. x. a. s. s. u. m. p. s. i. t. p. r. e. e. x. e. r. c. i. t. ū. r. e. l. i. d. u. i. z. e. r. u. i. t. a. b. a. n. t. i. o. c. h. i. a. c. i. u. i. t. a. t. e. r. e. g. n. i. s. u. i. a. n. o. c. e. n. t. e. s. i. m. o. z. q. d. r. a. g. e. s. i. m. o. s. e. p. t. i. m. o. e. t. t. r. ā. s. t. r. e. t. a. u. i. t. e. u. p. h. r. a. t. e. n. f. l. u. m. e. n. z. p. a. m. b. u. l. a. b. a. t. s. u. p. i. o. r. e. s. r. e. g. i. o. e. z. **E**t e. l. e. g. i. t. l. y. s. i. a. s. p. t. o. l. o. m. e. ū. f. i. l. i. ū. d. o. r. i. m. z. m. i. c. h. a. n. o. z. e. r. g. o. r. g. i. ā. v. i. r. o. s. p. o. t. e. r. e. s. e. r. a. m. i. c. r. e. g. i. s. z. m. i. s. i. t. c. ū. e. i. s. q. d. r. a. g. i. t. a. m. i. l. i. a. v. i. r. o. r. u. m. z. s. e. p. t. e. m. i. l. i. a. e. q. ū. v. t. v. e. n. i. r. e. t. i. n. f. r. a. z. i. u. d. a. z. d. i. s. p. e. r. d. e. r. e. t. e. ū. s. i. m. v. e. r. b. ū. r. e. g. i. **E**t. p. c. e. s. s. e. r. e. t. v. t. i. r. e. n. t. c. ū. v. n. i. ū. s. a. v. r. i. t. e. s. u. a. e. r. v. e. n. e. r. ū. t. z. a. p. p. l. i. c. u. e. r. u. n. t. a. n. i. m. a. u. m. i. n. t. e. r. r. ā. c. a. m. p. e. s. t. r. i. **E**t. a. u. d. i. e. r. ū. t. m. e. r. c. a. t. o. r. e. s. r. e. g. i. o. n. ū. n. o. m. e. n. e. o. r. u. m. e. t. a. c. c. e. p. e. r. u. n. t. a. r. g. e. n. t. u. m. z. a. u. r. u. m. m. u. l. t. ū. v. a. l. d. e. z. p. u. e. r. o. s. e. r. v. e. n. e. r. u. n. t. i. n. c. a. s. t. r. a. v. t. a. c. c. i. p. e. n. t. f. i. l. i. o. s. i. s. r. a. e. l. i. n. s. e. r. u. o. s. z. a. d. d. i. t. i. s. ū. t. a. d. e. o. s. e. x. e. r. c. i. t. u. s. s. y. r. i. e. z. t. e. r. r. e. a. l. i. e. n. i. g. e. n. a. z. **E**t. v. i. d. i. t. i. u. d. a. s. e. t. f. r. e. s. e. i. q. z. m. u. l. t. i. p. l. i. c. a. t. a. s. u. n. t. m. a. l. a. z. e. x. e. r. c. i. t. ū. a. p. p. l. i. c. a. b. a. t. a. d. f. i. n. e. s. e. o. z. z. p. g. n. o. u. e. r. ū. t. v. e. r. b. a. r. e. g. i. q. m. ā. d. a. u. i. t. p. o. p. u. l. o. f. a. c. e. r. e. i. n. i. n. t. e. r. i. t. u. m. z. c. o. n. s. u. m. m. a. t. i. o. n. e. m. **E**t. d. i. x. e. r. ū. t. v. n. u. s. q. u. i. s. q. z. a. d. p. r. o. x. i. m. ū. s. ū. **E**t. i. g. a. m. d. e. i. e. c. t. i. o. n. e. p. o. l. i. n. r. i. z. p. u. g. n. e. m. a. s. p. r. o. p. p. l. o. n. r. o. z. s. a. n. c. t. i. n. o. s. t. r. i. s. e. t. c. o. g. r. e. g. a. t. u. s. e. s. t.

y Et vidit iudas. **D**ic. s. r. d. s. r. i. b. f. bellū iudeo rum. **E**t primo p. h. u. m. i. l. e. m. z. d. e. u. o. r. ā. o. r. a. t. i. o. n. e. s. e. d. o. p. b. e. l. l. a. r. o. r. u. m. d. i. s. p. o. s. i. t. i. o. n. e. m. i. b. i. **E**t. p. o. s. t. h. o. c. s. i. r. c. a. p. r. i. m. ū. p. a. r. t. i. t. e. r. a. e. r. p. a. u. c. i. a. v. s. q. z. i. b. i.

Nachabeorum

3 Et hierlm si habitabat. Hoc in sponit ad reddendū
cām qre nō inerat hierlm ad orandū. cū ibi esset locus
vini culti. a Et scdm. a. tēpli locus. b Concul
cabat. r subdit a qbus. c Et filij alienig. erāt i arce
p̄nqua templo. d Et congregati. sunt iudei.

e Et venēt. r. i. ve
nēt adorare ibi. fā
facie ab hierlm. sic dē
de Demele q orabat
s̄sus hierlm. Dasi. vi.
et subdit cā orādī in
masphat. cū dē.

f Quia loc' orōis
erat r. a. p̄ioribz rpi
g In isrl. ibi (bus.
eni) gregabat p̄sus
isrl ad orādū d̄m vt
habetur. i. Regū. vii.
h Et ieiū. die illa.
ad se corā d̄no affligē
dū inuictu. i Et in
duēt se ciliq̄s. ad se
affligēdus in vestitu.

l Et cinerē posu. rē
in signū hūilitatis.
l Et sciderūt r. a. sci
derūt i signū afflictio
m Expāderūt (ms.
libros legi. ad os den
dū q̄ pati erant p le
ge se picul' mort' tra
dere.

n De quibus scri
tabatur gētes r. c. Ali
qui enī gētilēs magi
subtiles r literati vo
lebāt arguē cultū ido
lorū ex libz moysi. nā
erod. xvi. p̄cipit q̄ in
tra sc̄m̄cōz ponerēt
imagies cherubin. s̄z
h nō valz. qz si pone
bant ibi ad h q̄ cole
rent. s̄z vt osiderēt q̄
angeli p cherubin re
p̄tati fuit deo cui
sedes figurabat p
pitiatorū qd remāe
bat vacuū. ad signū
cādū q̄ veritas si pōt
p imaginē rep̄tari.
vt diffusū dictū fuit

ibidem o Et attulerūt orna. r. c. et subdit cā qre ista
adduxerūt ad illū locū. cū dē. p Et clamauerūt. ad im
petradū dei misericōiā. q Quid faciem' istū. qm̄ extra
hierlm si erat loc' sacrificij. nazarei r o tenebant offerre
sacrificia in expletōe voti sui. Hie. vi. S̄c̄t sacerdotes
nō poterāt enī vētibz sacerdotibz nisi in ministerio tē
pli. ad qd nō poterāt accedē p̄p̄ gētilēs q̄ erāt in arce.
r Et q̄ r. q. d. nō ē ali' loc'. (vt p̄dictū est. iō subdit.
s Et sancta tua. i. templi loca.
t Conculcata sunt. a genilibz.

v Et p̄tamiata ex luxurijs r idolatris ibidē exercitis.
p Sacerdotes tui r. c. nō potētes tibi ministrare. s̄z solū
miseriā suā lugere. v Et in hūilitatē. i. deiectionē.
s Et ecce natiōes p̄uenēt r. c. q. d. nō sufficiūt eis mala

conuētus vt eēnt parati in
plū r vt orarēt r peterent
miscōiā r miseratōes. Et
hierlm nō h̄rabať: s̄z erat
sicut desertū. Nō erat q̄ in
gredereť r egredereť d̄ na
tis ei? r sc̄m̄ p̄culcabať.
Et filij alienigenaz erāt
in arce. ibi erat habitatio
gentiū. et ablata est volū
ptas a iacob: r defecit ibi
tibia r cithara. Et grega
ti sunt r venēt i masphat
p̄ hierlm. qz erat loc' orōis
in masphat an' in isrl. Et
ieiūauerūt illa die r idueerūt
se ciliq̄s r cinerē imposue
rūt capiti suo. et sciderūt
vestimēta sua. Et expan
derūt libros legi' de quibz
scrutabant gentes similitudi
nē simulacroz suoz. et at
tulerūt ornāmēta sacerdotā
lia r primitias et decimas
et suscitauerūt nazareos q̄
impleuerāt dies. Et clama
uerūt voce mag' in celū di
centes Quid faciem' istū:
r q̄ eos ducem'. Et sancta
tua p̄culcata s̄z r p̄tamiā
ta sunt et sacerdotes tui
facti sunt in lucrū r in hūi
litate. Et ecce natiōes p̄ue
nerūt adūsum nos vt nos

nobis illata. nisi nos deleāt penit' de terra. a Et tu
bis exclamaueť. vt misericōiā imploraret: nō solū rocabus
hūanis sed etiā musicis instrumētis. sic aliqui pullant
ecclesie campanē p̄ piculū fulguris et tempestatis.
b Et post hec. hic consequenter ponit apparatus iu
deoz per exercitus dī
spolitionē cum dē.
b Et post hec consti
tuit iudas duces po
puli. Nam in piculū
nō est dimittendum
sciēter qd fm̄ hūanaz
puidentiā pōt fieri.
aliter videretur qdā
tentatio dei.
c Tribunos. qui p̄
essent mille bellato
ribz.
d Et centuriones.
qui centū.

disperdant Tu scis q̄ cogi
tant in nos. Quomō pote
rimus subsistere an' facies
eoz nisi tu deus adiuues
nos. Et tub exclamaueť
voce magna. Et post hec
p̄stituit iudas duces ppli
tribunos r centuriones:
et pentacontarchos r de
curiones. Et dixit his q̄
edificabāt domos r spon
sabat vxores r plātabāt vi
neas r formidolosus vt re
dicerent vnusq̄sq̄ in domus
suā fm̄ legē. Et mouerūt
castra r collocauerūt ad au
strū ammauz. Et ait iudas
Accingimini r estote filij
potētes r estote parati in
mane vt pugnet' adūsus
natiōes has que conuene
runt disperdere nos r san
cta nostra: qm̄ melius est
nos mori in bello q̄ vide
re mala gētis nostre r san
ctoꝝ. Sicut autē fuerit vo
luntas in celo sic fiat.
Assum. III.
psit gorgias qui q̄
milia viroz r mille
equites electos. et moue
runt castra nocte vt appli
carent ad castra iudeoz
et percuterent eos subito.

e Pentacōtarchos
qui q̄nginta. r vicif
a penta qd est q̄ng r
costes decē: r archos
princeps. qz q̄ng de
cēnarijs p̄sidebant.
f Et decuriones. q̄
decē p̄essent.
g Et dixit bis. qui
edificabāt domos r
sequit fm̄ legē q̄ hē
Deut. xx. et corū lāco
fuit ibi dicta.
h Et collocauerūt
ad austrū ammauz. iō
sephus dicit emanis
que distat a hierlm
lx. stadis vt habetur
Luce vltimo.
i Delus est nobis
mori in bello iusto q̄
mors est virtuosa.
l Et videre mala
gen. r. c. que ē vita p̄
brosa cui bona mors
est p̄relegēda.

Capitulum. III.

Assumpsit gorgias. Postq̄ descriptus est pu
gne apparatus. hic consequenter describitur cō
flictus. Circa quem primo ponitur inde decer
tatio. secundo demicis aduersarijs templi purificatio
ibi. Dixit autē iudas. Prima in duas. quia primo ponit
tur conflictus inde cum exercitu misso a lysia. secundo
cum ipso in p̄sona propria ibi. Quicq̄ autē alienige
narum. Prima adhuc in tres. quia primo ponit gorgie
insidiatio. secundo insidiantis delusio: ibi. Et audiuit
iudas. tertio delusi fugientis delusio: ibi. Et adhuc lo
quente. Insidiario vero gorgie fuit. qz disposuit de no
cte venire ad castra iudeorum r eos occidere ex impro
uiso. et patet littera vsq̄ ibi.

o Et attulerūt orna. r. c. et subdit cā qre ista
adduxerūt ad illū locū. cū dē. p Et clamauerūt. ad im
petradū dei misericōiā. q Quid faciem' istū. qm̄ extra
hierlm si erat loc' sacrificij. nazarei r o tenebant offerre
sacrificia in expletōe voti sui. Hie. vi. S̄c̄t sacerdotes
nō poterāt enī vētibz sacerdotibz nisi in ministerio tē
pli. ad qd nō poterāt accedē p̄p̄ gētilēs q̄ erāt in arce.
r Et q̄ r. q. d. nō ē ali' loc'. (vt p̄dictū est. iō subdit.
s Et sancta tua. i. templi loca.
t Conculcata sunt. a genilibz.
v Et p̄tamiata ex luxurijs r idolatris ibidē exercitis.
p Sacerdotes tui r. c. nō potētes tibi ministrare. s̄z solū
miseriā suā lugere. v Et in hūilitatē. i. deiectionē.
s Et ecce natiōes p̄uenēt r. c. q. d. nō sufficiūt eis mala

b Et filij alienigenar. e Qui erat et arce. i. de numero illoy q̄ erant in arce syon ad nocendū iudeis q̄n tūcūq; poterāt. d Erāt ill' duces. q; sciebant loca circa hierlm p̄ q̄ frēq̄nt' discurrebāt ad capiendū iudeos. e Et audiunt. hic p̄sit ponit insidiarū delusio. quia

fraus Gorgie fuit reuelata iude. r tūc cuz oib; bellatorib; suis eruit d̄ tenorib; ad p̄tendū p̄tē exercitū regis q̄ remāserat in castris anq; gorgias cum alia p̄te rediret q̄ credens fugisse iudeos in montibus querebat eos. r interim iudas aliā p̄tem exercitus debellauit et arte arte delusit. et his diebus p̄z littera paucū q̄ discurrentur. f Adhuc enī disper sus r. q; illa ps exercitus quā gorgias secum duxerat adhuc nō fderat ad castra regis.

g Qui tegumenta. i. arma ad se p̄tegen dum. h Et gladios. ad inuadendum. i Non hebant. p̄f inopia. vt dicit aliq; sed hoc nō v̄ veruz; quia de spolijs exercitus apolonij r exercitus seron acq̄sierant arma in bona q̄nitate. vt. c. p̄cedenti. r ideo libri correcti sic h̄nt. q; tegumenta r gladios si hebāt. r in hoc reddat causa q̄re iudas appuit i campō cum tribo milib; tū. q; h̄ acq̄suerant arma in p̄cedentibus victorib; nō tū i tanta copia q̄ possent armare tria milia virorum bellator. r sic ē sensus. q; tegumenta et gladios non habebant. sed armanduz; p̄les q̄ tria milia.

l2 Dementore q̄ liter r. c. xiiij. l Et tuba r. ad animādū bellatores suos ad plium. cetera patent. m Et adhuc loquēte iuda. dicitur ponit gorgie delusio con

Et filij qui erant ex arce erant illis duces. Et audiuit iudas r surrexit ipse et potētes p̄tendere virtutē exercitū regis: q̄ erant in animā. Adhuc enī dispersus erat exercitus a castris. Et venit Gorgias i castra iude noctu r neminē inuenit. r q̄rebat eos i montib; qm̄ dicit. Fugitū hi a nob Et cū dies fact' ess; : apparuit iudas in campo cum trib; milib; viroz tū qui regumēta r gladios non habebāt. Et vidēt castragentiū valida et loricatoros et eq̄tatos i circuitu eoz : et hi docti ad plū. Et ait iudas virū q̄ secū erant. Ne timuerit; multitudinē eoz : et impetū eoz ne formidetis. Memore q̄ liter saluti facti sunt p̄res n̄i in mari rubro : eum sequeret' eos pharao cū exercitu multo Et nūc clamem' in celum et miserebit' n̄i dūs : r memoz erit testam̄ti patz nostror; r cōteret exercitum istū an̄ faciē nrām hodie. et scient oēs gētes qz ē d̄s q̄ redimat r liberet israel. Et leuaueit alicigene oculos suos r vidēt eos venientes ex adūso. Et erieit de castris in plū r tuba cecinerūt hi q̄ erāt cū iuda. et p̄gressi sunt r p̄tere sē gētes r fugerūt in capū. Nō uisim; aut' ceciderūt i gladio r p̄secuti sē eos vsq; zeron r vsq; in cāpos ydumee r azoti r iamnie : r ceciderūt ex illis vsq; ad tria milia viroz. Et reu'sus est iudas r exercit' eius seq̄ns

fusio. quia fugit timē; p̄fugere est exercitu iude. ideo d; n Ecce apparuit pars q̄dā. nulla ps exercitus reg' quā secū duxerat gorgias. vt p̄dictū est. o Prospiciens de monte. in q̄ gorgias quāsierat iudeos. p Et vidit gorgias r. c. falli q̄s reliq̄rat in castris.

eum. Dixitq; ad populū. Non occupiscatis spolia : quia bellum p̄tra nos est. et gorgias et exercitus ei' prope nos in montib; : s; strate nūc; i inimicos nrōs : et expugnate eos : et sumeris postea spolia securi. Et adhuc loquente iuda hec. Ecce appuit ps q̄daz; p̄spiciens de mōte. r vidit gorgias q; in fugā cōuersi sunt sui r successa sunt castra. Ann' enī q̄ videbat' declarabat qd̄ factum est. Quib; illi conspectis timuerūt valde : aspiciētes s̄l r iudaz; exercitū in campo paratū ad plū. r fugerūt oēs in cāpo alienigenar; r iudas reu'sus est ad spolia castror; r acceperūt auruz multū r argentū r hyacinthum r purpurā marinā : et opes magnas : r diuersi hymnū canebant r b̄ndicebant deū in celū qm̄ bon' est : qm̄ in secl; misericōdia ei' Et facta ē salus magna i isrl in die illa. Quicūq; aut' alienigenar; euasēt uenerunt r nūciauerūt lysie vniuersa que acciderant. Quib; ille auditis cōster natus animo deficiebat : quia nō qualia voluit : talia contigerūt in isrl : et q̄ līa mandauit rex. Et seq̄nti anno cōgregauit lysias viroz electoz seraginta milia r equitū quinq; milia vt debellaret eos. et uenerunt in iudeaz; : r castra posuerunt in berhoron : et occurrit illis iudas cū decem milibus viroz. Et uiderunt exercitum fortem

q Et successa sunt castra eoz a iudeis. Quib; illi r. c. uergerunt non audētes cum iudeis affligere cetera patent. s Quicūq; antes. Descripto conflictu iude cū exercitu mis; so a lysia. hic p̄sequit' ponit exercitus eius cū exercitu lysie in p̄sona p̄tra. Circa qd̄ primo p̄sit mortuū lysie. r p̄z eius apparatus; cū subdit. s Congregauit lysias r. c. scz peditum Secundo ponit iude occursum : ibi. Et occurrit eis iudas r. c. et oratio eius cū subditur. Benedict' es saluator isrl qui p̄tri uisti impetū potētis id est golie. hoc habetur primo Reg. xij. Et tradidisti castra alienigenar; in manu ionathe filij saul r. c. primo Re. xiiij. Cetera not' ponit vroz; q; conflictus cum dicitur. Et commiserunt p̄clū r. c. et patz līa.

t Dixit aut' iudas. Postq; descripta est iude decertatio. hic consequēter repressis hostib; describitur templi purificatio. r secundo purificati reuatiō; ibi. Et accesserunt lapides. Tertio altaris dedicatio ibi. Et fecerunt dedicationem. Circa primū p̄sit ponit la meritum destructio nis cum dicit.

Rachabeorum

v Et viderunt re. scz ipm templum.
r Et exaltare siciles holocaustorum.
y Propphanatū. Nam ibi positū fuerat idoli. vt dictū
3 Et in atrijs virgulta nata. s. in atrio sa. (est. s. ca. i.
ceddotū: r in atrio viroz mundoz r in atrio immūdoz.
a Et pastophoria
dirupta. i. domuncu
las circa atria sacdo
tū edificatas in qbz
offeretes hostias pa
cificas comedebāt co
rā dño parē sibi cō
tingētē. nā de hostijs
pacificis vna pars in
cendebat ad honore
diuinū. alia cedebat
in vsus sacerdotum
terra in vsus offerē
b Et scideit (tū.
vesti. sua. r. in signis
doloris r hūilitatis
c Et exclamauit. r.
De quibz hē. hū. r.
et dicunt tube signo
rū. qz p illas significa
bant plura. s. cōuoca
tio ad siliū r cōgre
gatio ad festū. r mo
tio castrorū r exercita
tio ad bellum.
d Tūc ordinauit r.
Dic scdo tollit im
pedimētū purificatō
nis cū dē. d Tūc
ordinauit r. vt sic el
sent occupati in sua
defensioe vt si possēt
pñcere sagittas vel
spicula ad eos q emū
dabāt loca sancta. Et
pñter ponit ipa puri
ficatio cū dē. elegit sa
cerdotes r. a. sancte
vite r integre fame.
f Et tulerūt r. i. la
pides altari qd fece
rant gētilēs ad imo
landū idolo sup alta
re holocaustorū posi
to. vt dictū n est su
pra ca. i.
g In locū imūdū.
Lapides aut altaris
dñi pñtarios posue
runt in loco mundo
sicut subdit. r cogita
uit de altari holocau
storū. h Et repo
suerūt r. in mōre sy
on vbi erat domus
i Quousqz r. dñi.
nirer ppha. dicēs qd
est agēdum de illis.
l Et accepit. Dic
pñt describit templi
purificati renouatio

et orauit r dixit Bndictus
es saluator isrl qui pñtū
sti imperū potens in māu
Pui tui dauid r tradidisti
castra alienigēaz in manu
ionathe filij saul r armige
ri eius. Cōclude exercituz
istū in māu ppli tui isrl: et
pñdant in exercitu suo r
eqūbz. Da ill formidīnē r
tabefac audaciā vtur. eoz
et cōmouēant pñtōe sua
Dei scē illos gladio dilige
tū r. r collaudēt te oēs q
nouerūt nomē tuū in hym
nis. Et cōmiserūt plū r ce
cidērūt de exercitu lysie qn
q milia viroz. Elidēs aut
lysiās suoz fugā r iudeoz
audaciā: r q parati sūt aut
viuere aut mori fortiter:
abiit antiochiā r elegit mi
lites vt multiplicati ruri
venirēt i iudeā. Dixit at
iudas r frēs ei. ecce pñtū
sunt inimici nrī: ascēdam
nūc mūdare sancta r reno
uare. Et pgregat r oīs ex
ercitus r ascendēt i mon
tē syon. et viderūt sc̄ifica
tionē deserta: r altare p
phanatū: r portas exustas
et in atrijs virgulta nata
sicut in sa ltu vel i mōtibz
et pastophoria dirupta.
Et scideit vestimēta sua:
r plāxerūt planctu magno
et imposuerūt cinerē sup ca
put suū: r ceciderūt in faciē
sup terrā: r exclamauerūt
tubis signoz r clamaueūt
in celū. Tūc ordinauit iu
das viros et pugnarēt ad
uersus eos qui erāt in ar
ce donec emūdarēt sancta
Et elegit sacerdotes sine
macula voluntatez hñtes

Et primo qntū ad altare holocaustorū cum dicitur.
l Et accepit r. q. hē. exodi. r. r. Deutero. xvij.
l Et edificauerūt r. ca. i. ad similitudinē illi qd fuerat disti
m Et edificauerūt sc̄a. repando rinas q erāt (parū.
in pñt pte tēpli q vocabat sancta. n Et q intra rē
parādo defectus eri
stētes in sc̄da parte
templi q dicebat sc̄a
sanctorū.
o Et edem. i. edifi
cia q erāt extra p ha
bitaculis sacerdotū.
p Et atria sc̄ificane
rūt. r adicādo virgul
ta et aspergentes lu
stratōis aq. q Et
intulerūt candelabuz
r. hēc enī tria erāt
in pñt pte tēpli. mē
sa ppositōis in par
te aqñonari candelabuz
in australi: altas
re incesi in medio s̄
sanctū sanctorū.
q Et incēsum pos
suerūt. i. cremauerūt
super altare. r Et
appenderūt velamēta
vñū in introitu tēpli.
aliud an sc̄ificorū.
s Centesimi qdra
gesimo octauī anī. r. s̄
gnī grecorū.
r Sc̄dm tps r sm
diem r. Nam anno
cxlv. die r. r. men
sis casseu sacrificauit
runt ydolatre super
aram. vt hē. s. i. cap.
et āno. cxlvij. die vi
cesima quinta mensis
casseu obtulerunt in
dei sacrificiū in tem
plo purificato. et sic
renouatis tribus an
nis eadem die reno
uatum est templum
qua fuerat ante cōta
minatū. sicut fuerat
antea pphatū Da
nielis. vij.
v Et fecerunt dedi
cationē. hēc pñt de
scribit templi reno
uati dedica tio. et pñ
mo āntum ad altare
cum dicitur.
v Et fecerūt dedica
tionē altari dieb r.
et inde tractum fuit
q festa solēnia octa
uā habēt in nouo
testamento.

Et ornaverunt et pro victorijs a deo sibi datis. Et statuit iudas et ista est dies d q d Joh. r. Eni cenia sca st in hierimie et hems erat. Incipiebat eni hec solenitas a. xiv. die mensis casten: cui rfidet nones ber et alqñ deceder in pte: pna naq; dedicatio tpe sa lomois sca fuit in sep. tbru. ij. Reg. vij. Alia in reditu babylonice captiuu

tatis fuit in vere. ce tera patet vsq; ibi. Et hiet pls et. Sicut eni esau q seq bat iacob. Ben. xxij sic ydumei ab Esau descēderes sp mole: si fuerit iudeis descē dentib; a iacob.

Capitulum. V.

Et factum est ut audierunt gētes et. Hic pontif terri pfictus iude antiochi tempe que habuit iudas cu finitims gentib; in iudentib; pspertati udeoy q sca est p in cia et frēs et. p qd iudeos hitantes inf eos occidebat. et pro pinqs terminis eius inuadebant et obfide bant. ppter qd iudas et frēs ei; ptra gētes istas pugnavit. circa qd sic pcedit. q; pto po nif asiticozū libe ratio. sedo aliq; ira helitazū psumptio ibi. Et in dieb; pna in duas. q; pto po nif pfictus iude cō tra aliquos spales ad uerfarios. sedo p ali os et diuersis gētib; cōmixtos. ibi Et cō gregate sunt gētes. Circa primā pment causa pfict; inde in generali cum dicitur a Et factū ē ut audi erūt gen. in circuitu a. gētes in circuitu iude habitantes.

b Irate ff vald. pro speritati iudeoy inu dētes. et sile hē. i. Es dre. iij. et neemie. iij. c Et cogitabāt et. id est filios israel. d Querāt inf eos. Plures eni de filijs isrl fugētes psecuro nē antiochi epipha nis: latēte merāt ad habitādū inf gētes

hndiret in celū cū q pspe raure eis. Et fecerunt de dicationē altaris diebus octo: et obtulerūt holocau sta cum leticia et salutaria laudis. Et ornaueit faciē tēpli coronis aureis et scu tulis: et dedicaueit poras et palkophoria: et iposueit eis ianuas. Et sca est leti cia in plo magna valde. et quersuz ē obprobriū gētū. Et statuit iudas et frēs ei; et vniūsa ecclia isrl yr aga tur dies dicationis altar; in tpijs suis ab āno in an num p dies octo: a qura et vicesima die mēsis castleu cū leticia et gaudio. Et edi ficauēit in tēplo illo mōrē syon: et p circuitū muros altos et turres firmas: ne qñ venirēt gētes et pculca carēt cū sic antea fecerunt et collocauit illic exercitū vt suarēt cū et munuit eū ad custodiēdā behsuram vt hiet plūs munitionē contra faciē iuduce. V.

Et factum est ut au dierūt gētes in cir cūtu q; edificatū altare et sanctuariū sic pri us: irate sunt valde: et cogitabant tollere gen; ia cob: qui erāt inter eos: et ce perūt occidere de populo et psequi. Et debellabat iu das filios esau in iudumea et eos q erāt in arabatha ne: q; circumfēdebant isra helitas: et pculsit eos pla ga magna. Et recordat; ē maliciā filiorum bean qui erant populo in laqueum et in scandalū insidiantes

prope iudeā hitantes. Sedo pontif pfictus iude in spe ciali. Et pto p idumeos et arabarhaneos et filios bean Nam isrl put poterant iudeis nocebāt. et piz ista v; ibi e. Anathematizauit. sicut d; de Josue q anathema tizauit vrbē hiericho. Josue. vi. cui; habitatores omnes interfecit. et metalla q p ignē purgari poterāt et iuso cu

ei in via. Et conclusi sunt ab eo i turrib; et applicuit ad eos et anathematizauit eos et incendit turres eorū igni: cum omib; qui in eis erant. Et transiunt ad fili os ammon: et inuenit ma num fortē et populū copio sum et Time; heū ducem ipsorū, et cōmisit cum eis prelia multa: et p triti sunt in conspectu eoy et pculsit eos. et cepit iazer ciuitatē et filias eius et reūsus est in iudeam. Et congrega te sunt gētes q sunt in ga laad adūsus israelitas qui erāt in finib; eoy vt tolles rent eos. Et fugerūt in da theman munitionē et mise rūt lbas ad iudā et fratres eius dicentes. Congrega te sunt aduersum nos gen tes per circuitum vt nos auferāt et parant venire et occupare munitionem in quā confugimus: et timo theus est dux exercit; eo rum. Nunc ergo veni et eripe nos de manibus eo rum. quia cecidit multitu do de nobis. Et omnes sca tres nostros qui erant in locis tubin interfecit sunt. Et captiuas duxerunt vxores eorum et natos et spolia. et peremerunt illic fere mille viros. Et adhuc epistole legebantur. Et ec ce ali; nūcij venērūt de gali lea cōcissis tuni; nūcian tes sm verba hec dicētes. puenisse adūsūm se: a pro lomaide et tyro et sydone: et repleta est omis galilea alienigēis vt nos psumāt

tui deputant p uel cessatis tabernaculis vnde anathematiza no est nomē grecum et d; abana qd ē sur; sinu et thesis postuo quia talia separāte ab vsibus humanis et deputant cultui di tino.

f Et transiunt ad fi lios ammon. sicut enā fuerit molesti iudeis q; nis eis debuissent eē beniuoli. eo q; des cenderant de Iorb nepote abrae.

g Et cepit iazer et. id est villas sub do; minio iazer exites.

b Et aggregate sunt gētes. Hic consēqu ter ponitur confict; iude contra aduersa rios et diuersis gen tibus cōmixtos. Cir ca quod primo ponit tur causa confictus. Secundo belli appa ratus: ubi. Ut autem auduit. Tertio bel lantium virtus: ubi. Et ab ist; symon. Lau sa vero confictendi sunt oppressio iudeos rum a cōmixtis gen tibus in galad et in galilea. p qd iudei in illis partib; possi ti petierūt a iuda et; fratribus adiuuari et littera p; paucis exi i. Et fuge: ceptis. rūt et. sic noiabatur illa munio.

l Et timothe; est dur et. qui erat hō bellicosus et iudeis molestus.

l A ptolomaide. ciuitate que postea dicta est achon.

m Et audiuit asse.
 Sic consequenter po
 nitur belli apparatus.
 habito enim consilio
 iudas cum vna pte ex
 exercitus iuit ad libe
 randum iudeos: qui
 erant in galaad: et sy
 mon cum alia parte
 ad liberandū eos qui
 erant in galilea. et Jo
 sephū filiū zacharie
 et azariā reliquit iudas
 cum residuo exercitu
 i iudea p custodia po
 puli manētis in sua
 absentia.

n Et dati sunt viri
 et c. quia cū pauciori
 bus aduersarijs habe
 bat pfligere q iudas
 o Et abist. Sic cons
 sequenter ponit bel
 lantiū virtus. Et pu
 mo symonis et sui ex
 ercitus. et pty littera
 vsqz ibi.

p Et assumpsit et
 vt essent magis remo
 ti ab aduersarijs et p
 consequens magis
 tuti.

q Et iudas. Sic cō
 sequēter ponit viri
 iude et eoz q cū ipso
 erant. Et diuidit in
 duas partes. qz pmo
 ponit aduersariorū
 debellatio. Secundo
 iudeorū assecratio.
 ibi. Et cōgregauit in
 das. Prima in duas
 fm duplicem thimo
 thei debellatiōez. Se
 cunda ibi. Post hec
 autē. Circa primam
 partem parz lra vsqz
 ibi.

r Constituerunt ad
 mouē exercitiū. id est
 ipm applicare ad in
 uadendum.

Et audiuit autē iudas et
 popul⁹ symōes istos: cōue
 nit ecclia mag⁹ cogitare qd
 facerēt frīb⁹ suis q i tribu
 latioe erāt et expugnabant
 ab eis. Dixitqz iudas sy
 moni frī suo. **Elige tibi vi**
 ros et vade et libera frēs tu
 os i galilea: ego autē et frē me⁹
 ionathas ibim⁹ i galaadi
 thim: et reliqz iosephū fili
 um zacharie et azariam du
 ces plicū residuo exercitu
 in iudea ad custodiā: et pre
 cepit illi dices. **Preestore**
 ppo huic: et nolite bellum
 cōmittere ad iusū gētes do
 nec reuertamur. **Et dati sūt**
 symōi viri tria milia vt iret
 in galyleā. iude autē octo mi
 lia in galaadithi. **Et abiit**
 symon in galileā: et cōmilit
 plia multa cū gētib⁹. **Et cō**
 trite sūt gētes a facie ei⁹ et
 psecut⁹ est eos vsqz ad por
 tā ptolomaidis. **Et cecide**
 rūt d gētib⁹ fere tria milia
 viroz et accepit spolia eoz.
Et assumpsit eoz q erāt i ga
 lilea et in arbarca virozib⁹
 et naz: et oib⁹ q erant illis
 et adduxit in iudeā cū leri
 cia magna. **Et iudas ma**
 chabe⁹ et ionathas frē eius
 trāsierūt iordanē et abierūt
 viā triū diez in desertū: **Et**
 occurrerūt eis nabuthei et
 susceperūt eos pacifice et
 narrauerūt eis oia q accide
 rāt frīb⁹ eoz i galaadithi
 de. et qz multi ex eis pphē
 si sunt in barasa et bosoz: et
 in alimis et in casphoz et
 mageth et carnai. **De om**
 nes ciuitates munite et ma
 gne. **Sz et in ceteris ciuitati**
 bus galaadithidis tenent
 cōprehēsi. **Et in crastinū**
 cōstituerūt ad mouere exer
 citū ciuitatib⁹ his. et pphē
 dere et tollere eos i vna die.
Et puerit iudas et exerci
 tus ei⁹ viā in desertū bosoz

repente: et occupauit ciui
 tatē: et occidit oēm mascu
 lum in ore gladij et accepit
 omnia spolia eoz: et succen
 dit eā igni. **Et fuererūt**
 inde nocte et ibant vsqz ad
 munitiōez. **Et factū est di**
 luculo cū eleuassent oculos
 suos. et ecce ppls mult⁹ cui
 ius nō erat nūer⁹: portan
 tes scalas et machinas: vt
 cōprehēderēt munitiōem
 et expunaret eos. **Et vi**
 dit iudas qz cepit bellum
 et clamor belli ascēdit ad
 celū sic tuba et clamor ma
 gnus de ciuitate. **Et dixit**
 exercitui suo. **Pugnate ho**
 die p fratrib⁹ vris. **Et vēit**
 trib⁹ ordinib⁹ post eos: et
 exclamauerūt rubis et cla
 mauert in orōne. **Et agno**
 uerūt castra thimothi qz
 machabeus est: et refugerūt
 a facie ei⁹. **Et percussit eos**
 plaga magna: et ceciderūt
 ex eis in die illa fere octo
 milia viroz. **Et diuertit**
 iudas in maspha: et expu
 gnauit et cepit eā. et occidit
 omnē masculū ei⁹ et sūpsit
 spolia ei⁹: et succēdit eā igni.
Inde prexit et cepit cas bō
 et maged et bosoz: et reliqz
 ciuitates galaadithidis.
Post hec autē verba con
 gregauit Timotheus ex
 ercitus alium: et castra po
 suit contra raphon trans
 torrentem. **Et misit Ju**
 das speculari exercitum:
 et renunciauerunt ei di
 centes: quia conuenerūt
 ad eum omnes gentes que
 in circūitu nostro sunt: et
 exercitus multus nimis.
Et arabes cōdurerūt in au
 rilium sibi: et castra posue
 runt trans torrentem. pa
 rati ad te venire in preliū.
Et abiit Judas obuiam
 illis. **Et ait Timotheus**
 principibus exercitus sui.

Et surrexit inde
 nocte: et ex impro
 so irruerent sup eos:
 qui obsiderant iude
 os inclusos in muni
 tione.

Et vidit iudas re
 ad capiendū dictam
 munitiōem.

Et venit et. Dini
 sit enī exercitum sud
 tres patres irruens
 super aduersarios a
 tergo.

Et diuertit iudas
 in maspha. Aliqui li
 bri habent masphat
 et male. qz masphat
 est locus in iudea in
 quo fuerunt congre
 gati iudas et popul⁹
 ad dominū deprecā
 dum. supra. vsqz capi
 tulo.

Post hec autē sba
 hic pster ponit se
 cunda Timothei de
 bellatio. et pty littera
 vsqz ibi.

Et ait timotheus
 principibus. Et erat
 enim sortilegus. et p
 hoc factum sortilegi
 zauerat d victoria sui
 contra iudam vt eoz
 uerso.

Statuit scribas
 populi secus torren
 tem. Isti enim habes
 bant in scriptis no
 mina bellatorum. et
 per hoc poterant sci
 re si omnes transirēt.

Et transfretauit
 ad illos pior. et dā
 ret aliqz audaciā trās
 cundi.

e Et piecerunt etc. vt fugeret magis expedite.

d Et congregauit. Postq̄ descripta e aduersarioꝝ de bellatio. hic p̄fir describitur in deorum a securatio. na liberatos ab obsidione noluit intrer aduersarios dimittere. s; adducere eos in iudea vt essent ibi nuti. Et patet littera vsq̄ ibi.

e Et uenerunt vsq̄ ephron. vbi ponit impedimentu inuenies in via. Nam habitos ephron negauerit eis transitu p̄ sua ciuitate. et no poterat transire p̄ alia via. adeo subdit.

f Sed per medium. s; ciuitatem ephron.

g Iter erat. scilicet iude et populo eius.

h Et obstruxerunt etc. id e murauerunt eas.

i Et pcepit iudas p̄dicare. a. p̄ p̄one dicitur. Et applicaret etc. id e vt insultu faceret contra ciuitatem.

l Et eradicauit eam. id est subuertit.

m Et erat iudas etc. faciebat eni vltimam custodiã ne aliquis ex debilitate seu alia occasione remaneret post armatos. et ab aduersarijs insidiantibus caperetur.

n Et obtulerunt etc. id est eo qd bellatores sancti redierat et integro numero.

o Et in diebus. hic p̄fir describitur quoru dam iudeoz p̄sumptio s; illoꝝ qui in absentia iude et fratru suoz remanserant ad populi custodiã. et p̄sumetes de sua virtute ererunt ad p̄liandũ cũ gentilibus cõtra iude. p̄hibitione que habet supra. Et patet littera vsq̄ ibi.

p Et azarias p̄nceps vtrius. i. partis exercitus que remanserat ad custodiã iude tantũ et non ad bella contra extraneos conuictantur.

Cũ appropinquerit iudas et exercit⁹ ei⁹ ad torretē aq̄ si trāsierit ad nos prior: no poterim⁹ sustinere eũ. quia poterēs poterit aduersũ nos. Si vō timuerit trāsire et posuerit castra ex tra flumē trāsferem⁹ ad eos: et poterim⁹ adũsus illũ. Et at̄ appinquit iudas ad torretē aq̄ statuit scribas ppli sec⁹ torretē. et mandauit eis dices. Reminē hoim reliq̄rtis s; veniāt oēs in plium. Et transtulit ad illos prior: et oīs pplis post eũ. et cõtrite sunt oēs gētes a facie eoz. et piecēr arma sua et fugerūt ad phanũ quod erat i carnaim. Et occupauit ip̄am ciuitatē: et phanũ succēdit igni cũ oib; q̄ erāt in ip̄o: et opp̄ssa ē carnaim: et no potuit sustinere p̄ facie iude. Et cõgregauit iudas vniũsos israelitas qui erāt in galaad: et de a mini mo vsq̄ ad maximũ. et viros eoz et natos et exercitũ magnũ valde vt veniēt in terrã iude: et uenerūt vsq̄ ephron. et hec ciuitas maḡ in ingressu posita munita valde. Et no erat decliare ab ea dextra vel sinistra s; p̄ mediũ iter erat. Et icluserūt se q̄ erāt in ciuitate et obstruxerūt portas lapideibus. Et misit ad eos iudas vbiis pacificis dices. Trāseamus p̄ terrã v̄ram vt eamus i terrã nr̄am: et nemo vobis nocebit: em̄ pedib; trāsibim⁹. Et nolebant eis apire. Et pcepit iudas predicari i castris: vt applicaret vnũq̄sq; in q̄ erat loco. Et applicuerit se viri vtrius et oppugnauit ciuitatē illã tota die et tota nocte: et tradita ē ciuitas i manu eius. Et pemeēt oēm masculũ i

ore gladij et eradicauit eã et accepit spolia ei⁹: et trāsuit p̄ totã ciuitatē sup̄ interfectos. Et trāsgressi sunt ioz danē in cãpo magno p̄ faciē em berhsan. Et erat iudas p̄gregas extremos et erhorabat pplm p̄ totã viã donec uenirent in terrã iuda. Et ascēderūt in mōtē syon cũ leticia et gaudio et obtrulerūt holocausta qd nemo ex eis cecidisset donec reuiterent in pace. Et in diebus q̄b; erat iudas et ionathas in terra galaad et symon ff̄ ei⁹ in galylea p̄ faciē prolomaidis: audiuit iosephus zacharie fili⁹ et azarias p̄nceps vtrius: res bñ gestas et plia q̄ facta sūt et dixit. Faciant⁹ et ipi nobis nom̄i et eam⁹ pugnare aduersus gētes q̄ in circũitu nr̄o sūt. Et pcepit his q̄ erāt in exercitu suo et abiecit iamiani et eruiit gorgias de ciuitate: et viri ei⁹ obuiã illis in pugna. Et fugati sūt iosephus et azarias vsq; i fines iudee. et ceciderūt illa die de p̄lo isrl̄ ad duo milia viri. Et facta ē plaga maḡ in p̄lo: qz no audierūt iuda et f̄res ei⁹: existimantes fortiter se facturos. Ip̄s aut̄ no erāt de semie vtroꝝ illoꝝ: p̄ quos salus facta ē in isrl̄. Et viri iuda magnificati sūt valde: in aspectu oīs isrl̄ et gētũ oim vbi audebat nomē eoz. Et uenerunt ad eos fausta acclamantes. Et eruiit iudas et f̄res ei⁹ et expugnabant filios esau in terra q̄ ad austrum est: et percussit chebron et filias ei⁹ et muros ei⁹: et tuites ei⁹ succēdit igne i circũitu. Et mouit castra vt iter in terrã alienigenaz. Et perambulabat samaria. In

q Faciamus et ip̄s nobis nomē etc. Et qd patet qd mouebant ex p̄sumptione et laudis cupiditate.

r Et abiecit iamiani. vbi habitabat gorgias cum exercitu suo.

s Ip̄s aut̄ no erant etc. Darthas et filiorum syon et consanguineorum eorum.

t Et viri iuda etc. p̄ obpter crebras et magnas victorias.

v Et conuenerunt ad eos etc. et fortissima sunt laudes de eisdem: tunc nys magnificantes. Et dicunt fausta a faueo faues quasi fortune fauores. Plures eni de gentilibus circa iudeã habitantibus videntes et audientes iude fructus suoz bonas et fortias uenerunt ad eos facere amicitias.

Et pambulabat samaria. vbi habitabant gentiles illuc missi de perside. qui semp fuerunt molesti iudeis. vt patz. i. Esdre et neemie. Et reuertit scriptura ad loquendũ de predictis q̄ processerant ad bellũ et p̄sumptione cum dicitur.

y In illa die. id est illo tempore.

Rachabeorū

3 Ceciderūt sacerdotes rē. i. ioseph⁹ ⁊ aarias supradicti. q̄ licet essent de sacerdotali genere nō tñ erāt de sorte ioram. de qua fuit marathias. vt ps. in princi. ca. scd. i.

Erex antiochus. Descriptus vico ca. vi. rñs iude tpe antiochi epiphanes. hic p̄r deserv

bificōcti iude tēpe filij sui antiochi eupatoris. Et quia coruptio vni⁹ e generatio alter⁹. iō prio ponitur mors ātiochi illustris. sedo substitutio filij e⁹ ātiochi eupatoris. ibi.

Et cognouit lysias. Et rca p̄mā prio pōitur sue mortis occasio. q̄ fuit duplex. Una qz fuit iturpiter repullus a quadā ciuitate iudis valde opulēta. quā q̄rebat subito dep̄dari. Et hoc est quod dicitur.

b Et audiuit esse rē. hoc audiuit ab epulo ratoribz quo miserat ad inquirendū de ciuitatibz in quibz posset accipere diuitias. ⁊ pecunias multas. nā ad b̄ uerat in p̄sidem. vt dictum est. s. iij. capitu. c Et illic fuerunt rē. ad decorē rēpli diuitiis plenti.

d Et lonice rē. ad memoriam suarū victoriarū e Et querebat quere re ciuitatem. dolose. f Et nō potuit. qz ciuitas reuelatus fuit ei⁹ dolus.

g Et abiit eū tristitia magna. q̄ fuit occasio sue mortis p̄ia. nam sp̄s tristis erocat ofensa. P̄oner. rē. Secunda sue mortis occasio fuit tristitia super p̄dictā veniēs de audita debellatiōe principis suoz in iudea ⁊ p̄speritate iudeoz. Et hoc est. quod dicitur.

b Et venit q̄ nuncia ret ei. Et patet littera vsqz ibi.

i Et qz rē. i. ydolum iouis qd edificauerat antiochus sup altare dñi. vt. s. capitulo. i. l2 Et sanctificatione id est templum.

l Et bethsurā rē. vt esset eis in fortalicijz. cōtra impulsus gētiū. m Et audiuit rē. qz

illa die ceciderūt sacerdotes in bello dū voluit fortiter facere: dū sine p̄silio exiit in plium. Et declinauit iudas in azorū in terrā alienigenarū: ⁊ diruit aras eoz ⁊ spolia deoz suoz succēdit igni: ⁊ cepit spolia ciuitatū. ⁊ reuersus ē in terraz iuda. VI.

Erex antiochus pambulauit supiores regiones. Et audiuit esse ciuitatē elim. idem in p̄sīde nobilissimā ⁊ copiosā in argēto ⁊ auro. rēplūqz iei locuplex valde. Et illic velamina aurea: ⁊ lorice exscutū: q̄ reliquit alexander philippi rex macedo qui regnauit p̄m⁹ in grecia. et venit ⁊ q̄rebat cape ciuitatē ⁊ dep̄dari eā: ⁊ nō potuit: qm̄ innotuit sermo his qui erāt in ciuitate. Et insurrexerūt in p̄siliū ⁊ fugit inde ⁊ abiit cū tristitia magna: ⁊ reuersus est in babiloniā. ⁊ venit qui nūciaret ei in p̄sīde. quia fugata sūt castra que erant in terra iuda. ⁊ qz abiit lysias cū virtute forti in p̄siliis. ⁊ fugat⁹ est a facie iudeoz. ⁊ inuoluerūt armis ⁊ viribus. et spolijs multis que cepērūt de castris q̄ excederūt. ⁊ qz diruerūt abominatiōem quā edificauerat sup altare qd erat in bethsurā. ⁊ sanctificationē sicut prius cū dederūt muris excelsis: sed ⁊ bethsurā ciuitatē suā. Et factū est vt audiuit rex sermones istos expanit et cōmorus est valde. ⁊ decidit in lectū ⁊ incidit in lan-

debellat⁹ fuerat in elum iude ⁊ p̄siliētes sūt i terra iude. n Et arbitratus est se mori. desperās de infirmitate suari. Cetera patet vsqz ibi. o Et dilect⁹ in potestate mea. sed hoc erat a facillitudo suis. sed erat odiosus gentibus alijs p̄pter supbiā ⁊ maliciā suā. p Huic remini-

scor rē. pena debito dcente culpam. q Et preposuit rē. vt dēns imminere de p̄p̄nquo sū in erum r Et dedit ei dyades ma rē. i. insignia regalia ad insigniendū nūm suum. s Et mortuus est rē. cepit autē regnare āno centesimo tricesimo primo. vt. s. i. ca. prim⁹ tñ ann⁹ ⁊ rē. i. fuit imp̄fecti. ⁊ anno septimo regni sui cepit rē. os israel grauit affligere. ⁊ anno. ix. poluit p̄dici sup altare. vt patet ex p̄dictis. s. i. cap. t Et cogit. Descrip̄ta morte antiochi. hic p̄r describit subitū rō filij sui qui primo sublimat⁹ in regnū. sed cūdo puocat⁹ contra dei p̄m̄. ibi. Et hi q̄ erāt. Circa p̄mum dicitur. t Et cognouit lysias. que reliquerat antiochus ad custodiā regni ⁊ nutitionē filij sui. vt supra. iij. cap. v Quomā mortuus est rex. hoc cognouit p̄mūciat⁹ pueniētē philippum que rex moris instituerat tutorē filij sui. f Et constituit rē. vt sic primaret philippum officio tutoris ⁊ regni negotijs in seipm̄ resortoquendo. y Et hi. Hic p̄r rex nonus p̄tra iudeos p̄nōcatur. ⁊ primo pontifibus huius p̄uocatiōnis occasio. sedo ip̄a p̄nōcatio. ibi. Et uanis est rex. Occasio vō p̄nōcationsis fuit acculatio iudeoz erga ipsum de obediōne macedonū. et quibusdā alijs. et hoc est quod dicit. y Et hi q̄ erāt i ace. ad nocendū iudeis. vt patet. s. i. capitu. a Conduferat iust rē. i. sic eū attulerunt

debellat⁹ fuerat in elum iude ⁊ p̄siliētes sūt i terra iude. n Et arbitratus est se mori. desperās de infirmitate suari. Cetera patet vsqz ibi. o Et dilect⁹ in potestate mea. sed hoc erat a facillitudo suis. sed erat odiosus gentibus alijs p̄pter supbiā ⁊ maliciā suā. p Huic remini-

q̄ nō poterāt libere exequi cultū diuinū. b Et cogita-
uit rē. vt diuinū cultus posset libere exerceri. c Et fece-
rūt balistas. ad faciendū spicula extra arcis pugnacula.
d Et machinas. ad destruedū muros ei⁹. e Et exie-
rūt rē. occulte ⁊ impioꝝ ex israel fauore. id subdit. Et adian-
terunt se illis rē.

f Nos decreuim⁹ ser-
uire patri tuo. Cūti fu-
erūt de illis q̄ uerunt
ad antiochū epipha-
nē impetrātes ab eort
faceret iusticijs gētū
in hierlm. vt. s. i. cap.
g Et filij pplij nē rē.
lcs marathias ⁊ filij e⁹
etania ei⁹ q̄ puarica
tores legis obsidebāt
vel occidebant.

h Et nō ad nos rē. i
ferendo nobis mala.
i Sed ⁊ in rē. plesu
do amicos ⁊ retractorē
legis.

l Et ecce applicuerūt
hodie. i. isto tempore.

m Ad arcē in hierlm.
impugnādo gētē tuaz.
n Et munitionē rē.
ptra te ⁊ regnū tuum.

o Et nūc pueniens
rē. contra te.

p Et nō poteris rē.
qm̄ erūt nimis fortifi-
cati. o Et iratus ē
rex. hic p̄nt ponit ipi
us regis prouocatō. ex
qua primo disponitur
belli apparat⁹. secūdo
cōstitus. ubi. Et vene-
rūt. Luca primū dicit
o Et iratus est. rex
vt hec auduit. qui aui
debantur esse ptra bo-
nore suū ⁊ bonum rei
publice.

q Et conuocauit rē.
vt euasilerent.

r Et principes exer-
cit⁹ sui rē. vt se ad bel-
lum disponerent.

s Et elephanti rē.
Dicit enī pbs libro d
animalib⁹ q̄ elephas
est animal maxime di-
sciplinabile.

t Et uenerunt. Die
p̄nt ponit belli cōgres-
sus ⁊ primo in munitō
ne. scdo in campo. ibi.
Et surrexit rex. Circa
p̄mum dicitur. s Et uenerūt p ydumeam. que terra
erat iudeis aduersaria. vt patet per predicta. v. cap. titulo
t Et applicuerūt ad bethsurā. ubi erāt iudei pro defen-
sione loci. v Et pugnauerunt rē. contra bethsuram.
p Et fecerunt machinas. ad destruedum eam.
q Et exierunt. i. iudei qui erant in munitione obfessi.

centesimo quinquagesimo:
et fecerunt balistas ⁊ ma-
chinas. Et exierūt quidā
ex eis qui obsidebant ⁊ ad-
iunxerūt se illis aliquam-
p̄ij ex israel. ⁊ abierunt ad re-
gem ⁊ dixerunt. Quousq̄
nō facis iudiciū ⁊ iudicas
fies nostros. Nos decreui-
mus seruire patri tuo ⁊ am-
bulare in p̄ceptis eius. et
obsequi edictis eius ⁊ filij
populi nostri ppter hec ali-
enabāt se a nobis. Et qui-
cūq̄ inueniebant ex nobis
interficiebant ⁊ heredita-
tes nostre diripiabant. Et
nō ad nos t̄m̄ excedēt ma-
num sed ⁊ in oēs fines no-
stros. Et ecce applicuerūt
hodie ad arcē in hierlm oc-
cupare eā ⁊ munitionē in
bethsurā muniētūr. Et nū-
c si puenieris eos veloci⁹. ma-
iora q̄ hec faciet. ⁊ nō po-
teris obtinere eos. Et ira-
tus est rex vt hec auduit.
⁊ conuocauit oēs amicos
suos ⁊ p̄ncipes exercitus
sui ⁊ eos qui sup eq̄tes erāt
Sed ⁊ de regnis alijs ⁊ d
insulis maritimis uenerūt
ad eū exercitus cōducti.
Et erat numerus exercit⁹
eius centū milia pedum
et viginti milie equitū ⁊ ele-
phanti trigintaduo ducti
ad preliū. Et uenerūt per
ydumeam. ⁊ applicuerunt
ad bethsurā ⁊ pugnauerūt

diebus multos et fecerunt ma-
chinas. Et exierūt ⁊ succē-
cenderūt eas igni ⁊ pugna-
uerunt uiriliter. Et recel-
sit iudas ab arce et. mouit
castra ad bethzacharaz cō-
tra castra regis ⁊ surrexit
rex ante lucē. et concitauit
exercitus in imperū cōtra
uiam bethzacharaz. Et cō-
parauerunt se exercitus in
preliū et tubis cecinerunt
Et elephantis ostenderūt
sanguinem yue et mozi. ad
accuendos eos in prelium
Et diuiserunt bestias per
legiones: et asiterunt sin-
gulis elephantis mille vi-
ri in loriceis cōcatenatis. ⁊
galee eree in capitib⁹ eorū
et quinq̄ equites ordina-
ti ymnicūq̄ bestie electi erāt
Hi ante tps yhicūq̄ erat
bestia ibi erāt. et quocūq̄
ibat ibant et non discede-
bant ab ea. Sed et turres
lignee sup eos firme pore-
gentes: sup singulas besti-
as ⁊ sup eas machine. Et
sup singulas viri virtutis
trigintaduo qui pugna-
bāt desup ⁊ intus magister be-
stie. Et residuū equitatus
hinc et inde statuit i dual
partes. tubis exercitū cō-
mouere ⁊ purgere ⁊ s̄lipa-
tos in legiōib⁹ ei⁹. Et vt re-
fulsit sol in clypeos aureos
et ereos resplēduerūt mon-
tes ab eis ⁊ resplēduerūt sic

3 Et succenderūt rē. reuertentes ad munitionē ⁊ defen-
dentes eam. a Et rex sui iudas ab arce. vt succurreret
iudeis in bethsurā obfessis. b Et surrexit rex. hic p̄nt
describit bellū in cāpo. circa quā partē primo ponit bel-
li pparato. scdo belli cōgressio. ubi. Et appropinquauit.
tertio populi liberatō. ibi. Et audiuit lyhas.
Circa p̄mum dicitur
b Et surrexit rex an-
te lucem. vt iter ad pu-
gnandum contra iudā
c Et comparauerunt
se rē. id est dispositerūt
se ad pugnam.
d Et asiterunt. scilicet
licet pedites.
e In loriceis cōcathe-
natis. Nā macule lo-
ricarū se complectun-
tur ad modū catheap.
f Hi ante tps rē. eaz
velociter procedendo.
g Et quocūq̄ abar-
ibant. sublequendo.
h Et nō discedebant
ab ea. ne ab aduersari-
is vulneraret bestia.
i Et sup eas machi-
ad p̄ciendū iacula.

habebat bellatores comparatue fugeret ad montes non
enaderet. q Et cōmou. admiratiōe vel qdā tremore.
r Omnes inhabi. terrā. i. illam. ubi poterat talis soni-
tus ⁊ cōmotio percipi. s Et appropianit. hic p̄nt po-
nitur cōstitus. Et primo in campo. scdo in fortalicio.
ubi. Castra aut regis. Luca primū primo ponit cōstitus

Et intus magister
bestie. regēs gressus ei⁹
l Et residuū rē. scs a
dextris ⁊ sinistris ani-
malium.
m Statuit in duas
rē. Nā sonus tubaraz
excitat ad audaciam.
n Et purgere. ad bel-
lum.
o Conspatos in le-
id est cōmictos ne aci-
es ⁊ legiones rumpant
tur ab aduersarijs.
p Et distincta est rē.
vt si iudas qui paucos

Et intus magister
bestie. regēs gressus ei⁹
l Et residuū rē. scs a
dextris ⁊ sinistris ani-
malium.
m Statuit in duas
rē. Nā sonus tubaraz
excitat ad audaciam.
n Et purgere. ad bel-
lum.
o Conspatos in le-
id est cōmictos ne aci-
es ⁊ legiones rumpant
tur ab aduersarijs.
p Et distincta est rē.
vt si iudas qui paucos

Et intus magister
bestie. regēs gressus ei⁹
l Et residuū rē. scs a
dextris ⁊ sinistris ani-
malium.
m Statuit in duas
rē. Nā sonus tubaraz
excitat ad audaciam.
n Et purgere. ad bel-
lum.
o Conspatos in le-
id est cōmictos ne aci-
es ⁊ legiones rumpant
tur ab aduersarijs.
p Et distincta est rē.
vt si iudas qui paucos

Et intus magister
bestie. regēs gressus ei⁹
l Et residuū rē. scs a
dextris ⁊ sinistris ani-
malium.
m Statuit in duas
rē. Nā sonus tubaraz
excitat ad audaciam.
n Et purgere. ad bel-
lum.
o Conspatos in le-
id est cōmictos ne aci-
es ⁊ legiones rumpant
tur ab aduersarijs.
p Et distincta est rē.
vt si iudas qui paucos

Et intus magister
bestie. regēs gressus ei⁹
l Et residuū rē. scs a
dextris ⁊ sinistris ani-
malium.
m Statuit in duas
rē. Nā sonus tubaraz
excitat ad audaciam.
n Et purgere. ad bel-
lum.
o Conspatos in le-
id est cōmictos ne aci-
es ⁊ legiones rumpant
tur ab aduersarijs.
p Et distincta est rē.
vt si iudas qui paucos

Et intus magister
bestie. regēs gressus ei⁹
l Et residuū rē. scs a
dextris ⁊ sinistris ani-
malium.
m Statuit in duas
rē. Nā sonus tubaraz
excitat ad audaciam.
n Et purgere. ad bel-
lum.
o Conspatos in le-
id est cōmictos ne aci-
es ⁊ legiones rumpant
tur ab aduersarijs.
p Et distincta est rē.
vt si iudas qui paucos

Et intus magister
bestie. regēs gressus ei⁹
l Et residuū rē. scs a
dextris ⁊ sinistris ani-
malium.
m Statuit in duas
rē. Nā sonus tubaraz
excitat ad audaciam.
n Et purgere. ad bel-
lum.
o Conspatos in le-
id est cōmictos ne aci-
es ⁊ legiones rumpant
tur ab aduersarijs.
p Et distincta est rē.
vt si iudas qui paucos

Et intus magister
bestie. regēs gressus ei⁹
l Et residuū rē. scs a
dextris ⁊ sinistris ani-
malium.
m Statuit in duas
rē. Nā sonus tubaraz
excitat ad audaciam.
n Et purgere. ad bel-
lum.
o Conspatos in le-
id est cōmictos ne aci-
es ⁊ legiones rumpant
tur ab aduersarijs.
p Et distincta est rē.
vt si iudas qui paucos

Et intus magister
bestie. regēs gressus ei⁹
l Et residuū rē. scs a
dextris ⁊ sinistris ani-
malium.
m Statuit in duas
rē. Nā sonus tubaraz
excitat ad audaciam.
n Et purgere. ad bel-
lum.
o Conspatos in le-
id est cōmictos ne aci-
es ⁊ legiones rumpant
tur ab aduersarijs.
p Et distincta est rē.
vt si iudas qui paucos

Et intus magister
bestie. regēs gressus ei⁹
l Et residuū rē. scs a
dextris ⁊ sinistris ani-
malium.
m Statuit in duas
rē. Nā sonus tubaraz
excitat ad audaciam.
n Et purgere. ad bel-
lum.
o Conspatos in le-
id est cōmictos ne aci-
es ⁊ legiones rumpant
tur ab aduersarijs.
p Et distincta est rē.
vt si iudas qui paucos

Et intus magister
bestie. regēs gressus ei⁹
l Et residuū rē. scs a
dextris ⁊ sinistris ani-
malium.
m Statuit in duas
rē. Nā sonus tubaraz
excitat ad audaciam.
n Et purgere. ad bel-
lum.
o Conspatos in le-
id est cōmictos ne aci-
es ⁊ legiones rumpant
tur ab aduersarijs.
p Et distincta est rē.
vt si iudas qui paucos

Machabeorū

in generali. et patz. scdo i spāli cū dē 3 Et vidit eleazar. dicit iosephus qd ille fuit frater iude. vñ r. s. f. ca. quart' filii? Dat h' arpe eleazarus noisatur. et est idē nomen qd eleazar. Nomina emi hebrea ad latinū tracta frequēter accipiuntur p' hanc syllabā us; in fine. vt iacob iacobus. iulius iulius. Et sic de multis alijs. Sed cōtra hoc videt: qz ille dicit fili' ioseph. Sequēdo dicit ioseph. p' hanc dicit qd p' hanc nō nōmē matris. vt. s. f. ca. nomē patris. vel qd Machabias fuit hi nomē. et alio nomē saura dicitur. v. Anā de bestijs rē. per signa regia iudez posita. f. Et visum est rē. in turte ligna sup. eā exstente. ppter signa dca nō tamen erat ita. y. Et dedit se. vitaz iuam corporalem. 3. Et liberaret populum suū. Bonā enim ppriū corporale ppter salutē boni cōmūis ē exponēdā. id subditur a. Et acq'erer rē. vitruose monēdo. Et dedit bar eni pbabiter qd si rex esset mortuus statim fugerēt eius exercitus. b. Et occidit. p'ntēs in vēte vbi nō erat armatus. c. Et vidētes. i. iudas et eius exercitus. d. Virtutē regis. cui nō poterat resistere. e. Diuenterunt se ab eis. caute recedentes vt possent templū dñi qd erat in hierusalem seruare. f. Castra āt p' hanc ponit bellum in fortalicio. et primo p'ponit de fortalicio qd erat in hierim. et patet. et interponit de fortalicio bethsura qd p' hanc cepit rex anteq' uer in hierim. ideo dicitur. g. Et fecit pacē rē. p' tale modū qd dimitte' rē fortaliciū saluis suis p'ponit. et subdit rōtaus pacis ex parte iudeorum cum dicitur. h. Quia nō erat rē. obsessis in bethsura. et subdit causa cū dicit. i. Quia sab. erāt terre. i. ann' septim' in q' terra nō colebat nec seminabat. vt h' d. eni. xv. Sed cōtra hoc videt qd dicit ibidē. Dabo vobis bñdictionem. n. ā anno sexto et faciet fructus triū annoz. ppter qd nō

videt q' ann' septim' faceret aliquē defectū cibi sed magis abundantā. Dicendū q' istud dei bñficiū fuit ante captiuitatē babilonicā in qua cessauerāt aliqua dei bñficia. nō eni postea legunt' habuisse iudei archā testamēti. nec applicato' nō. nec rēsa in rōnali summi sacerdotis. nec vñ cione regū et p'ntiā. et hoc etiā cōuenit iudei modernis. et h' in libro hebraico nomie senpedm hierosolimit rō. et idē videt fuisse de duplicatōe fructū unū anno lecto. Et p' hanc tenent' ad oblidionē fortalici' hierosolimitam cum dicitur. l. Et cōuenit rē. i. tā pli. l. Dies mult. q' loc' erat fort' a mlti' ppter qd nō potat cito epugnari. in bethsura rē. ad venētores lazarandū. n. Et machinas. ad muros concutēdū. o. Ad ignis iacula. instrumēta ad ignem grauem iacēdū. p. Et tormēta rē. i. p' trarias et māgionellos. q. Et scorpiz. i. instrumēta ad mittēdū sagittas venētiatis. r. Et cōuenit nō erāt in cūrare rē. hoc subdit ad ostēdēdū qd nō poterat vñ tenere fortaliciū. Et auduit. i. cū. i. dicit p' hanc p' hanc liberano p' hanc et beneficio dca. q' facit cū tēratione. p' uentū. et iō militū rōmores h' sic per quos fuit cōpūllus solutiōne oblidionis pcurare. et h' est quod dicitur. s. Et auduit. i. q' p' hanc lip. rē. ad qd seq' datur elōgato' h' sic a familiaritate regis et regni negotijs qd formidabat. iō dissoluere oblidionē p' hanc dicitur. t. Deficit. q' rē. nā aliq' intericiebant' et aliq' iūm iuan'. sicut lolet accidere i oblidionē. v. Et eleazar. q' nō poterimus vñ tenere oblidionē. r. Et loc' cus rē. i. hōib' armis et cibus. hoc dicebat ad habēdū intētū. nā erat saluum sicut p' mutū patre pcedēti. vbi dicit. Et remāserūt in sanctis vñ i pauci qm obruuerāt eos fames. y. Et mēdit nobis rē. q. d. maiora negotia nos v'gēt ad dimittēdū hanc oblidionē. iō cōcludit. 3. Vñ itaq' de. de. hō. i. hō. rē. uob

etiam in generali. et patz. scdo i spāli cū dē 3 Et vidit eleazar. dicit iosephus qd ille fuit frater iude. vñ r. s. f. ca. quart' filii? Dat h' arpe eleazarus noisatur. et est idē nomen qd eleazar. Nomina emi hebrea ad latinū tracta frequēter accipiuntur p' hanc syllabā us; in fine. vt iacob iacobus. iulius iulius. Et sic de multis alijs. Sed cōtra hoc videt: qz ille dicit fili' ioseph. Sequēdo dicit ioseph. p' hanc dicit qd p' hanc nō nōmē matris. vt. s. f. ca. nomē patris. vel qd Machabias fuit hi nomē. et alio nomē saura dicitur. v. Anā de bestijs rē. per signa regia iudez posita. f. Et visum est rē. in turte ligna sup. eā exstente. ppter signa dca nō tamen erat ita. y. Et dedit se. vitaz iuam corporalem. 3. Et liberaret populum suū. Bonā enim ppriū corporale ppter salutē boni cōmūis ē exponēdā. id subditur a. Et acq'erer rē. vitruose monēdo. Et dedit bar eni pbabiter qd si rex esset mortuus statim fugerēt eius exercitus. b. Et occidit. p'ntēs in vēte vbi nō erat armatus. c. Et vidētes. i. iudas et eius exercitus. d. Virtutē regis. cui nō poterat resistere. e. Diuenterunt se ab eis. caute recedentes vt possent templū dñi qd erat in hierusalem seruare. f. Castra āt p' hanc ponit bellum in fortalicio. et primo p'ponit de fortalicio qd erat in hierim. et patet. et interponit de fortalicio bethsura qd p' hanc cepit rex anteq' uer in hierim. ideo dicitur. g. Et fecit pacē rē. p' tale modū qd dimitte' rē fortaliciū saluis suis p'ponit. et subdit rōtaus pacis ex parte iudeorum cum dicitur. h. Quia nō erat rē. obsessis in bethsura. et subdit causa cū dicit. i. Quia sab. erāt terre. i. ann' septim' in q' terra nō colebat nec seminabat. vt h' d. eni. xv. Sed cōtra hoc videt qd dicit ibidē. Dabo vobis bñdictionem. n. ā anno sexto et faciet fructus triū annoz. ppter qd nō

das eni boim facietum pace adimicē erat dare mutuo detras manib; Cetera patet vsq; ibi. a Et vidit munitione loci. i. fortitudinē. b Et rupit rē. destruēdo locū ne si iudei rebellaret haberet ibi recursus. Ca. VII.

Anno cētesimo. Postq; descript' est cōfictus iude patoris. hic cōsequēter describit' eius cōfictus tpe demetrii filij alteri' fratris. i. seleuci. r. diuidit in duas partes. q; primo de scribit' ipi' iude pugna scōo cū romani amicitia cōtracta. vsq; ca. Prima in tres. nā primo circa demetrium ostēdit adeptio regni, scōo occasio belli. ibi. Et venerunt ad eū. r. rētio cōgressio p̄stij. ibi. Et elegit rex. Circa primum dicitur. a Anno. cli. scilicet regni grecorum. b Et t' demetri' rē. vidēs enī se priuatum regno patris sui p patris sui antiochi ep̄ ppanē. abijt romā ad cōquerendū de eo sed ip̄o viuente nihil p̄fecit. ppter qd̄ ip̄o mortuo redijt ad obtinendū regnū cōtra cognatū suū. maxime q; tūc regnū erat qd̄ ammo diuisum p̄ lyā r p̄ philippū. eo q; quilibz volebat esse tutor antiochi eupatoris. r agere negocia regni. vt patet ex predictis. c Et ascendit rē. i. tyrum. vt dicit ioseph'. d Et regnauit illic. q; multi venerunt ad eū recipiētes ip̄m tanq; regē r dñm. tum q; regnū sibi debebat ex successiōe paterna. tum ppter diuisionē pdictā. e Et factū est rē. scz palatium antiochie q; erat metropolis. f Comprehendit. in demetrii fauorem. g Et venerūt. hic cōsequēter ponit occasio belli. q; fuit accusatō in de r amicor suorū per iniquos de israel. r patet littera. h Et elegit rex. hie p̄fir describit' cōgressio belli. r primo cōtra al

suis sicut pri'. Propter legitima eni iporū q; desperimus irati sunt: r fecerūt omnia hec. Et placuit pmo in cōspectu regis r p̄cipū et misit ad eos pacē facere et ceperūt illā. et iurauit illis rex r principes r exierūt de munitione. Et intrauit rex mōtē syon' et vidit munitionē loci' et rupit citius iuramētū qd̄ iurauit. r mā davit destruere mūr in gyro. Et discessit festināter r reuersus est antiochiam. r inuenit philippū dominatē ciuitati. r pugnavit adūsus eū et occupauit ciuitatem. VII.

Anno cētesimo qn̄ quagesimo r prio: erit' demetri' seleuci fili' ab urbe roma. et ascendit cū paucis viris in ciuitatē maritimā et regnauit illic. Et factū est vt ingressus ē domū regni patris suoz. cōprehēdit exercitus antiochi et lysiamyr adducerēt eos ad eū: r res ei innotuit et ait. Nolite mihi ostēdere faciē eozū: r occidit eos exercitus. Et sedit demetrius sup sedē regni sui et venerunt ad eū viri iniqui et impij ex isrl: r alchim' dur eozū q; volebat fieri sacerdos. Et accusauerūt populum apud regem dicētes. Perdidit iudas r fratres eius amicos tuos. r nosdi perdidit de terra nostra. Hunc ergo mitte virū cui credis vt eat et videat extremum omne quod fecit nobis in regionibus regis et puniat omnes amicos ei'

chimū sacerdotē. scōo strā nichanorem. ibi. Vidit aut alchimus. Prima in duas. q; primo describit' bachidis et alchimū dolus. scōo iude cōfictus. ibi. Et vidit iudas. Prima adhuc in duas. q; primo describit' pceptio doli. scōo deceptio populi. ibi. Et cōgenerat' ad alchimū. Et ca primum dicitur. b Et ele. rex rē. Erat enī a rege cōstitur' ad illi' terre custodiam. i Et alchimū impiū rē. i. cōstituit eū summi sacerdotē. cū tamē non esset de genere sacerdotali. vt dicunt aliqui. Alij vero dicūt q; erat sicut infra dicitur de eo. Homo de semine aaron venit rē. tñ nō erat de linea summoz pontificum ab ealeat descendentium. l Et locuti sunt rē. dicentes q; venerāt ppter bonū statū terre: vt possent iudā et fratres ei' occidere dolo: se. sed eozum dolo: non habuit effectum. l Et cōgenerat'. hie p̄fir subdit' deceptio populi. m Congregatio seribap. q; tū ad legitimos n Er pruni assidet. i. quali assidue assident' res diuino cultu. r hoc p deceptiōe alchimū. cur' rō subdit' cum dicit' o Homo sacerdos de semine aaron venit: rē: nō tñ de familia summi sacerdotis. Scdm alios vero nec de semine aaron erat. licz isti crederēt in hoc decepto: sed pruni videt' veri' quia magis est cōsonū tertui in hoc loco r est am secūdo libro. ruij. s. Cetera patet vsq; ibi. p. Sexaginta viros notabiles. in populo i fama r virtute. iō subditur. q Scdm verbū. qd̄ scriptū ē in psal. lxxvij r Carnes sanctoruz. tuorum rē. s Nō est. in eis veritas in verbo. t Et iudicū. in facto et subditur causa. v Transgressi sūt ei rē. eos accidēdo quibz iurauerant pacem.

chimū sacerdotē. scōo strā nichanorem. ibi. Vidit aut alchimus. Prima in duas. q; primo describit' bachidis et alchimū dolus. scōo iude cōfictus. ibi. Et vidit iudas. Prima adhuc in duas. q; primo describit' pceptio doli. scōo deceptio populi. ibi. Et cōgenerat' ad alchimū. Et ca primum dicitur. b Et ele. rex rē. Erat enī a rege cōstitur' ad illi' terre custodiam. i Et alchimū impiū rē. i. cōstituit eū summi sacerdotē. cū tamē non esset de genere sacerdotali. vt dicunt aliqui. Alij vero dicūt q; erat sicut infra dicitur de eo. Homo de semine aaron venit rē. tñ nō erat de linea summoz pontificum ab ealeat descendentium. l Et locuti sunt rē. dicentes q; venerāt ppter bonū statū terre: vt possent iudā et fratres ei' occidere dolo: se. sed eozum dolo: non habuit effectum. l Et cōgenerat'. hie p̄fir subdit' deceptio populi. m Congregatio seribap. q; tū ad legitimos n Er pruni assidet. i. quali assidue assident' res diuino cultu. r hoc p deceptiōe alchimū. cur' rō subdit' cum dicit' o Homo sacerdos de semine aaron venit: rē: nō tñ de familia summi sacerdotis. Scdm alios vero nec de semine aaron erat. licz isti crederēt in hoc decepto: sed pruni videt' veri' quia magis est cōsonū tertui in hoc loco r est am secūdo libro. ruij. s. Cetera patet vsq; ibi. p. Sexaginta viros notabiles. in populo i fama r virtute. iō subditur. q Scdm verbū. qd̄ scriptū ē in psal. lxxvij r Carnes sanctoruz. tuorum rē. s Nō est. in eis veritas in verbo. t Et iudicū. in facto et subditur causa. v Transgressi sūt ei rē. eos accidēdo quibz iurauerant pacem.

Rachabeorū

f Et misit homines armatos. **y** Et comprehēdit multos et propter infidelitatem quā in eis viderat. **a** Et com militi regionem iudee. **b** Alchimus regendā. **c** Et reliquit eum eo auxiliari viros bellatores. **a** Et laus agebat alchimus. **i.** quantum poterat. et videbatur. **b** Pro p̄sa. **su.** scz p̄mādo et ampliādo. **c** Et conuenit ad i. pellēdo eos ad gentile ritum. **d** Et fecerunt plagas magnas. **re. i.** in illis q̄ erāt obseruatores legis. **e** Et vidit iudas. **hic p̄fir** describit iude confluens ad extirpandū bachidis et alchimū dolum cū dicit. Et vidit iudas. **re. oculo** copassio omis et doloris. **f** Multo plus q̄ gentes. **hā** apostate legis sunt gentibus nequiores. **g** Et extir. **et omnes** malos extirparet et fecit vindictā in viros diuinos. **a.** apostatas. **b** Et cessauit legis. **rūt** ultra exire. **re. i.** iudee de for. talicio quod obtinebat in hierusalē. **i** Vidit autē alchimus. **hic p̄fir** describit bellū iude cōtra nichanorem. **Et p̄lo** ponit Alchimus et alchimū dolum. **scdo** confictus ibi. **Et cognouit** nichanorem. **Area** primū premittit dolum alchimū accusādo iudā et fr̄es eius. **b** Et accusauit eos multis criminibus. **sal. so. m.** et immitte. **Secundū** ponit dolum nichanoris n̄tentis cape iudā dolose. et patet littera vsq̄ ibi. **l** Et saluauerūt. **re.** veraciter ex parte iude. **scz** ex parte nichanoris dolo se. **ideo** subditur. **m** Et hostes. **re.** dum tñ haberent tempus aptum et horam. **n** Et contreritus est ab eo. **caute** recedēdo. **o** Et cognouit. **hic p̄fir** ponit confictus nichanoris cōtra iudam. **Et dundit** i. duas partes fm̄ duplicē confictum. **scdo** ponit ibi.

quod iurauerit. Et mouit bachides castra ab hierusalem et applicuit in bethzecha. et misit et comprehēdit multos ex eis qui a se refugerāt et quosdā de populo mactauit et in puteis magnū proiecit. Et cōmiserit regionē alchimū et reliquit eum eo auxiliari in adiutorium ipsi. Et abiit bachides ad regem. Et factus agebat alchimus principatu sacerdotij sui et conuenerunt ad eum omnes qui perturbabant populū suū et obtinuerunt terrā iudā. et fecerūt plagam magnā in isrl. Et vidit iudas omnia mala que fecit alchimus et qui cum eo erant filij israel. multo plus q̄ gentes. Et exiit in omnes fines iudee in circuitu et fecit vindictam in viros diuinos. et cessauerunt ultra exire in regionem. Et dicit autē alchimus quod p̄uauit iudas et qui cū eo erāt et cognouit quia nō potest sustinere eos. et regressus est ad regem. et accusauit eos multis criminibus. Et misit rex nichanorem ex principibus suis nobilioribus qui erat inimicus eius exercens cōtra israel. et mandauit ei euertere populum. Et venit nichanor in hierlm cū exercitu magno. et misit ad iudā et ad fratres eius verbis pacificis cū dolo dicens. Non sit pugna inter me et vos. Veni cum viris paucis: vt videam facies v̄as cū pace. Et venit ad iudam: et saluauerūt se inuicē pacifice: et hostes pariter

Et erat nichanor. **31 p̄. i. i. i.** cōfictus nichanor: debellatus fugit. et patet ista vsq̄ ibi. **o** Et fugerūt. **re.** in qua erant gentiles aduersarij iudeorū. **p** Et p̄. **h. v. i.** et factus sicut. **h. Reg. i. dicitur** q̄ e verbū qd̄ ē factū. **q** Ascendit nichanor. **re. i.** ad locū tēpū qd̄ erat in altōi parte montis q̄ turris dauid. **r** Et exierūt. **re.** q̄ re presentabat perioniam regis. **s** Et demonstrare ei holocaustum. **re. oran** dū est enī p̄ regibz nō solū pro bonis sed etiam pro malis. vt deus conuertat eos ad se. **hā** ex eis dependet bonū commune. **t** Et irridens spreuit eos. **re. cor** salutationē non recipiens. **v** Et polluit. **i. e.** cor sacrificia polluta reputauit. cetera patent vsq̄ ibi. **f** Et esset domus otōnis. **q̄** fit verbis simplicibus. **y** Et obsecrationis. **que** fit p̄ in uocationē alicuius rei facit. **et cū dicit.** p̄ passionem tuā libera nos dñe. vel aliquid h̄ic. **3** Et exiit. **hic dicit** ponit scdo cōfictus in quo nichanor interfectus fuit. **scz** exiit nichanor ab hierlm ad pugnandū cōtra iudā. **5** Et occurrit illi exercitus syrie. **ad** forniscandū nichanoris exercitum. **a** Qui missi erant a rege sennacherib dñe quia blasphemauerant te. **erūt** angelus et percussit ex eis centū octoginta quinq̄

3 Et exiit. **hic dicit** ponit scdo cōfictus in quo nichanor interfectus fuit. **scz** exiit nichanor ab hierlm ad pugnandū cōtra iudā. **5** Et occurrit illi exercitus syrie. **ad** forniscandū nichanoris exercitum. **a** Qui missi erant a rege sennacherib dñe quia blasphemauerant te. **erūt** angelus et percussit ex eis centū octoginta quinq̄

[Marginal notes in a smaller script, partially illegible.]

Et comiserunt etc. i. martij vt dicit aliqui. et hoc quia aliqui p vna parte cōcurrunt cū martio. sed cōm cōcurrunt cū februario. Nā est vltim' mēsis heb: eoz. prim' mēsis aut magis considerat martio. sicut pleni' declarati. Beq. yf. r. ro. q. d. Et tubis etc. p sonū enī tubarū signifi- cabāt exercitū nichanoris demicū. vt iudei in castellis ex- stentes securi egredere- rent' p leqref fugietes e

Et veniebant etc. diuidebatur enī in di- uerfas pres fugiendo. f. cōuertebant etc. quālibet parte fugien- tum inuadendo. g. dexterā eius etc. ptra templū cōmittan- do q in suo regressu succenderet ipsum. h. Et siluit terra in- da. a. p. l. i. s.

Dies paucos. non audita morte nichano- ris. demetrius ter mi- sit bacpidē ad impu- gnandū iudeā. vt hē i principio capituli ar.

Cap. VIII. **A**uduit iu- das. Descripta iude multipli- ci victoria. hic p̄r de- scribit ipsius cū roma- nis amicitia cōtracta. Et diuidit in tres par- tes. Nā p̄rio describit romanorū fama lauda- bilis. scdo iudeoz lega- tio fidelis. ibi. Et ele- git iudas. tertio vtro- iūq; cōsideratio ami- cabilis. ibi. Et placuit prima adhuc in tres. Nā p̄rio describit eozū fama ex crebris victo- rijs. scdo ex fidelibus amicitijs. ibi. Et si ami- eis aut. tertio ex prudē- tijs eoz modicis. ibi. Et in oibz istis. Tria p̄mū ponit romano- rū laus in generali. cū dicit. a. Et auduit iudas etc. p publicam famam.

Auduit. VIII. iudas nomen ro- manorum qz sunt potentes viribz: et acq̄ie- scunt ad omnia q postulant ab eis: et quicūq; accesserit ad eos statuerunt cū eis amicitias: et qz sūt potētes viribz. Et audierūt prolia

milia: sic cōtere exercitum istū in' conspectu nostro ho- die: et ciant ceteri quia ma- le locutus ē sup sancta tua et iudica illū p̄m maliciam illius. Et comiserunt exer- citus preliū triadecima die mēsis ad ar. et contri- ta sunt castra nichanoris et cecidit ipe primus in p̄lio. Et autē vidit exercit' ei' quia cecidisset nichanor. p̄ fecerunt arma suaz fugere et persecuti sunt eos vlti- mus diei ab adazer vsq; quo veniatur in gazara. et tubis cecinerunt post eos cū significatōibus. Et exie- runt de omnibus castellis iudee in circuitu: et venti- labant eos cornibz: et con- uertebant iterum ad eos. Et ceciderunt omnes gla- dio. et nō est relictus ex eis nec vnus. Et acceperunt spolia eorum in predam: et caput nichanoris amputa- uerunt. et dexteram eius quā extenderat supbe: et at- tulerūt et suspenderūt p̄tra hierusalē. Et letatus ē po- pulus valde: et egerunt diē illam leticia magna. Et cō- stituit agi omnibz anis di- em istam triade: imadie mēsis ad ar. et siluit ter- ra iuda dies paucos.

Auduit. VIII. iudas nomen ro- manorum qz sunt potentes viribz: et acq̄ie- scunt ad omnia q postulant ab eis: et quicūq; accesserit ad eos statuerunt cū eis amicitias: et qz sūt potētes viribz. Et audierūt prolia

primo in grecia est dicit. f. Et virtutes etc. q est quā dā pars grecie quā senones galli acquisierūt sub brehno du- ce. et cū galatia nolauerūt quasi gallo greciā. scdo in his- pania cū dicit. g. Et quāta etc. ad subiectionē em' mō- tes pyrenicos inuicēbiles ante fecerūt fere puos cum marinus sumptibz. i. Et q in p̄tate. sicut. l. Rede- gerūt metalla. i. mine- ras. l. Argenti et aurū q sunt in hispania. m. Et possederūt etc. id est prudentia sua bel- lica. Nā dicit vegeti' libro de re militari. q in nullo legunt romāi orbe terre inuicēbile si- bi. nisi prudentia bellū- ca. et exercitio armōrū. Nam greci erant eis alitiores. hispani fer- rociōres. thetonici corpore maiores et for- tiōres. gallici vero plu- tiōres. vt ibidē dedux- cit Vegetius. n. Pacientia. tollerā- do patienter laborē: em- q̄t eis in exercitio ar- mōrum. l. Cetera parat' vsq; ibi. o. Et philippū p̄m certheoz regē. ioseph' dicit. Certheozū reges. ita q vterq; erat rex in diuersis t̄i partibz. ter- re illius. sicut aliqui in galia fuerunt plures reges. et iō videt q hic ponat singulare p plū- sz regē p reges. sicut frequenter fit in scriptu- ra. vñ epodi. viij. Genit- musca grauisima. id ē multumdo muscarum. p. Et antiochum ma- nū q fuit p̄ seletici et antiochi epiphanijs vt dicitur est supra. q. Et daret obsides. qz vñ fuit ant. ochus illustris fili' ei'. vt su- pra. i. capitulo. r. Et constituit. illd qd ordinauerūt vltra annū tributū. s. Et regi indi. supple obtu- ngerūt. i. Et meū. etc. supple opulerunt. v. Et acceptas eas ab eis. et animoz. r. De- derūt eumchiregi. eos federato sibi. y. Et qz etc. s. eumchē regē et po- pulū suū de diuersis res- glōsō qd dederāt eis romani. z. Et in om- ser. his. i. romani.

eorum: et virtutes bonas quas fecerūt in galatia: qz obtinuerūt eos et duxerūt sub tributū. Et quāta fe- cerūt in regione hispanie: et q in potestate redegerūt metalla argenti et aurū q il- lic sunt. et possederūt om- nem locū consilio suo et pa- cētia. locaq; quelōge erāt valde ab eis. et reges q sup- uenerant eis ab extremis terre contriuerūt. et p̄usse- runt eos plaga magna. Ce- teri autē dant eis tributū oibus annis. Et philip- pum p̄m certheozū regem et ceteros q aduersus eos arma tulerāt cōtriuertit in bello et obtinuerūt eos. Et antiochū magnū regē asie qui eis pugnas tulerat ha- bēs centū viginti elephan- tes et equitatū. et curus et exercitū magnū valde con- tritū ab eis: et qz ceperunt eū viuū et statuerunt ei vt daret ipe et q regnaret post ipm tributū magnū: et da- ret obsides: et constitutum et regionē indozū. et me- dos et lydos de optimis re- gionibz eozū. et acceptas ab eis: dederunt eum- ni regi. Et quia qui erant apud helladam voluerūt ire et tollere eos: et innotuit sermo his. et miserunt ad eos dūcē vnū et pugna- uerunt contra illos et ceci- derūt ex eis multi. et capti- uas duxerūt vxores eozū et filios et diripuerūt eos et terrā eoz possederūt. et destruxerunt muros eozū et in seruitutem redegerūt

Machabeorum

3 Et misit ad eos, de
fendendo.
a Duce unum, cui ex
ercty romanoz am.
b Et pugna, 3 illos,
qui erant apud elladā
c Et ceciit, 2 pts lta,
d Cū amicis. Sic pñt
ponit fama romanoz
et fidelitate amicitiaz
cū dicit. Cū amicis au
tē suis, qui fedus inie
rūt cum ipsis,
e Et qui in ipsis tē,
fedus in iudā cōseruātes
Cetera patent.
f Et in omnib' istis,
Sic pñt describitur fa
ma romanoz et mode
sto vñ circa culturē bo
noz cum dicitur.
g Memo por, vrade,
tē, nullus vtebat in i
gnis regalib', a prin
cipio em vrbis condi
tesuerunt reges rome
vsq; ad tarquinū sup
bum, quo decreto pro
pter eius supbiam ty
ranidē, pps cōsules
pfecti regni repuli
te, deinde tribunos
plebis, et oratores tur
sus cōsules republi
cam gubernauerūt vs
q; ad iulium cesarem
qui pum' arripuit in
peru' singulare. Patet
igit q; tpe machabeoz
cōsules pceant rei
publice.
h Et quia curi, tē, i,
locū solennem vbi cō
ueniebāt cōsules de
bono regimine repub
lice tractantes.
i Et cōmittunt tē, q
vocabant cōsules ad
cōsiliū, sicut in mult
ciuitatib' singulis an
nis vnus conuocatur
maior sup alios cōsa
les.
k Et nō ē inuidia tē,
sic in principio fuit in
romana republica, p
pter quod intm' creuit
augmentū, sed postea
fuit oppositū, ppter qd
ad tm' venit detrimen
tū sicut patet ad sensū
Ande dicit iohannes
os aureū, sicut concor
dia res que crescit ita
discordia maxime col
labuntur.

illos vsq; in hūc diē. Et re
sidua regna et insulas que
aliqui retinuerāt illis exter
minauerūt et in prātē rede
gerūt. Cū amicis autē suis
et qui in ipsis requiē habe
bāt cōseruauerūt amicitia
et obrinuerūt regna q; erāt
prima et que erāt longe, qz
quicūq; audiebāt nomē eo
rū timebāt eos. Quib' ve
ro vellēt auxilio esse vt re
gnatēt regnabunt. Quos
autē vellēt regno deturba
bant et exaltati sunt valde
et in omnib' istis nemo
portabat diadema, nec in
duebat purpura vt magni
ficaret in ea. Et qz curia
fecerūt sibi: et quotidie cō
sulebāt trecentos viginti cō
siliū agentes sp de multitu
dine vt que digna sunt ges
tant et cōmittunt vni homi
ni magistratū suū p singu
los annos dominari vniū
se terre sue: et oēs obediūt
vni et non est inuidia neq;
zelus inter eos. Et elegit
iudas eupolemiū filius io
hānis filij iacob et ialonē
filiū elezari, et misit eos
romā cōstruere cum illis
amicicia et societate et vt
auferret ab eis iugum gre
corū, qz viderūt q; in serui
tutē premerēt regnū israel
Et abierūt romā viā mul
tam valde et introierunt cu
riam et dixerunt, Judas
machabeus et fratres eius
et populus iudeorū misē
runt nos ad vos statuere
vobiscū societate et pacem
et cōscribere nos socios et
amicos vestros. Et placu
it sermo in cōspectu eorum
Et hoc rescriptū qd rescri
pserūt in tabulis ereis, et
miserūt in hierl'm vt esset
apd eos ibi memoriale pa
cis et societatis. Bene sic
romanis et genti iudeorū

in mari et i terra in eternū
gladiusq; et hostis procul
sit ab eis. Et si intererit bel
lum romanis pū aut om
nibus socijs eorum in om
ni dominatione eorum au
xilium feret gens iudeorum
prout tēpus dictauerit cor
de pleno. Et preliantibus
non dabunt neq; submini
strabūt tūcū arma pecu
niam naues, sicut placuit
romanis, et custodiūt man
data eorū nihil ab eis acci
pientes. Similiter aures
et si genti iudeoz prius ac
ciderit bellū adiuuabunt
romani ex animo prout tē
pus eis permiserit, et adiu
uantibus nō dabitur tūcū
tūcū arma pecunia naues,
sicut placuit romanis, et cu
stodiant mandata eorum
absq; dolo. Scdm hec ver
ba cōstituerūt romani po
pulo iudeo: um. Et si post
hec verba hi aut illi adde
re aut demere ad hec ali
quid voluerint: facient ex
proposito suo, et quecumq;
addiderint vel dempserit
rata erunt. Sed de malis
que rex demetrius fecit in
eos scripsimus ei dicētes.
Quare grauasti iugū tuū
super amicos nostros et so
cios iudeos. Si ergo itez
adierint nos aduersum te:
faciem' ill' iudiciū et pugni
m' tecū mari traq;. IX.
Iterea vt audi
uit demetrius qz
cecidit nichanor et
exercitus eius in prelio ap
posuit bachidem et alchi
mum rursū mittre in iu
deaz et dextrum cornū cū
illis. Et abierunt viam q
ducit in gal' gala, et castra
posuerunt in masloth q; ē
in arebellis et occupauerūt
ea et peremerunt animas
hominū multas. In men

l Et elegit. Sic pñt
describit iudeoz lega
tio ad eis, et patet litz
tera vsq; ibi.
m Et vt auferret, he
gnū em syrie deturata
est a grecis, viderū est
in principio libri ppter
qd in illo regno et ex
eratu perant multi
greci, sicut patet in i
practez, cetera patet,
n Et placuit. Sic cō
sequer ponit romā
rū et iudeoz cōsidera
tio amicitia et patet
littera vsq; ibi.
o In tabulis ereis, vt
scriptura posset diu
permanere.
p Machabes et hos,
nocens eis.
q Quilibet feret tē, i
prou' tps opportunus
tuerit.
r Corde pleno, i, ves
faciter abiq; dolo. Ce
tera patent, vsq; ibi.
s Et si post hec tē,
id est, romani vt iudi.
t Ad dēterē, que leri
pra iunt.
v Būqd volue, tē, i,
ex cōmitti pñt vtro
tūq;. Cetera patent.
Capitulum IX.
Iterea Descri
pto ducatu in
ge machabeo.
Sic pñt describitur
caus tonathe frs sui,
Circa qd primo descri
bitur mors iude, secun
do substituitō tonathe
ibi. Et factum est post
obitum iude. Circa pri
mū pmo ponit bellū
apparatus. scdo confi
ctus. ibi. Et mo int ex
ercitus. Pñt in duas,
qz primo ponit appa
ratus ex parte gentili
um. scdo ex parte iude
orū. ibi. Et iudas. Cu
ca pñmū dicitur.
a Interca, i, dum les
gan iudeorū cū roma
nis tractarent de fede
te et amicitia.
b Et demetrius, i, acie
torē que solebat astu
re regi a grecis.
c Et abierūt viā tē,
vbi iohue iudis israel
circūiuit. Pñt, v, ces
tera patent.

D Et iudas. **H**ic sic ponit apparatus belli et parte iudeor. et parte viabil. **E**t miti subtra. re. scz iude recedentes oculte timore mortis. **F** Et bellu purg. eu. ut q no poterat cou. menter recedere absqz aliq exterminio suoru per aduersarios inlesquentes eum. **G** Et cofra. est cor. vides picula vrobuz. **H** Quia no p. r. pus. re. qui accesserant de castris suis propter ditam cauam. **I** Douamur in virtute p iusticia certado. **L** Et no inferam. re. si moriamur fugiendo. **L** Et mouit exercit. **H**ic pnt ponit cofiter cum dicit. Et mouit exercitus. scilicet iude. **M** Et diuini sunt re. exercitus bachidis. **N** In duas partes. et faceret duo cornua sive duas alas equitū. **O** Et p. certam. re. ad aduersarios deterrendū et penetrandū. **P** Et primauit legio exercitus bachidis. **Q** Et comota ē terra. re. carnis eni erat strepitus clamorū et ictuū et collisionis armorū. qz terra videbatur commoueri. **R** Et igrā. est preli. nam iudas et sui erant inter aduersarios inclusi. et sic repugnabant acriter sic de sua desperati. **S** Et iona. re. no tffe sed post preliū corpus eius ab hostibus redimendo. et dicit iose. li. antideat iudace. et. **T** Et factū est. Descripta morte iude. hic cōteñter describit substiutio iohā. circa quā pno ponit institutiō necessitas. scdo instituōnis solēntas. tbi. et cōgregati sunt. tertio inde cōsurgēs aduersitas. tbi. et cognouit bachides. Circa primus videtur. **E** Et factū est. re. p. cussio

se primo anni centesimi et quinquagesimi et secundi applicuerunt exercitus ad hierusalem: et surreperunt et abierunt in betha viginti milia virorum et duo milia equitum. Et iudas posuerat castra in lais: et tria milia viri electi cum eo. Et viderunt multitudinem exercitus quia multi sunt et timuerunt valde: et multi subtraxerunt se de castris et non remanserunt ex eis nisi octingenti viri. Et vidit iudas quod defuerit exercitus suus et bellum perurgebat eum: et confectus est cor: quia non habebat tempus congregandi eos et dissolutus ē. et dixit his qui residui erant. Surgamus et armus ad aduersarios nostros: si poterimus pugnare aduersus eos. Et auertebant eum dicentes. Non poterimus sed libere animas nostras modo et reuertamur ad fratres nostros. et tunc pugnabimus aduersus eos. Nos autē pauci sumus. Et ait iudas. Absit istam rem facere: ut fugiamus ab eis. Et si appropiauit tempus nostrū moriamur in virtute propter fratres nostros et non inferamus crimen glorie nostre. Et mouit exercitus de castris et steterit illis obuiā. Et diuisi sunt equites in duas partes et fundibularij et sagittarij p. ibat exercitū et panti certaminis oēs potētes. Bachides autē erat in dextro cornu et primauit legio ex duobus p. tribus. et clamabat tubis. Et clamauerunt autē et tbi qz erat ex parte iude etiā ipsi. et comota ē terra a voce exercitū: et commissum ē p. liū a mane vsqz ad vespertam.

Et vidit iudas quia firmior est pars exercitus bachidis in dextris. et conuenerunt cum ipso omnes cōsantes corde et conuerit est de preterea pars ab eis. et p. ur. est eos vsqz ad montē azoti. Et qui in sinistro cornu erant viderunt quod conuertit est dextrum cornu. et secuti sunt post iudam et eos qui cum ipso erant a tergo. Et ingratum est preliū et ceciderunt vulnerati multi ex his et ex illis. Et iudas cecidit. et ceteri fugerunt. Et ionathas et symon tulerunt iudam fratrem suū et sepelierunt eū in sepulcro patris suorum in ciuitate modin. et siueit eū omnis populus israel plactu magno et lugebant dies multos et dixerunt. Quomodo cecidit potēs qui saluum faciebat populū israel. Et cetera verba belloy iude et virtutū quas fecit et magnitudinis eius nō sunt descripta mltā enī erāt valde. Et factū ē post obitū iude emerferunt iniqui oibz finibz israel et exorti sūt oēs qui opabāt in iniquitate. In diebus illis facta ē fames mag valde: et tradidit se bachidi ois regio eorum cum ipis. Et elegit bachides viros ipios et constituit eos dños regionis. et exquirebāt et p. scrutabāt amicos iude. et adducebāt eos ad bachidē et vindicabat illos et illudebat. Et facta ē tribulatio magis israel quā nō fuit ex die quā nō ē visus p. paha in israel. et cōgregati sūt oēs amici iude. et direxit iohā. Et quod fuit iudas defūctus ē vir filius ei nō ē qui exeat inimicos nōs bachidē et eos qui inimici sūt gentis nre. Nunc itaqz te hodie eligim. eē p. eo nobis in principē et du-

ens pastore imiserunt gregē lupi rapaces. **V** Et exortū sūt. v. s. uente enī iuda erāt sp. p. quasi mortui. sed ipso mortuo exeretunt sua cornua. **R** In diebus illis re. tñ ex defectu cultare p. pter guerram. **T** Et tradidit se Bachidi ad seruendum sub tributo regi. **S** Et elegit re. de isrl. **A** Et p. scrutabāt re. quia cognoscebat eos et sciebat lanbula eoz. **B** Et vendicabāt re. contēptibiliter eos in gulando. **C** Et facta est re. et hec fuit necessitas institutiō ducam loco iude. **D** Et cōgregati sūt. **H**ic pnt describit institutiōnis solēntas. nā ad hoc fuit p. cōgregatus et electio ionathe fieret certū et solēntas. et patz littera. **E** Et cōg. bachidē. **H**ic pnt describit insurgēs aduersitas. et diuisiō in tres ptes. qz pno p. securio ionathe p. p. turā do mors iohā. n. f. f. f. sui interponit. tbi. **E**t misit fratrem suum. tertio seri p. p. ad p. iudā reuertit. tbi. Et audiuit bachides. Circa primū dicitur. **REDA**

Rachabeorum

e Et cognovit bachides. institutione ionathe. **f** Et que. est occidere. diuersis vris & machinationibus. quas cogit. Et ionathas declinavit caute. ad subdit. **g** Et fuerunt. et. quousque possent exercitum aggregare. **h** Et descendit. ad aquam. i. iuxta aquam. i. Lacus asphar. iste lacus est mare mortuum quod alibi dicitur lacus asphar. **i** Et cognovit bachides. p. suos exploratores. **l** Et die sab. venit. et. in contempnū festiuitatis iudaice. et vt in iudicio non defenderet se sicut de quibusdā dicitur est supra. q. ca. vel salte vt munus voluntarie sumeret arma illa die. **m** Et ionathas misit. **n** Et post mortem iohannis fratris interponit et pro ponit ei occasio. o. oia p. inuidias si bi positas in via. o. d. **n** Et ionathas misit. mittes aliquos de populo cū iohanne ipse precedente. **n** Et rogauit nabutheros. vt. h. s. r. c. **o** Et iohannes. vt. per modum custodie vsq. ad diē belli cū bachide. Aliqui libri sic habent. Et commendaret illis. vt. nabutheros acco. modauerūt ionathe et fratribus et rectoria sua et arma. **p** Et exierunt filii iacob. insidiates iohanni. **q** Et comp. ioh. et etiā occiderūt eum. vt. habet in pre. sequenti. **r** Post hec. **s** Et post ponit vindicta iohannis. **t** Et vrs. vsq. ibi. **u** Et ambi. mag. i. est apparatus magno et pompa. **v** Et record. sunt sanguinis. et. q. pars q. iohanne occiderant. vt. dictum est. **w** Et ecce tumultus. et. multitudinē venientium. **x** Et spon. p. esse. et. obuia illis qui adducebant sponsam. **y** Et reuer. sunt. et. ad mare mortuum in loco p. dicto. q. dicitur. **z** Et vrs. iohannis. nā iohannis trāsit p. ipm mare mortuum. vt. h. ioh. iij.

cem ad bellandū bellū iordani. Et suscepit ionathas tpe illo principatū & surrexit loco iude fratri sui. Et cognouit bachides et querebat eū occidere. Et cognouit ionathas & symon frater ei & oēs q. cū eo erāt et fugerūt in desertū thesue & cōsederūt ad aquam lacus asphar et cognouit bachides & die sabbatorū venit ipe & oīs exercit. eius trās iordani. Et iohannes misit fratresuū ducē ppli: & rogauit nabutheros amicos suos vt cōmēdaret illi apparatū suū q. erat copiosus. Et exierunt filij iaberi et madaba et cōprehēderūt iohannē & oia q. habebat: & abierūt habētes ea. Post hec verba renūciatū est ionathe & symoni fratri eius q. filij iaberi faciūt nuptias magnas & ducūt spōsā ex madaba filiā ym de magnis principibus chanaan: cū ambitione magna. Et recordati sunt sanguinis iohannis fratris sui & ascenderūt & absconderūt se sub tegumēto mōtis & eleuauerūt oculos suos & viderūt & ecce tumultus & apparatus multus & spōlus p. cessit & amici eius: et frēs ei obuia illis cū tympanis & musicis & armis mltis. Et surrexerūt ad eos ex insidijs & occiderūt eos: & ceciderūt vulnerari multi: & residui fugerūt in mōtes & acceperūt oia spolia eorū & uerse sūt nuptie in luctū. & vox musicorum iporū in lamētū. Et vindicauerūt ydicitū sanguis frīs

3 Et audiuit. **h** Et post scriptura reuertit ad illud q. d. & ppositū est. i. psecutio ionathe ab ipso bachide. & pro ponitur eorū cōfictus. scdo alchim decessus. abi. Et anno cetero teluno. tertio bachidis recessus. ibi. Et vidit bachides. Circa primū partem ista et p. dictis vsq. ibi. **a** Non est enim hodie. hoc dicitur go narbas ad animandū suos. ostendēs q. non patebat locus fuge. **b** Et tendit ionathas. tū enī inualuit q. euz interfecisset nisi retrocellisset. **c** Et distulit ionathas. ad psequēdum bachidem et eius gentem. **d** Et reuersi sunt in hierlm. s. bachides et sui. et cetera parent vsq. ibi. **e** Et accepit filios p. capū. i. p. principalium iudeorum. **f** Obsides. ne rebelaret se ionathe sociado sui et reuersi sūt ad ripam iordanis. Et audiuit bachides & venit die sabbatorū vsq. ad orā iordanis in vrute magna. Et dixit ad suos ionathas. Surgam et pugnem contra inimicos nros. Non est ei hodie sic heri & nudius tertius. Ecce ei bella ex aduerso. aqua vero iordanis hiet inde & ripe & paludes & saltus. & nō est locus diuertēdi. Hunc ergo clamate in celū. vt liberemini de manu inimicorū vrorū. Et cōmissum est bellū. et exēdit ionathas manū suam pcutere bachidē. et distulit ab eo retro: et distulit ionathas: & qui cum eo erāt in iordanē: et trans nauerūt ad eos iordanē. & ceciderūt de parte bachidis die illa mille viri: & reuersi sunt in hierlm. Et edificauerūt ciuitates munitas in iudea: munitionē q. erat in hiericho & in amnaum & in bethoron & bethel & thabatha & pparaz thopo muris excellis & portis & seris. Et posuit custodiā in eis: vt inimicicias exercerēt in israel. et muniuit ciuitates bethsurā & gazarā & arce. & posuit in eis auxilia & apparatus escarū. et accepit filios p. cipū regiōis obsides: et posuit eos i arce in hierlm i custodia. Et anno cetero primo mense scdo pcepit alchim destrui muros domus scete interioris. & destrui opa pphaz: & cepit destruere. In tpe illo p. cussus ē alchim: & ipe dita sūt opa illius & obclusū est os

8 Anno. cliv. **h** Et describit alchim decessus. & primo ponit causā. cum dicitur. **i** Precepit alchim destrui muros. et. sc. crisanctorū. q. d. erat in tertio pars templi. **j** Et destrui opa prophetarū. nā in tpe illo de quo loquit edificatum fuit per ethoras tionem & adiutorium aggei & zacharie prophetarū. i. Esdre. vi. **k** In tpe illo perussus est. et. a. deo. **l** Et imped. sunt opa illius maligna. **m** Et obclusum ē os eius. q. factus ē murus. **n** Et mādare de domo sua. i. nō potuit ordinare de rebus suis & familia.

e Et mortuus ē rē. i. tormēro magno diu dino iusto.

p Erudit bachides. dicitur describitur recessus bachidis de terra iuda cū dicit. Et vidit bachides rē. ppter eum? institutione in sacerdotē venerat in iudeā. ut p̄ in pun. huius ca. rē sic habuit causas reuertendi.

q Et cogitauerit. hic p̄t primo ponit eius rediit ad iudeā. rē. scilicet dō totalis et recessus ab ea. ibi. Et irat. Circa primū dicitur.

q Et cogitauerit. oēs iniqui. de ip̄o israel. rē. ecce iona. rē. habitauerit confidenter nō p̄ cauetes sibi de bello. ppter q̄ de facili poterit capri. Cetera patet vsq̄ ibi. s. Et compropēderēt ionathan et eos qui rē. latenter et dolose.

t Et app. s. iōathas. v. de vitis regionis. id est iudeis.

e Qui pan. erāt milicie. i. victores illos qui volebāt ionathan et socios eius capere.

y Et fecerit ionathas in bethbessen. q̄ est in deserto. ut haberet fortalicium pro refugio.

s Et reliquit ionathas. rē. i. bethbessen ad ermitodā. a. Et rē. i. regione rē. venit rē. scilicet sufficienti bellatorum.

b Et percussit odare rē. q̄ erat aduersarij ionathe populi sui.

e Symon vero rē. q̄s fecerat bachides ad impugnationē civitatis. rē. i. sic symon finaliter in civitate. et ionathas in regione.

d Et affixerūt eum valde. Nā hōi supbo magna ē afflictio supere non posse.

e Et iratus. dicitur p̄t describit totalis recessus bachidis a iudea. eū dicit. e. Et irat. rē. iusto dei iudicio. cū essent p̄ditores patrie et desertores legis di-

eius et dissolutus ē paraly si nec ultra potuit loq̄ verbum? rē. mādare de domo sua et mortuus ē alchimus in tpe illo cū tormēro magno.

e Erudit bachides quoniam mortuus est alchimus? rē. reuersus ē ad regē; rē. siluit terra annis duobus? rē. cogitauerit oēs iniqui dicētes. Ecce ionathas rē. q̄ cū eo sunt in silentio habitauerit cōfidenter. Nūc ergo adducam? bachidem? rē. cōprehēder eos omnes vna nocte. Et abierūt et cōsiliū eis dederit. et surrexit ut veniret cū exercitu multo. Et misit occulte epistolas socijs suis: qui erāt in iudea: ut cōprehēderēt ionathan: rē. eos qui cū eo erant sed nō potuerunt. qz innotuit eis cōsiliū eorum.

e Et apprehendit de vitis regionis: q̄ principes erāt militie quinquaginta viros: et occidit eos. Et fecerit ionathas rē. symon rē. q̄ cum eo erāt in bethbessen q̄ est in deserto. rē. exercuit diruta ei? rē. fit: nauerunt eā. Et cognouit bachides: rē. p̄ regauit vniuersam multitudinē suā. rē. his qui de iuda erāt denuciavit. Et venit et castra posuit desup bethbessen. rē. oppugnauit eā dies multos: rē. fecit machinas.

e Et reliquit ionathas symonē fratrē suū in civitate et exiit in regionē rē. venit cū numero: rē. percussit odare rē. fratres eius rē. filios phaseton in tabernaculis horū et cepit cedere rē. crescere in virtutibus. Symon vero rē. qui cū ipso erant erierūt d civitate rē. succenderūt machinas rē. pugnaverūt contra bachidem: et coneritus est ab eis: rē. affixerunt eū valde: quoniam cōsiliū ei? rē. congressus eius erat inas-

nis. Et iratus contra viros iniquos qui ei cōsiliū dederunt: ut veniret in regionem ip̄orum: multos ex eis occidit. Ipse autē cogitauit cum reliquis abire in regionē suam. Et cognouit ionathas? et misit ad eum legatos componere pacem cum ip̄o et redde re ei captiuitatem. Et libenter accepit: et fecit s̄m verba eius et iurauit se nihil facturum ei mali omnibus diebus vite eius. Et reddidit ei captiuitatē quam prius erat predatus de terra iuda: et conuersus abiit in terram suā: et non apposit amplius venire in fines eius. Et cessauit gladius ex israel. Et habitauit ionathas in machmas? et cepit ionathas ibi iudicare populum rē. exercemia uit impios ex israel.

Caplm. x.
e Anno cētesimo sexagesimo ascēdit alexāder antiochi filius? qui cognominat? est nobilis. et occupauit ptolomaidam et receperunt eū, et regnauit illic. Et audiuit demetrius rex rē. cōgregauit exercitum copiosum valde rē. exiit obuiam illi in prelium. Et misit demetrius epistolā ad ionathan verbis pacificis. ut magnificaret eum. Dicit enim. Anticipemus facere pacē cum eo: priusq̄ faciat cum alexandro aduersus nos. Recordabitur enim omnium malorū que fecimus i eū et i fr̄em ei? rē. i. gēte ei? Et dedit ei potestatem cōgregandi exercitum et fabricare arma: et esse ipsum socium eius: rē. obsides qui erant in arce iussit tradi ei. Et venit ionathas in hie-

nine. f. p̄p̄e autē cogitauit cū reliq̄s abire. Nā p̄briolum erat libe in iudea manere.

g Et cognouit ionathas. et recessus rē. cū contra illos q̄ eni aduēserunt in iudeam.

h Et misit ad eos legatos componere. ad componendum.

i Pacē cum ip̄o. ip̄e rē. q̄ recipere: et eam iussit rē. fecit. Cetera patet vsq̄ ibi.

l Et habitauit ionathas in machmas. als machmas. locus ē iudee. ut patet. Reg. xij.

l Et cepit ionathas. bonos exaltādo rē. impios puniēdo. Et q̄ p̄z q̄ habitabat s̄m pacifice

Caplm. x.
e Anno cētesimo dicitur describitur dicitur ionathe tpe alexandri filij antiochie cupatoris cū q̄ ionathas habitauit pacē. rē. iō deseruit bitur primo confederatio ionathe cū alexandro. scdo cōgressus alexandri cū demetrio. ibi. Et cōgregauit. tertio cōgressus ionathe contra appolloniū p̄ alexandro rege. ibi. In anno centesimo. Circa primum demetrius puenit iudeos suis ep̄is ficte. q̄s rē. iō ionathas bene vti. scdo alexander scribit pacifice cui credit. ibi. Et audiuit alexander. tertio demetrius scribit mendose et nō audit. ibi. Et audiuit demetrius. Circa primum dicitur.

a Et anno cētesimo sera. i. regni grecorum.

b Qui cognō. est nobilis. i. alexander sicut annus suus antiochy s ep̄iphanes.

c Ep̄lam verbis pacificis. ficte. hoc alexander timore. ideo subditur.

d Recordabitur ei rē.

Rachabeorū

Et sic inuabit cōtra hos alexandri. ionathas tñ illis epistolis vñs est ad bonū sue gentis. qz p eas incussit timorem alienigenis. et recuperavit obliues de iudeis quos acceperat bachides. vt dictū est ca. p̄ca. Et parit lra vsqz ibi.

Et habitauit ionathas in hierlm. Et subdit cā cū dz. f. Et cepit edificare ad dei cultū electā

g Et fuge rē. contra hierusalem.

h Tantū in bet. rē. id est de filijs israel q̄ erant apostate a lege dei. i. Et au. alexā. Sic p̄nt rex alexander scribit ionathe veraciter. et patet lra vsqz ibi. l. Alexan. fratri ionathe salutē. fraternitatis nomine apparet veritas amicitie. l. Et misit pur. i. vestes purpuream.

m Et coronā aureā. q̄b licitū erat vt illis rē. nō alijs q̄erāt speciales regū amici. r. sic patet q̄ saluauit eā nō solū verbis fictis sicut demetrius. sed etiam donis honorabilibus et preciosis.

n Et qui no rē. in p̄ speris et aduersis. q̄b p̄nt ēveracitū amicorū

o Et induit se rē. i. vestem pontificalem.

p In die solēni scē. dedicatōis tēpli p̄nt mi q̄b fecit salomon.

q Illa illa dedicatio fuit septimo mēse q̄ corr̄idet septēbri. Dedicatio vero tēpli scē. mē se fuit ad ar. i. Eide. vi. q̄ est. xij. apud hebreos et corr̄idet februario. licet aliq̄s concurrat saltem p̄ magna parte cum marcio.

g Effecit arma cop. tpe quo erat in pace. p̄pter cōtentionē demetrii et alexandri adiuuicem. r. Et audiuit demetrius. Sic p̄nt ponit ep̄la secunda de metris ad iudeos adulatoria r. ficta p̄pter q̄b nō fuit ei adhibita fides. et patet vsqz ibi.

s Qui serua. ad nos pactū. fecte loquit. qz nō legat ionathas eius eo fecisse aliq̄d pactū. sed tñ ep̄la sua vsus fuisse ad bonū. vt p̄e-

rusalem et legit epistolas in auditu omnis populi: et eorū qui in arce erant. Et timuerunt timore magno: quoniam audierunt q̄ dedit ei rex potestatem congregandi exercitū. Et traditi sūt ionathe obliues. et reddidit eos parētibus suis. Et habitauit ionathas in hierusalem: et cepit edificare et innouare ciuitatem. Et dixit facientibus operari vt extruerent muros: et montē syon in circuitu lapidibus quadratis ad munitionē: et ita fecerunt. Et fugerūt alienigene qui erāt in munitionibus quas bachides edificauerat: et reliq̄t vnus quisqz locum et abiit in terram suā. tñ in herusalem manserūt aliqui ex his qui reliquerāt legē et precepta dei. Erat enī hec eis ad refugium. Et audiuit alexander rex p̄missa que p̄misit demetrius Ionathe. et narrauerunt ei pliaz virtutes quas ipse fecit et fratres eius et labores: q̄s laborauerūt. Et ait. Nunquid inuenimus aliquē virū talē. Et nūc faciem⁹ eū amicum et socium nostrū r. scripsit ep̄las et misit ei p̄m hec verba dicēs. Rex alexander fratri ionathe salutē. Audiuimus de te q̄ vir potēs sis viribus et aptus ea vt sis amicus n̄r. Et nūc cōstitui⁹ te hodie sumū sacerdotem gētis tue et vt amicus voceris regis. Et misit ei purpurā et coronā aureā vt q̄ n̄ra sūt sentias nobiscū: et cōserues amicitias ad nos r. tñ

dicum est. r. Et remittemus rē. i. multa que confuesuistis nobis reddere. v. Et dabim⁹ vobis dona. ita q̄ nō solū remittim⁹ vobis debita sed etiā dabim⁹ vobis ampla dona. r. Et p̄ca. indulgeo. i. pecuniā quā debetis regib⁹ p̄ sale fiēdo. Et enī terra iudee p̄ magna

duit se ionathas stolā sanctam septimo mēse āno cē. resimo sexagesimo i die solēni scenophegie. Et cōgregauit exercitū r. fecit arma copiosa. Et audiuit demetrius vba ista et cōrr̄istat⁹ nimis et ait. Quid hoc fecimus q̄ p̄occupauit nos alexander app̄hedere amicitia iudeorū ad munimen sui. Scribā r. ego illis verba dep̄catoria r. dignitates et dona: vt sint mecū in adiutorium. Et scripsit eis i hec verba. Rex demetrius gētis iudeorū salutē. Qui seruastis ad nos pactum et mansistis in amicitia n̄ra et non accessistis ad inimicos n̄ros: audiui⁹ r. gauisi sum⁹. Et nunc p̄seuerate adhuc cōseruate ad nos fidem r. retribuemus vobis bona p̄ his q̄ fecistis nobiscū r. remittim⁹ vobis p̄stationes multas: et dabim⁹ vobis donationes. et nūc absoluo vos r. oēs iudeos a tributis r. p̄cia salis indulgeo r. coronas remitto: et tertias seminis r. dimidiā p̄tē fruct⁹ ligni q̄d ē portōnis mee relinquo vob⁹ ex hodierno die r. deciceps ne accipiat⁹ a fra iuda r. a tribub⁹ citatibus q̄ addite sūt illi ex samaria r. galylea ex hodierna die r. in totū tps. Et hierl̄s sit sc̄ta r. liba cū finibus suis r. decie r. tributa ip̄i sūt. Remitto etiā p̄tē arcis q̄ ē in hierlm r. do eā summo sacerdoti. vt cōstituat in ea viros quoscunq̄ ipse elegerit qui custodiant eā r. omnes am̄iam iu-

parte sup marez in ali quib⁹ locis faciebant affluere aquas maris p̄ alueos sup terrā que cōuertebant in sal ad calozē solis. r. illa dicebant saline de quibus fit mentio infra ca. r. y. Et coronas remittimus quas nobis debebat. a. Et tertias seminis id est frugum. b. Et dimidiā rē. i. arborum. c. Quod est portōnis mee. de cōsuetudie m̄ hi debite. d. Et hierlm rē. ab obtributo r. exactione.

e Et decime r. tributa. q̄ solent nobis reddi. f. g. plus sint. ad bonum ciuitatis. **g** Remitto etiā potestatem arcis rē. sequitur. Qui custodiāt eam. s. p̄ rege vt dicit ioseph. **Ande** r. ca. se. dicit q̄ ionathas cōgregauit gentē ad expugnandā arcem illā. Et quo patet q̄ nō erat sibi traditā. **b.** Et omnes am̄iam. id est personam.

i Et oēs rēta qnō solū sint liberi a tributo debito p
sonis suis sed etiā pro animalibus brutis. **l** Et omnes
dies solēnes qui celebrantur semel in anno. ut pasca rēp

l Et sabbata. quolibz
hebdomada.

m Et neomenie. in
quolibet mense.

n Et dies decreti. ad
solēntiā dā. sicut dis
es victorie de interfe-

o Sicut oēs inimicitie
one amant. **o** Sicut oēs inimicitie
one amant. **o** Sicut oēs inimicitie
one amant.

p Judeis oibz rē. qz
multi valde remiserūt
in ciuitatibz babilōne
psidis rē medie. qui cū
300000 in iudeā nō
redierūt de tēra anno
re pponunt. quas accē-

q Et nemo hab. p. rē
tem rē. in diebus p. rē
dicis.

r Et vt ascribant rē.
que erant valde bono
rifica rē ad tutelā alioz
iudeoz p regnum syrie
dūperforum.

s Et ambulat in le
gibus suis rē. ita li
bere custodiāt le gitti
ua sua p totū regnum
meum sicut in iudea.

t Prolomaida. id est
achon.

v Et confines ei. i.
ville sibi adiuncte.

r Quas dedi donū.
id est gratis.

y Sanctis qui rē. i.
sacerdotibus rē leuitis
diuino cultui deputa
tis.

y Et hoc dab. in opa
domus. s. d. n. p. ei. rē
paratione rē sacrificioz
oblatione. Consequē
ter tangit de immuni
tate templi cū dicitur

**Et quicūqz fugerit rē.
Obnoxij regi. i. ob
ligati pēne p. opter ali
quam noram.**

a Et ad edificāda rē.
Sumptus dabuntur
de ratione regis rē. de
suis redditibz p. rē.

b Et audiūt rē. rē

deoz q captiua ē a terra in
da in oim regno meo relin
quo liberā gratis vt oēs a
tributis soluant et iā peco
rū suoz et oēs dies solēnes
et sabbata rē neomenie et
dies decreti: et tres dies
ante diē solēne rē tres dies
p diē solēne sicut oēs imū
tatis et remissiois oibz iu
deis q sunt in regno meo.

**Et nemo habebit p. rē
agere aliq. rē mouere nego
cia adūsus aliquē illorum
in oim causa. Et vt ascri
bant ex iudeis in exercitu
regis ad triginta milia vi
roz. Et dabunt illis copie
vt oportet oibz exercitibus
regis. et ex eis ordinabunt
q sunt in munitionibz regis
magni. Et ex his constituen
tur sup negocia regni que
agunt ex fide: et principes
sunt ex eis rē ambulēt in le
gibus suis sicut pcepit rex in
terra iuda rē tres ciuitates
q addite sūt iudee ex regio
ne sam. rē. cū iudea repu
tent: vt sint sub vno. et non
obediāt aliene p. rē nisi sū
mo sacerdoti prolomaida
et confines ei. rē quas dedi
donū sanctis q sunt in hie
rusalē ad necessarios sum
ptus sanctorū. Et ego da
bo singulis annis quinde
cim milia sicloz argēti de
rōnibz regis q me p. rē
eroē qd reliquū fuerit qd
nō reddiderāt q sup nego
cia erāt anis prioribz et b
dabūt i opa dom. Et sup
hec qn qz milia sicloz argē
ti q accipiebāt de scroꝝ rōe
p singulos ānos. rē bec ad sa
cerdotes p. rē q ministe
rio sūt. Et q. qz cōsu
gerit in replū qd ē hieroso**

putates eos falsos. rē merito ppter suā maliciā pcedentē.
c Et cōpla. rē. firmare cū eo fedus amicitie. **d** Et cō
gregauit. **l** dicitur describit cōgressus alexandri cū deme
trio. **l** Et p. rē. vbi
e Et misit alexander.
vbi et alexandri victo
na contraxit amicitia
et sed o subdit ionathe
gloria. **l** vbi. **l** Et scripsit
rex alexander. **l** p. rē a ps
paret paucis exceptis
que discerentur.
f Et sedi rē. in anti
ochia q erat metropo
lis illius regni.
g Et dabo tibi donū.
regie maiestati digna
h Et ipi digni. qz vo
cabat rē et regina.

limis rē in oibz finibz eius.
Obnoxij regi in oim negocio
dimittant: rē vniūsa q sunt
eis i regno meo libera ha
beāt. **Et ad edificāda vlt re
staurāda opa scroꝝ sumpt
dabunt de rōne regis. rē ad
extruēdos muros hierlm:
et cōmuniēdos in circuitu
sumpt dabunt de rōe regi
et ad p. rē muros in
iudea. Et audiuit autē io
nathas rē p. rē p. rē istos
nō crediderūt eis nec rece
perūt eos. qz recordati sūt
malicie magne quā fecerat
in isrl: et tribulauerat eos
valde. Et placuit eis in
alexandriā. qz ipse fuerat eis
p. rē p. rē pacis: rē ipsi
auriliū ferebāt oibz diebz.**

**Et cōgregauit rex alexan
der exercitū magnū et ad
mouit castra s. demetriuz.
Et cōmiserūt plū duo re
ges rē fugit exercit. Deme
trij: rē infecur. eū alexander
et incubuit sup eos rē inua
luit plū nimis donec occi
dit sol. rē cecidit demetri. i
die illa. et misit alexander
ad prolomeū regē egypti le
gatos p. rē hec vba dicens.
Quā regressus sū i regnu
m rē rē sedi i sede patru me
oz rē obtinui p. rē p. rē cō
triu demetriū rē possedi re
gionē n. rē rē cōmisi pugnā
cū eo: rē p. rē e. ipe rē castra
ei. a nob. rē sedem. i sede re
gni ei. rē nūc statu. am. ad in
uicē amicitia rē da m. filiam
tuā vxorē rē ero gener tuus
et dabo tibi dona. rē ipi di
gnitātē. Et rē dicit rex prolo
me. dicens. felix dies in q
reūs es ad frā p. rē tuoz rē
sedisti i sede regni eoz. Et
uinc. faciam tibi qd scripsi**

i Et scripsit. **l** dicitur
describit ionathe glia
cum dicitur.
l Et scripsit rex alex
der ionathe. sicut ami
cus amico.
l Et abijt cū gloria.
id est cū apparatu mag.
l Et occurrit ibi duo
bus regibz. alexandro
et prolymro.
l Et cōuen. ad. rē.
l Ma a lege apostataues

i Et scripsit. **l** dicitur
describit ionathe glia
cum dicitur.
l Et scripsit rex alex
der ionathe. sicut ami
cus amico.
l Et abijt cū gloria.
id est cū apparatu mag.
l Et occurrit ibi duo
bus regibz. alexandro
et prolymro.
l Et cōuen. ad. rē.
l Ma a lege apostataues

i Et scripsit. **l** dicitur
describit ionathe glia
cum dicitur.
l Et scripsit rex alex
der ionathe. sicut ami
cus amico.
l Et abijt cū gloria.
id est cū apparatu mag.
l Et occurrit ibi duo
bus regibz. alexandro
et prolymro.
l Et cōuen. ad. rē.
l Ma a lege apostataues

i Et scripsit. **l** dicitur
describit ionathe glia
cum dicitur.
l Et scripsit rex alex
der ionathe. sicut ami
cus amico.
l Et abijt cū gloria.
id est cū apparatu mag.
l Et occurrit ibi duo
bus regibz. alexandro
et prolymro.
l Et cōuen. ad. rē.
l Ma a lege apostataues

i Et scripsit. **l** dicitur
describit ionathe glia
cum dicitur.
l Et scripsit rex alex
der ionathe. sicut ami
cus amico.
l Et abijt cū gloria.
id est cū apparatu mag.
l Et occurrit ibi duo
bus regibz. alexandro
et prolymro.
l Et cōuen. ad. rē.
l Ma a lege apostataues

i Et scripsit. **l** dicitur
describit ionathe glia
cum dicitur.
l Et scripsit rex alex
der ionathe. sicut ami
cus amico.
l Et abijt cū gloria.
id est cū apparatu mag.
l Et occurrit ibi duo
bus regibz. alexandro
et prolymro.
l Et cōuen. ad. rē.
l Ma a lege apostataues

i Et scripsit. **l** dicitur
describit ionathe glia
cum dicitur.
l Et scripsit rex alex
der ionathe. sicut ami
cus amico.
l Et abijt cū gloria.
id est cū apparatu mag.
l Et occurrit ibi duo
bus regibz. alexandro
et prolymro.
l Et cōuen. ad. rē.
l Ma a lege apostataues

i Et scripsit. **l** dicitur
describit ionathe glia
cum dicitur.
l Et scripsit rex alex
der ionathe. sicut ami
cus amico.
l Et abijt cū gloria.
id est cū apparatu mag.
l Et occurrit ibi duo
bus regibz. alexandro
et prolymro.
l Et cōuen. ad. rē.
l Ma a lege apostataues

i Et scripsit. **l** dicitur
describit ionathe glia
cum dicitur.
l Et scripsit rex alex
der ionathe. sicut ami
cus amico.
l Et abijt cū gloria.
id est cū apparatu mag.
l Et occurrit ibi duo
bus regibz. alexandro
et prolymro.
l Et cōuen. ad. rē.
l Ma a lege apostataues

i Et scripsit. **l** dicitur
describit ionathe glia
cum dicitur.
l Et scripsit rex alex
der ionathe. sicut ami
cus amico.
l Et abijt cū gloria.
id est cū apparatu mag.
l Et occurrit ibi duo
bus regibz. alexandro
et prolymro.
l Et cōuen. ad. rē.
l Ma a lege apostataues

i Et scripsit. **l** dicitur
describit ionathe glia
cum dicitur.
l Et scripsit rex alex
der ionathe. sicut ami
cus amico.
l Et abijt cū gloria.
id est cū apparatu mag.
l Et occurrit ibi duo
bus regibz. alexandro
et prolymro.
l Et cōuen. ad. rē.
l Ma a lege apostataues

i Et scripsit. **l** dicitur
describit ionathe glia
cum dicitur.
l Et scripsit rex alex
der ionathe. sicut ami
cus amico.
l Et abijt cū gloria.
id est cū apparatu mag.
l Et occurrit ibi duo
bus regibz. alexandro
et prolymro.
l Et cōuen. ad. rē.
l Ma a lege apostataues

i Et scripsit. **l** dicitur
describit ionathe glia
cum dicitur.
l Et scripsit rex alex
der ionathe. sicut ami
cus amico.
l Et abijt cū gloria.
id est cū apparatu mag.
l Et occurrit ibi duo
bus regibz. alexandro
et prolymro.
l Et cōuen. ad. rē.
l Ma a lege apostataues

i Et scripsit. **l** dicitur
describit ionathe glia
cum dicitur.
l Et scripsit rex alex
der ionathe. sicut ami
cus amico.
l Et abijt cū gloria.
id est cū apparatu mag.
l Et occurrit ibi duo
bus regibz. alexandro
et prolymro.
l Et cōuen. ad. rē.
l Ma a lege apostataues

i Et scripsit. **l** dicitur
describit ionathe glia
cum dicitur.
l Et scripsit rex alex
der ionathe. sicut ami
cus amico.
l Et abijt cū gloria.
id est cū apparatu mag.
l Et occurrit ibi duo
bus regibz. alexandro
et prolymro.
l Et cōuen. ad. rē.
l Ma a lege apostataues

i Et scripsit. **l** dicitur
describit ionathe glia
cum dicitur.
l Et scripsit rex alex
der ionathe. sicut ami
cus amico.
l Et abijt cū gloria.
id est cū apparatu mag.
l Et occurrit ibi duo
bus regibz. alexandro
et prolymro.
l Et cōuen. ad. rē.
l Ma a lege apostataues

i Et scripsit. **l** dicitur
describit ionathe glia
cum dicitur.
l Et scripsit rex alex
der ionathe. sicut ami
cus amico.
l Et abijt cū gloria.
id est cū apparatu mag.
l Et occurrit ibi duo
bus regibz. alexandro
et prolymro.
l Et cōuen. ad. rē.
l Ma a lege apostataues

i Et scripsit. **l** dicitur
describit ionathe glia
cum dicitur.
l Et scripsit rex alex
der ionathe. sicut ami
cus amico.
l Et abijt cū gloria.
id est cū apparatu mag.
l Et occurrit ibi duo
bus regibz. alexandro
et prolymro.
l Et cōuen. ad. rē.
l Ma a lege apostataues

i Et scripsit. **l** dicitur
describit ionathe glia
cum dicitur.
l Et scripsit rex alex
der ionathe. sicut ami
cus amico.
l Et abijt cū gloria.
id est cū apparatu mag.
l Et occurrit ibi duo
bus regibz. alexandro
et prolymro.
l Et cōuen. ad. rē.
l Ma a lege apostataues

Rachabeorum

tunt r alios apostasia quatuor poterat inuitabae. n Et collocavit r. in iudicio r in conuicio. o Erte cu eo in medijs r ead eius honore r aduersariorum cofusionem. p Et pdicare. i. per p conem publicate. q Et nemo r. r pa; ret littera.

r In anno ceteresimo. hie pstr describit con silius ionathe p alexandro. vbi pto poni tur apollonij comina tio. scdo ionathe ania tio. ibi. Et audiuit aut ionathas. tercio alexa dri congratulatio. ibi. Et factu est. Circa pti mum dicitur.

r In anno. clxx. regni grecorum. s Venit demetri. r. vbi occisio patre suo ab alexandro ad paren tes matris sue iuerat pro refugio.

t Inter pa. su. p cret estum auxilium inter quos creuarat. r reuer. e antioch iam. metropoli ciuita te vt ibi cogregaret ex ercitu ad pugnandum contra alexandrum.

v Et constituit r. in vna parte regni q voc abat celesyria. r erat regio maritima.

r Et access. ad iannit am que sit est. p. ma re in iudeo. r deo vide tur illuc venisse p nauigium.

y Et misit ad ionat. inuadendo eu ad pugna

z Tu solus r. q. d. credis tu diu resistere quasi diceret non.

a Ego aut r. eo q si habeo te statum ad mu tum meum.

b Propterea qz tu prate r. q. d. hoc non puenit et tua pbitate. s; ex motu asperitate ad qz tu refugis. quia sunt inaccessibiles eq tib nris. id sequitur.

c Descende ad nos in capu. i. ad terra plana.

d Interroga r di. qz sum ego r. q. d. si hoc sciras. te mihi subijces

e Qz no pot r. in p lio s; conuertit ad fuga.

f Sed nunc quo pote ris r. v. d. no r. ampe

sti: sed occurre mihi pto lo maia vtr videam inuicem nos: r spodea tibi sicut di xisti. Et eruit prolome de egypto ipe r cleopatra filia ei r venit prolomaida an no ceteresimo sexagesimo se cudo. Et occurrit ei alexa der rex r dedit ei cleopatra filia sua. r fecit nuptias ei pto lom. i. dicitur reges in magna glia. Et scripsit alex. ider rex ionathe vt veni rez obuia sibi. Et abiit euz glia prolomaida. r occur rit tibi duobz regibus: r de dit illis argenti multu auz et dona. r inuenit gram in cospectu eoz. Et ouenerit aduersus eu vici pestilentes ex isrl. vici ini q in terpellā tes adusus eu. r no intedit ad eos rex. Et iussit spolia ri ionath in vestibz suis. r indui eu purpura. Et ita fecerunt: r collocavit eu rex sedere secū: diritas pncipi bus suis. Erte cu eo i me diu ciuitatis r pdicare vt nemo adusus eu interpel let d vilo negotio. nec qsq ei molestus sit. de vlla rone Et factu e vt viderit q inf pellabat glam ei q pdica bat. r optu eu purpura su gest oes. Et magnificauit eu rex: r scripsit eu iter pu nios amicos r posuit eum ducē r participē pncipat. Et reusus e ionathas i bie rusalē cū pace r leticia In anno ceteresimo sexagesimo qnto venit demetri filius demetrii a creta in terram patz suoz. Et audiuit alex. vander rex r tristat e val de r reusus e antiochiam. Et constituit demetri rex apolloniu ducē q perat ce

des iter equitū r peditū meoz. g Nec locus fugiedi. tior tuis. qz statim caperemini ab eqtibz meis. h At aut audiuit. hie pstr ponit ipius

lesyrie r congregauit exercitu magnu r accessit ad iania: r er misit ad ionathā sumū sacerdotē dicēs. Tu sol re sistis nob Ego aut face sū in derisū r in oprobriu p; pretea qz tu prate adusum nos exeres i motibz. Nūc g si pndis in viciu tuis descēde ad nos in capū et cōparem illic inuicē: quia meū ē vt belloz. Interro ga r disce qz sū ego: r ceteri q auxiliū sūt mihi. q r di cunt qz nō pōt stare pes vt an faciē nram. qz bis in su rā suā: et nūc quō poteris sustinere eqtatū r exercituz r in capō vbi nō ē lapis neqz saxū neqz loc fugiedi Et audiuit aut ionathas pndes apollonij morus ē aio. et elegit decē milia vi rozū. r erit ab hierlm. r oc currit ei i ymo fr ei in adiu toriu r applicuerit castra in ioppē r exclusit eu a citate qz custodia apollonij ioppe erat r oppugnit eā. Et exi rit q erat i ciuitate aperue rūt ei r obtinuit ionathas ioppē. Et audiuit apolloni us r admonit tria milia eq tū r exercitū multū r abi it azorū tāqz iter faciēs et statim erit in capū eo q haberet multitudinē eqtū r pnderet in eis: r insecutus est eu ionathas in azorū: r cōmiserū plū. Et reliqt apolloni i castris mille seq tes post eos occulre. r cog uit ionathas qm insidie sē post se. Et circūierunt ca stra ei r elecerūt iacula in pplm a mane vsqz ad vespe rā. Popul at stabat sicut pcepar ionathas: r labora

g Nec locus fugiedi. tior tuis. qz statim caperemini ab eqtibz meis. h At aut audiuit. hie pstr ponit ipius

ionathas p uocatio. r pa ter vsqz ibi. i Et exclusit eu a ciuitate. i. pps ioppe iona than exclusit ab ingref su ciuitatis ioppenis. Et subdit eā cū dicitur h Quia custodia rē. id est boies arman er parte ipi ibide positi.

l Et oppugnavit eā. s; ionathas ioppē rē. l Etera patet vsqz ibi. m Et abiit r. i. ples ne procedendo.

n Et statim erit de castris. o In campū. quasi paratus ad peliū. Et subditur causa.

p Et qz haberet mul titudine rē. r peliū m pmerit. nō tū statim sed postea. r subit eā.

q Et reliquit apol lonius rē. i. post recessum suū de castris.

r Occulre. vt iona thas rē exercit igno rante includerentur inter aduersarios.

s Et circūierūt rē. ad euadendam insidias. t Popul aut rē. Dicit eni ioseph q exerc tus erat ordinat in q dro facta resudine de scuris ad excipiēdū sa gitras aduersarioz do nec eoz pparatre eēne euacuate. vt sagittarū equites essent fatigati et eoz eq quo facti sunt quod sequitur.

v Et elect rē. faciēs cōtra aduersarios sati gatos imperum.

r Intrauerūt betha gon. i. domum dagon siue templū. Erat aut dagon ydolū habens caput quasi pulas. vt dicunt hebrei. ideo sic nominabat a dag. qd in hebreo signat pulc

in ianuo.

Marginal notes on the right edge of the page, including references to other parts of the text and commentary.

Et sic de ciuitate resistere non audientes ionathe,
 Et factu est. Sic p[ro]p[ri]e ponit alexandri regis gratulatio
 Na congressus ionathe fuerat pro eo. ut patet ex p[re]dictis.
 Et misit ei fibulam auream. Erant eni quattuor insignia re
 galia. s. purpura corone. fibula aurea. et sceptru duo mis
 serat ante ip[s]um ionathe. et dictu e circa p[ri]ncipiū hui[us] capti
 et n[on]c misit sibi terru.
 quarta vero sibi soli
 seruabat. q[uo]d est p[ro]p[ri]e
 um regie maiestatis.

Capitulum XXI.

Et rex egypti.
 Die p[ro]ph[et]e scri
 bunt ducatus
 ionathe t[em]p[or]e secūdi re
 gis demetrii. Circa q[uo]d
 p[ro]p[ri]o descriptis alexandri
 regis obit. scdo deme
 trii successus. ibi. Et re
 gnauit. tertio antiochi
 adolecētis aduentus
 ibi. Crispian aut. p[ri]a
 in tres q[uo]d p[ro]p[ri]o ponitur
 p[ro]ducto ptolomei. se
 cūdo confederatio de
 metrii. ibi. Et misit le
 gatos. tertio p[ro]stratio
 alexandri. ibi. Et audi
 uit. Circa p[ri]mu dicit
 a. Et rex egypti. et. h[ic]
 p[ro]p[ri]o est ad designan
 dum sui exercitus ma
 gnā multitudinem.
 b. Et naues multas.
 q[uo]d regnū alexandri q[uo]d
 q[ue]bat acq[ui]rere doloie
 partim erat sup mare.
 c. Ant. de egypto.
 d. In syria. p[er]gens.
 e. Verbis pacificis.
 cū habitatorib[us] syne
 rēs quasi quēs boy
 nū regni p[er] genere suo.
 f. Cū autē introiret
 ciuitatem aliquam.
 g. Ponebat custodias
 as militū. ad obrinen
 dū terrā s[ic] alexandri.
 Et cetera patent vsq[ue] ibi
 h. Et eoz q[uo]d. in q[uo]b[us]
 erat sepulti norabiles
 viri.
 i. Et narrauerit. et.
 vt habet ca. p[re]cedētū.
 l. Et inuidiam face
 rēt ei. puocando eum
 contra ionathan.
 m. Et tunc rex. sub
 dissimulatioe trāseun
 do. cetera patēt vsq[ue] ibi.
 n. Rex at ptolome
 us. regni syne p[er] custo
 dias militum. ibi. posi
 tas. vt dicitur est.
 n. Et cogitabat in a
 lexandri. generā suū.

uerunt equi eoz. Et eiecit
 symon exercitū suū. et com
 misit s[ic] legionē. Eques eni
 fatigati erāt. et p[er]iti sūt ab
 eo et fugerūt. Et q[uo]d dispersi
 sunt p[er] campū fugerunt in
 azotū et intrauerūt i betha
 gon ydolu suū vt ibi se libe
 rarēt. Et succēdit ionathas
 azotū et ciuitates q[ue] erāt in
 circūitu ei[us]. et accepit spo
 lia eoz et tēplū dagon et om
 nes qui fugerūt illud suc
 cēdit igni. Et fuerūt qui
 ceciderūt gladio cū his q[ui]
 succēsi sunt. fere octo mi
 lia virorū. Et mouit inde
 ionathas castra. et applica
 uit ea ascholonā et exierunt
 de ciuitate obuiā illi i ma
 gna gloria. et reuersus ē io
 nathas in hierusalē cū su
 is habētib[us] spolia multa.
 Et factū est vt audiuit ale
 xander rex sermones istos
 addidit adhuc gloriā
 ionathā et misit ei fibulam
 aureā sicut p[ro]p[ri]o dicit
 ti cognatis regū. Et dedit
 ei acharon. et oēs fines ei[us]
 in possessionem. .XI.

Et rex egypti con
 gregauit exercituz
 sicut harenā queē
 circa orā maris. et naues
 multas et q[ue]bat obrinere
 regnū alexandri dolo et ad
 dere illi s[ic] regno suo. Et exi
 it in syriā v[er]bis pacificis et
 ap[er]iebant ei ciuitates. et oc
 currebāt ei. q[uo]d mādauerat
 alexander rex exire ei obuiā
 eo q[uo]d socer su[us] esset. Cū autē
 introiret ciuitate ptolome
 us ponebat custodias mi
 litū in singulis ciuitatib[us].

o Cōsilia mala. q[ue]s est p[ri]uare regno et vita. p[er] Et
 misit legatos. Sic ponit cōsideratio ptolomei cō demet
 rio alexandri inimico. et p[er] ista vsq[ue] ibi. q[uo]d Quēsiuit ei
 me occidi. Dicit aliq[ui]d glose et aliq[ui]d historiographi q[uo]d B[er]told
 erat q[uo]d eū intorcicare q[ue]rat. s[ic] hoc v[er]b[us] s[ic]m p[er] l[et]am p[er]cedē
 tē in qua dicit q[uo]d alexander mādauerat ptolomeū hono
 rifice recipi. s[ic] p[er] l[et]as
 rā immediate sequen
 tem cum dicitur.

Et vt appropiauit azoto oñ
 derūt ei templū dagon suc
 ceusim. et azotū et cetera ei[us]
 demolita et corpora piecra.
 et eoz q[ui] celi erant in bello
 tumulos quos fecerat sec
 viam. Et narra uerūt regi
 q[uo]d hec fecit ionathas vt in
 uidiā faceret ei. Et tacuit
 rex. Et occurrit ionathas
 regi in ioppē cū glia. et inui
 cē se saluauerūt. et dormie
 rūt illic. Et abiit ionathas
 cū rege vsq[ue] ad flumiū q[ui] vo
 cabat eleucher et reūsus
 est in hierlm. Rex autem
 ptolome[us] obrinuit dñiūm
 citatū vsq[ue] seleucia mariti
 mā et cogitabat in alexan
 dri cōsilia mala. Et misit
 legatos ad demetriū dicēs
 Veni cōponam inter nos
 pactū et dabo tibi filiā meā
 quā habet alexander et reg
 bis in regno p[ri]s tui. De
 nitet eni me q[uo]d dederim il
 li filiā meā. Quēsiuit eni
 me occidere. Et vitupauit
 eū p[ro]pterea q[uo]d occuperat re
 gnū ei[us]. Et abstulit filiā
 suā et dedit eā demetrio. et
 alienauit se ab alexandro. et
 manifestate sūt inimicie
 ei[us]. Et intrauit ptolome[us]
 antiochiā et imposuit duo
 dyademata capiti suo. egypti
 p[ri] et azie. Alexander autē
 rex erat in alicia illis tēpo
 rib[us] q[uo]d rebellabāt q[ui] erant
 in locis illis. Et audiuit a
 lexander q[uo]d adduxit ptolo
 meus filiā suā et dedit eam
 demetrio et vēit ad eū i bel
 lū. Et p[er]duxit ptolome[us] rex
 exercitū et occurrit ei i ma
 nu yali d[omi]ni et fugauit eū. Et

tem cum dicitur.
 Et v[er]perauit euz
 et ex quo patet q[uo]d cri
 men sibi falso imposu
 it cupiditate ductus.
 Prouer. viij. Occasio
 nes querit q[ui] vult ree
 dere ab amico. Scien
 dū eni q[uo]d iosephus cir
 ca h[ic]torias hui[us] libi
 multa dicit q[ui] sunt v[er]s
 sōna tēnu. p[ro]p[ri]o q[uo]d il
 la tanq[ua]m frivola dimit
 to. q[uo]d quis liber iste n[on]
 sit canonicus t[ame]n maio
 ris auctoritatis est q[uo]d
 sit iosephus.
 s. Alexander autē et c.
 illis t[em]p[or]ib[us]. q[uo]d d. p[ro]p[ri]o s[ic]
 tales p[ro]ditioes facit
 facit p[ro]fat ptolome[us].
 t. Quia rebellabāt q[ui]
 erāt et p[ro]p[ri]o q[uo]d ierat
 rex ad reprimendū illos
 v[er]bi sedandum.
 v. Et audiuit. Sic cō
 sequēter ponit p[ro]stratio
 alexandri p[ro]p[ri]o dicit
 socer sui. Cetera pas
 sent vsq[ue] ibi.
 Et rex ptolomeus
 et. Postq[uo]d receperat
 caput alexandri. et sic
 videt mortuus subito
 isto dei iudicio. Jos
 sephus t[ame]n dicit q[uo]d equ
 ptolomei in bello con
 tra alexandri territus
 elephantis voce piecit
 eū. et tūc fuit letaliter
 vulneratus. sed c[ir]ca ca
 pite alexandri fuit ali
 quātulū cōsolatus. sed
 postea cito mortuus.
 Sed contra hoc vide
 tur q[uo]d de p[re]dicto bel
 lo p[ro]mittit. Rex autem
 ptolome[us] exultat et q[uo]d
 subditur. Et abstulit

Rachabeorum

zabdiel arabs caput alexandri. qd no fecisset in fauorem
ptolomei si fuisset et vulneratio e ita p iniquus mozt.

y Et qui erat in munitionibus syrie a ptolomeo positi. vt
p dicitur e. **z** Perierunt ab his re. alexandri. vt dicit ali
qui. s. h. no videt. rez. qz debellat. erat a ptolomeo. r id co
qd dicit. **3** Intra castra. intelligendum e demetrius. q no
lebat hoies extraneos

possidere fortalicia re/
a **Et regna** (qui sui-
uit. **Hic** pstr ponit sue
cessio demetrii. et pto
qst ad obtentu donu
nia cu dicit. **Et regna**
uit demetrii. r. secudo
qst ad puocationem
ptra ionathas p accusa
tione iniquoz iudeoz.
eo q obsideret arce. et
parz lra. tertio qst ad
demetrii placationem
cu dicit. **b** **Et autē**
audiuert ionathas. anā
datum regis.

c **Iussit** obsidere. i.
obsidione arcē p alios
cōtinuare. **Aliq** tñ li
bri habet iussit nō ob-
sidere. i. obsidione di-
mittere. r h magis cō-
sonat lre pcedenti r sub
sequenti.

d **Et elegit** de sentio-
ribz istis. vt venera-
bilis societate r iudicia
multitudine r p ciosis-
tate placaret regē. qd
et fecit. r p h vltisqz ibi
e **Exple** eple r. alle
lasthenes erat creten-
sis attines demetrio
ex parte matris. r q de
metrio puiderat de ex-
ercitu ad obrinēdū sy-
rie regnū cōtra alexan-
dri. ppter qd demetri-
us reputabat eū sicut
patre. r de factis nota-
bilibz sibi senbebat. et
iō de gratiis ionathe
factis scripsit eplaz io-
nathe r lastheni eādē
formā cōtinētes. prius
tñ scripsit lastheni. **Et**
h est qd dicit. **Exple**
eple r. r seqt eple cō-
tinentia. cum dicitur.

f **Statuimus** q rē.
possidēdos pacifice.
g **Et tres** ciuitates.
tertia nō nominat hic.
h **Samarita.** in q ha-
bitabāt gētilēs ibi trā-
stati d pside. usq. **Reg-**
reij. **Cetera** patet vsqz
ibi.

i **Et areaz** salinar. i.

fugit alexāder in arabiam
vt ibi pregeret. **Rex** autē
ptolome^{us} exaltatus ē r ab-
stulit zabdiel arabs caput
alexandri. r misit ptolomeo
et rex ptolome^{us} mortu^{us} est
in die tertia. r q erat i mu-
nitionibz pierūt ab his qui
erāt itra castra. **Et regna**
uit demetrius anno cente-
simo septuagesimo septimo.
In diebz illis cōgregauit
ionathas eos q erāt in iu-
dea vt expugnarēt arcē q ē
in hierlm r fecerūt ptra eā
machinas multas. **Et abi-**
erūt quidā q oderāt gentē
suā viti iniqui ad regē de-
metriū. r veniciauerūt ei
q ionathas obsideret arcē
Et vt audiuit iraz ē r sta-
tim venit ptolomaidam. r
scripsit ionathene obside-
ret arcē. sed occurreret sibi
ad colloquiū festinato. **Et**
audiuit autē ionathas ius-
sit obsideri. **Et elegit** d se-
nionibz istis. et de sacerdoti-
bus r dedit se p cō. **Et ac-**
cepit auz r argētūz vestes
et alia exētia mltā. r abiit
ad regē ptolomaidā. r iue-
nit grām in cōspectu eius
Et interpellabāt aduersus
eū qdā iniq ex gēte sua. **Et**
fecit ei rex. sicut fecerant ei
q ante eū fuerāt. **Et exalta-**
uit eū in cōspectu oim amī-
coz suoz. r statuit ei pnci-
patū sacerdotij. et qcunqz
alia habuit pri^{us} p ciosa. r fe-
cit eū pncipē amicorū. **Et**
postulauit ionathas a rege
vt immunē faceret iudeā.
et tres toparchias. id est:
samaritā r cōsines ei. et p

loca in qbz fiebat sal. nō supra dicto cap. li. **Et ponat**
in mote i cō. ad memoriā in futurū. **Quarto** describitur
stat^{us} demetrii qst ad exeret^{is} dymissionē. cu dicit. **Et**
vidēs demetrius rē. r patet lra vsqz ibi. in **Et inimici**
erāt ei rē. q erāt de regno syrie. nā a regis pcedēbz con-
sueverāt annonam accipe. nō solū tpe belli. s. etiā pacis.

misit ei talenta trecenta. **Et**
consensit rex r scripsit iona-
the eplaz de his oibz hunc
modū pntētes. **Rex** deme-
trius frī ionathe salutē et
gēti iudeoz. **Exple** eple
quā scripsim^{us} lastheni patē-
ti nō de vobis misim^{us} ad
vos vt sciretis. **Rex** deme-
trius lastheni patēti salu-
tē. **Gēti** iudeoz amicis. nō-
stis r pseruātibz q iusta se
apud nos decreuim^{us} bene
facere ppter benignitatem
ipoz quā erga nos habent
Statuim^{us} q illis omnes fi-
nes iudee. r tres ciuitates
lydā r tamathe q addite sūt
iudee ex samaria r oēs pfi-
nes eaz seqstrari oibz sacri-
ficantiibz in hierosolimis. p
his q ab eis p^{ri} accipiebat
rex p singlos ānos. r p fru-
ctibz terre r pomoz. r alia
q ad nos pntēbāt deciarū
et tributoz. ex h tpe remit-
tim^{us} eis r areaz salinar. et
coronas q nobis deferebā-
tur oia ipis cōcedim^{us}. r ni-
hil hoz irritū erit ex h r in
oimē tps. **Si** huc hoc curate
facere hozū exēplū r detur
ionathe r ponat in monte
sancto r in loco celebri. **Et**
vidēs demetrius rex q si-
luit terra in cōspectu suō r
nihil ei resistit dimisit totū
exercitū suū. vnūquēqz i lo-
cū suū. excepto pegrino ex-
ercitu quē traxit ab insulis
gentiū. et inimici erant ei
omnes exercit^{us} patū eius
Triphon autem erat qui
dam partium alexandri pri-
us. r vidit qm omnis exer-
cit^{us} murmurauit ptra de-

vt sic esset pari pugna
re p rege tpe necessita-
tis.
n **Triphon** autem
Postqz descriptus est
demetrii stat^{us}. hic pstr
describit antiochō ad o-
lescentis aduēt^{um}. **Et** di-
uidit in tres ptes. qz
p^{ri}o ponit aduēt^{um} an-
tiochi pcurato. scdo
falsitatis demetrii de-
nudatio. ibi. **Et** misit
ionathas. tertio adnē-
uis antiochi excurio.
ibi. **Post** h aut. **Circa**
primum dicitur.
n **Triphon** autē rē.
qz p^{ri} fuerat cū alexā-
dro. postea vō ipō de-
capitato fuit cū deme-
trio.
o **Et vidit** qm rē. di-
cēs eū honore regio in
dignū p^{ri} eam p dicitā.
p **Et** iuit ad emals-
chue. als emathuel.
rē. post eius mortem.
q **Et assidebat** ei. i.
assidue assidebat apd eū
r **Et** tradiderat. tan-
qz tiron r ductio.
s **Et regnaret** rē. p
hoc emi iudeebat tri-
phon habere admini-
strationem regni sicut
postea fuit de facto.
t **Et enuiciat** ei rē.
vt illum induceret ad
tradēdū sibi antiochū
v **Et mansit** illic die-
bus multis. nō potens
cito flectere emalchue
lē ppter antiochi pue-
ritiam.
r **Et misit.** hie pstr
ponit falsitatis deme-
trij denudatio. **Circa**
quā primo ponit iona-
the pstrō. cu dicitur.
Et misit ionathas ad
demetrium regem. pe-
tens.
y **Et esseret.** id est.
essere possēt.
z **Eos** qui in arce es-
tant in hierosalem.

quoz aliqui erāt alienigene. aliqui vero iudei: tñ apostate. Et hoc videt q̄ illa lra q̄ dicit supra ionathan ad man datū demetrii remouisse obsidione arcis ē verior.

3 Et qui in presidis erāt. in diuersis locis iudee ad im pugnacione gentis iudaice. a Et milit. Dic scdo pōit peritiois cocessio. r patet. Et subdit cocessiois rō cū dī.

b Hūc ergo recte se ceris rē. Ad hoc ei cō cessit peritioe vt io natpas libi mitteret bellatores ad sui defē sione. timens pbabili ter insurgere contra se rebellionē. sicut r fāsi est. vnde subdit. Et cō uenerūt rē.

c Et vole. rē. ppter e^o mētam r maiciam. d Et fugit rex i aulā. tanq̄ in locū tutiore.

e Et occupauerūt rē. ne aliquis ab extra pol ser ingredi ciuitate in auxiliū regis.

f Et cepit pugnare. ad pugna te oipone nere. g Et vo. rex in. aneq̄. ciues essent cō gregati ad ipm impu nandū. adeo subditur.

b Et dispi sunt rē. i terficiēdo eos qui vo lebāt interficere regē.

i Et occiderūt rē. p uenientes eos anteq̄ essent vnti r dispositi ad pugnandū. r licpote rant multos occidere.

l Et succenderūt ci uitate. non rotā sed in vna pte ponētes ignē ad ciuū terrorem. adeo subdit.

l Spiritu ma ti rē. r p̄sis vntē cor po. is. nā a corde pce dit sensus r motus ad alta mebra ppter quod deficiente corde defici unt ext. riora membra.

Et cetera patent.

m Et sedit demetri^o Dic s̄r describit falsi tatis demetrii denuda tio. nā habita pace de negauit oīa pmissa ionathe. r hoc ē q̄ dī.

n Et sedit deme. rē. id est in antiochia me tropoli. repressa rebel lione ciuū p auxiliū iudeorum. n Et si laut terra rē. qm̄ non erat q̄ auderet sibi re bellare depressa metro poli ciuitate.

o Et mētus est omnia rē.

metriū r iuit ad emalchu el arabē q̄ nutriebat antio chū filiū alexātri. r asside bat ei vt traderet eum ipi vt regnaret in loco patris sui.

Et enūciauit ei quāra fecit demetri^o r inimici ci as exercitū ei^o adūsus il lū r mālci i dieb^o multis r misit ionathas ad deme triū regē vt eijceret eos q̄ in arce erāt in hierlm: et q̄ in psidijs erāt. quia impu gnabant isrl.

Et misit de metri^o ad ionathan dicēs. Nō b faciā tibi r gēti tue: sed gloria illustrabo te r gē tem tuā cū fuerit oppozitū. Hūc ergo recte feceris si miseris in auxiliū mihi viros qz discessit oīs exer cītus me^o. Et misit ei iona thas tria milia viroz forti um antiochiā. Et venerūt ad regem. r delectat^o ē rex in aduētū eoz. Et cōuene rūt q̄ erāt de ciuitate cētuz viginti milia viroz et vo lebant interficere regē. Et fugit rex in aulā et occupa uerūt qui erāt de ciuitate itinera ciuitatis r ceperūt pugnare. Et vocauit rex iudeos in auxiliū r cōuene rūt oēs simul ad eū r disp si sūt oēs p ciuitatē: r occi derūt i illa die centū milia hoīm: et succenderūt ciui tatē et ceperūt spolia mltā in illa die: r liberauerunt regē. et viderūt qui erāt de ciuitate q̄ obtinuerūt iudi ciuitatē si curvolebāt. r in firmati sunt mēre sua r cla mauerunt ad regem cum precibus dicentes. Da no bis dextrās r cessent iudei

de gratijs ionathe gētiq̄ iudeoz fiedis. p Et verab. eū valde. p p̄icipes suos p inuadendo terminos iudee. q Post hec aut. Dic s̄r describit aduentus antiochi adolefcētis in regnū alexātri patris sui. Circa qd̄ primo pōit regni obtēus. scdo cū ionatha fedus. ibi. Et scripsit antiochus. tertio p^o federis effectus. ibi. Et erunt iona

thas. Circa prīmū dī. q Post hoc aut rē. s. de arabia in syriā. Ces tera patet rē. ibi. Et accepit rē. i. ele phantos exercitus de metrii.

s Et obtinuit antio chian metropolin ci uitatē. r p̄his alias multas.

t Et scripsit. Dic s̄r ponit cōfederatio an tiochi cū ionatha. erat eni rex nouus r adhuc vnā magnā partem re gni tenebat demetri^o. ppter qd̄ indigebat io nathe cōfederacione.

v Et cōstitutio te rē. extra iudeā existentes.

f Et misit illi va. au. rē. s. mēse sue. iō subdi tur. Et dedit eis potes statem.

Et accepit triphon besti as: et obtinuit antiochiā: et scripsit antiochus ado lescēs ionathe dicēs. Con stituo tibi sacerdotiū. r cō stituo te sup quattuor ciui tates vt sis de amicis reg.

et misit illi vasa aurea i mi nisteriū r dedit ei prātē bī bēdi in auro r esse i purpu ra r habere fibulā aureā.

Et symonē fratrem ei^o cōstri tuit ducem a terminis tyri vsq̄ ad fines egypti. Et erit ionathas et pambu labat trās flumē ciuitates et cōgregat^o ē ad eū oīs ex ercītus syrie in auxiliū. Et venit ascholonē r occurre rūt ei honorifice de ciuita te. Et abijt inde gazan r cō cluserunt se qui erant gaze et obsedit eā: r succendit q̄

Et accepit triphon besti as: et obtinuit antiochiā: et scripsit antiochus ado lescēs ionathe dicēs. Con stituo tibi sacerdotiū. r cō stituo te sup quattuor ciui tates vt sis de amicis reg.

et misit illi vasa aurea i mi nisteriū r dedit ei prātē bī bēdi in auro r esse i purpu ra r habere fibulā aureā.

Et symonē fratrem ei^o cōstri tuit ducem a terminis tyri vsq̄ ad fines egypti. Et erit ionathas et pambu labat trās flumē ciuitates et cōgregat^o ē ad eū oīs ex ercītus syrie in auxiliū. Et venit ascholonē r occurre rūt ei honorifice de ciuita te. Et abijt inde gazan r cō cluserunt se qui erant gaze et obsedit eā: r succendit q̄

Et accepit triphon besti as: et obtinuit antiochiā: et scripsit antiochus ado lescēs ionathe dicēs. Con stituo tibi sacerdotiū. r cō stituo te sup quattuor ciui tates vt sis de amicis reg.

et misit illi vasa aurea i mi nisteriū r dedit ei prātē bī bēdi in auro r esse i purpu ra r habere fibulā aureā.

Et symonē fratrem ei^o cōstri tuit ducem a terminis tyri vsq̄ ad fines egypti. Et erit ionathas et pambu labat trās flumē ciuitates et cōgregat^o ē ad eū oīs ex ercītus syrie in auxiliū. Et venit ascholonē r occurre rūt ei honorifice de ciuita te. Et abijt inde gazan r cō cluserunt se qui erant gaze et obsedit eā: r succendit q̄

Et accepit triphon besti as: et obtinuit antiochiā: et scripsit antiochus ado lescēs ionathe dicēs. Con stituo tibi sacerdotiū. r cō stituo te sup quattuor ciui tates vt sis de amicis reg.

et misit illi vasa aurea i mi nisteriū r dedit ei prātē bī bēdi in auro r esse i purpu ra r habere fibulā aureā.

Et symonē fratrem ei^o cōstri tuit ducem a terminis tyri vsq̄ ad fines egypti. Et erit ionathas et pambu labat trās flumē ciuitates et cōgregat^o ē ad eū oīs ex ercītus syrie in auxiliū. Et venit ascholonē r occurre rūt ei honorifice de ciuita te. Et abijt inde gazan r cō cluserunt se qui erant gaze et obsedit eā: r succendit q̄

3 Et symonē fratrem rē. intra quos includi tur terra philistin.

3 Et erunt ionathas. Dic s̄r ponit dicti fe dens effectus. r primo antiochi dominū di latando. cum dicitur.

a Et pambulabat rē. eas inducendo vt obe dirent antiocho.

b Et cōgregat^o ē rē. que odiebat demetriū vt predictum est.

c Et concluderūt rē.

Machabeorum

volentes esse recipere nec a demetrio recedere. **d** Et pda; tus est ea. na aialta r plura gase bona erat extra ciuitate in suburbijs r villulis. **e** Et accepit re. ne postea re bellaret. **a** Et audyit. hie scdo pomf effect' pdicti federis demetrio r pugnat. cu di. **a** Et audiuit re. co

tra antiochi ab ipso recededo r adberendo demetrio. **b** In ca; tes re. hoc dicitur ad differentiā alteri' que dicit cades barne. vbi federat filij illi multo tpe. Deute. i.

c Volem. cu remoue re re. sicut ei constitue rar antiochus.

d Fratre aut' suū re. ad iudee custodiam.

e Et ap. sy re. in qua erāt aduersarij iudeoz a demetrio positi.

f Et cōclulit eos. ita q' nō poterāt exire nec aliqd ab extra habere.

g Et postulauerunt re. vt saluis psonis recederent inde.

h Et posuit in ea pñi diū. a. amatos de ge; nere iudeorum.

i Et ionathas. r ca. ei' applicuerit ad aquā genesar. i. ad mare galylee qd etiā dicitur mare genesar. siue genesar. et p quāli generas auram. nā illd mare ē vtoluz.

l Et redebāt. r. igno rante ionatba.

l Ipe aut' oc. et ad uerso illoz qui erāt in campo.

m Et fugerūt re. ter ante insidias repens. tina insurrectione.

n Et scidit ionatbas re. i. paramēta que ponunt ad decorē sup ar ma. r hoc fecit i signis dolo. is.

o Et posuit ter re. se humiliando.

p Et reuers. est re. i. ad aduersarios suos.

q Et cōuert. il. iā emz. recedebāt rāq' victoz. el fugiētibz iudeis. sed io natbas inuitas eos ad plū fecit eos cōuertere ad se. r

r Et vidit t q' fugier. par. illi. f. ionathe.

s Et reuer. sunt ad cū. ei' exēplo ammati. r Et inse. cū eo. aduersarios. v

u Et q' ca. vñ venerant ad pluz.

Et vidit ionathas. hie pñi dēseribit cap. xlii. ducat' ionathe sub antiocho filio alexandri iā res gnate sub q' v idēs sibi pspere succedere r nolēs omittete de his q' fm humanā puidētiā facere potera

erāt in circūitu ciuitatis et pdat' ē ea. Et rogauerit ga zenses ionathā r dedit illis dextrā r accepit filios eoz obsides: r misit illos i hierusalē r pambulauit regio nē vsq' damascū. Et audiuit ionathas qz puaricati sunt pncipes demetrii i ca des q' ē in galylea cū exerci tu multo volētes eū remo uere a negotio regni et oc currit illis. fratre aut' suū symonē reliq' in ara puinci am. Et applicuit symon ad berbsurā. r expugnabat eā diebz multis: r cōclulit eos.

Et postulauerūt ab eo de xteras accipe: r dedit illis et elecit eos inde: r cepit ci uitate' r posuit i ea plidiū. Et ionathas r castra ei' ap plicauerūt ad aquā genesar et ante lucē vigilauerūt in cāpo afor. r ecce castra alie nigenay occurrebāt i cāpo et redebāt ei insidias i mō tibz ipe aut' occurrit ex adū so. Insidie vō exurrexerūt de locis suis: r cōmiserūt p hū. Et fugerūt q' erāt ex pre ionathe oēs: r nemo relic' est ex eis nisi mathathias fili' absoloni. r iudas fili' calphi pnceps militie exer cit'. Et scidit ionatbas ve stimēta sua r posuit terrā i capite suo r ozauit. Et reu sus ē ionathas ad eos in p lū: r cōuertit eos in fugā

ad firmādū plm suū in pace. pñi cū extraneis se cōfede raut. scdo contradictores alexandri regis expugnant. h. i. Et audiuit ionathas. tertio triphon eū defraudauit. abi. Et cū cogitasset triphon. pñi in duas. q' pñi pomf ei' cōfederatiōis eplaz descriptio. scdo sentētie recitatio.

ibi. Et hoc est exēplū. Circa primum dicit. q' Et vi. iona. re. dicit tur aut' tps esse bonus et iuuare qd cōgunt in ea pipera. malū aut et nocere qū aduersa. b Et elegit viros ad ta lē legatione apros. scdē c. Et in eplaz re. i. eandē finiam de amica cia starneca r renoua da. Aeteraparent.

Et vidit ionathas qz tps eū iuuat: et elegit viros r misit eos ro mā statuere r renouare cū eis amicitia. et ad spartia; tas r ad alia loca misit epi stolas fm eādē formā. Et abierūt romā: r intrauerūt curiā r dixerūt. Ionathas summ' sacerdos r gēs iude orū miserūt nos vt renoue mus amicitia r societatez fm pūstinū. Et dederūt ill' eplaz ad ipos p loca: vt de ducerent eos in terrā iuda cū pace. Et h' ē exēplū epla rū q's scripsit ionathas spartiatis. Ionathas summ' sacerdos r seniores gētis r sacerdotes r reliqu' plus iudeoz. spatriatis frībz sa lutē. Jam pridē misse erāt eplē ad oniam sumū sacer dotem a dario q' regnabat apud vos: qm estis fratres nostri sicut scriptū cōtinet qd subiectum est. Et susce pit onias virū qui missus fuerat cū honore. r accepit eplaz in qb' significabat d societate r d amicitia. Hos

ibi. Et hoc est exēplū. Circa primum dicit. q' Et vi. iona. re. dicit tur aut' tps esse bonus et iuuare qd cōgunt in ea pipera. malū aut et nocere qū aduersa. b Et elegit viros ad ta lē legatione apros. scdē c. Et in eplaz re. i. eandē finiam de amica cia starneca r renoua da. Aeteraparent.

d Et h' est exēplum. hie pñi pomf recita tio sentētie eplaz. et pñi eplē u. nathe mis se spartiatu. scdo eplē responiue ab eis. ibi. Et poct' descriptum. In eplā vero ionathe rit mēto de qnq; pñio de quādā eplā pñi missa tpe onie summi sacer dotis a rege spartiatay rū iudeis. r h' e qd dicit.

Japudē re. a dario Joleph' i. q. antiqra. iudate noiat eū arif et ē idē nomē. sicut in latino nicola' r colm' vocat tñ spartiatas la cedemonios recitatis eplām in hac forma. Rex lacedemonioz ari us onie salutē. Reges tes scripturā aliqua in uenim' ex vno genere iudeos r lacedemōes eruisse. r familiarita tē cū abiaz focaliter habuisse. iustū est q' vt fies existatis r trāmit tere ad nos c' petere q' vobis necessaria iudi catis. Facim' rō r nos idē r vā pñia simul nostra cōmūna repu te m'. Porro: istarū dimoti' eplaz vobis defert quadrūgulo scil ptas signaculu hoben tes aquilā draconem r nguibz deponātm.

f Et suscepit onias vir re. a rege spartiatay seu lacede moniorū. **g** Cū honore. acceptās eius legationem. **h** Hos eni cū nullo hoz indige. hie scdo in eplā iona the pomf cū scribdēdi cū dicit. Hos eni cū r. iulo re. i. cū nos nō essem' in aduersitate sed pspertate. q. d. nō scd' im' vobis ex aliqua necessitate a qua in me velim' p vos ele vari h' ex sola amicitia r caritate iter nos r vos nutritā.

Habentes re legisti pphaz. **I** Qui sunt in manibz nris. i. no sum? p nre occupati in exercitio armoz sicut te pore pcedit. sed magis in lectioe sanctorz lib:oz. **E**tera patet ex dictis. **S**cdm iosephū hęc lra. **M**os cū nullo hō rū indigerem? rē. referit ad scripturā quā lacedemones dicebāt se inuenisse eō tinēte q̄ erāt de generē abraā. de qua dicit **30** natbas q̄ non indige bāt illa scriptura ad p positū pbandū. qz per libros sanctos q̄s habebāt iudei apud se h sciebāt. q̄ sunt illi libri nō dicit iosephū in par ticulari. tū inra eodē caplo dicit quā super hoc mihi videtur.

Hos g. **H**ic tertio i epla dicitur in mēto de fidelitate iudeoz erga spartiatas cū dicit. **H**os g in oī tpe. ex quo misistis ad nos p amicitia fratemitate m **D**emores sum? rē. q̄ fiebāt de alalibz. **E**rm obseruatiōibz bus. i. alijs oblatiōibz et rigi. hz r oratiōibz.

Hos aut. **H**ic q̄ r to ponit rō quare non scripserant spartiatas tpe tribulatiōis r bel loz que acciderant iudeis cū d. **H**os autē rē. et patz p pdicta.

Holuim? g rē. pē tēdo a vobis auxiliuz. **P** neqz ceteris rē. et subditur causa cū d. **H**abui enī rē. q. d. nō diuisimus a vobis petere auxiliū ex diffi dētia de vobis. sed qz non fuit nobis necesse deo nos auxiliante.

Elegim? itaqz. **H**ic quito fit mēto de nū cīs eplē. p eodē enim nuncios scripsit ionathas romāoz r spartia t. hz qz romāi maiores erāt. iō pū iuerūt ad romānos r postea ad spartiatas. r h ē qd dē **E**legim? itaqz. neume nū antioc̄i filium. **E**tera patet ex dictis **E**t hoc rescriptuz. **H**ic p̄r ponit epla re spōsiua regis spartiatā rū ad ionathā cū d.

Rer spartiatay onias. sic enī vocabat rer spartiatay tpe ionathē. ille vō q̄ pū regnauerat onte tpe; dāt vō vabāt. rē. dicit. e. s. v

enī cū nullo hōz indigere mus habētes solatio lctōs libros q̄ sunt in manibz nō stris malum? mittete ad vos renouare fratemitatē et amicitia. ne forte alieni efficiamur a vobis. **S**ul ta enī tpa trāsierūt: ex quo misistis ad nos. **H**os g in omī tpe sine intermissione in diebz solēmbz r ceteris. q̄b oportet memores sumus v̄t in sacrificijs q̄ offerim? r in obseruatiōibz: sicut pphas ē r decet memi nisse fratru. **L**etamur itaqz de glia v̄ra. **H**os autē cū cūdedēt multe tribulatio nes r multa plia: r impug uerūt nos reges q̄ sūt in cir cūitu nro. **H**oluim? g vo bis molesti esse neqz ceterz socijs r amicis nris in his plijs. **H**abuum? enī de ce lo auxiliū: r liberati sum? nos r humiliati sūt inimici nri. **E**legim? itaqz neu memū antioc̄i filiū anti patrem iafonis filiū. r misi mus ad romānos renouare cū eis amicitia r societa tē pristina. **V**adauim? itaqz eis vt veniāt etiā ad vos vt salutēt vos r redāt vobis eplā nras de innoua tione fratemitatis nre. **E**t nūc bene facietis rīdētes nobis ad hęc. **E**t h rescri pti eplaz qd misit onias. **R**er spartiatay onias io nathe sacerdoti magno sa lutē **I**nuētū ē in scriptura de spartiatas r iudeis qm

nec etiā in iosepho q̄ sit illa. s. pōt dici pbabit q̄ sit scri ptura genesis. in qua fit mēto de abraā r ei? genere. r dī cū aliq̄ q̄ spartiate descēderit de abraā p vni de filijs e? et ebetura natū q̄ ponunt **H**ic. **E**rv. **S**ed hūic dicitō dī sonare vidē qd. s. d. eo. ca. lacedemones cū abraā fatmi

sūt frēs. r qz sūt de generē abraā. **E**t nūc exq̄ hęc cog uim? bñ facitis scribentes nobis de pace v̄ra. **S** r nos rescripsim? vobis. **D**e cora nra r possessiones nre v̄e sūt: r v̄e nre. **V**ada uim? itaqz hęc nūciari vob

Et audiuit ionathas qm regressi sūt p̄cipēs demetrij cū exercitu mltō supra q̄ pū pugnare adūsus eū et exijt ab hierlm: r occur rit eis in amatithe regiōe. **N**ō enī dederat eis spaciū vt ingrederent regionem ei? **E**t misit speculatores in castra eoz r reueri renū ciauerūt q̄ cōstituerūt su peruenire illic nocte. **C**um occidisset autē sol p̄cepit io natbas suis vigilare: r eē in armis paratos ad pug nā tota nocte. **E**t posuit custodes p circūitū castro rū. **E**t audierūt aduersarij q̄ paratus ē ionathas cūz suis in bello. r timuerūt et formidauerūt in corde suo

Et accēderūt focos in ca stris suis. **J**onathas autē et q̄ cū eo erāt non cōgno uerunt vsqz mane. **V**ide bāt autē luminaria at dētia et secūt ē eos ionathas et nō cōp̄rehēdit eos. **T**rānsie rūt enī flumē eleutherum. **E**t diuertit Ionathas ad arabas q̄ vocabāt zabadei et percussit eos r accepit spō lia eoz. **E**t iunxit r venit damascū r p̄bulabat oēm regiōez illā. **S**ymō ar exijt

liantatē socialiter ha buisse. p̄pter qd magis vidē q̄ descēderit a nachoz fratre abrae q̄ cū abraā socialiter vi rit logo tpe i cui? eiaz generatio scribit **H**ic. **E**rv. ca. cetera patet ex p. edictis. **E**t audiuit. **P**ostqz descēpta est cōcedera tio ionathe cū alijs gē tibus. hīc p̄r ponitur ei? cōflic? cū demetrij p̄cipibz. r ponit eoz dē bellatio. scdō inde munitio. ibi. **A**t reuer sus ē ionathas. **P**ria i duas. qz p̄rio ponit io nathe cōflic? scdō sp montis fratris ei? ibi. **S**ymon at. **L**uca p̄i mū dicitur.

Et audiuit ionat qm egressi rē. ad vidis candu opprobriū. eozq̄ fuerāt a ionatha debel lati. vt dē ca. p̄cedent **E**tera patet vsqz ibi. **E**t cōstituerūt rē. i. ad castra ionathe vt ea p̄citerēt repete. p̄pter qd ionathas p̄cepit su is vigilare r ad pugnaz paratos esse.

Et accē. simulatēs qz ibi matherent tota nocte. s. eis accēsis su gerunt. **A** Ionathas autē rē. sez fugā eozū. r subdit cā. **B** **V**ide enī rē. ac si essent ibi hoies. **C** **E**t diuertit ion. rē. fm iosephū ubi sunt q̄ s. r. c. dicunt filij zam bri. r occiderūt iohāne ionathe fratrem. **D** **E**t iunxit. exercitijs sūm vniendo. **E** **E**t venit damascū. ad cōfirmandum po pulum cū antioc̄o. **F** **S**ymon aut. **H**ic p̄r describit cōflic? symonis cum aduersarij. cum dicit. **S**ymō aut tem exijt de hierusalem vbi remanserāt ad terre custodia.

Rer spartiatay onias. sic enī vocabat rer spartiatay tpe ionathē. ille vō q̄ pū regnauerat onte tpe; dāt vō vabāt. rē. dicit. e. s. v

Rachabeorum

g Et venit vsqz ad in quibus erant hostes demetrii tenentes ea. **h** Et declinauit in ioppe. et subdit ea. **i** Audiuunt enim re. civitatis fortalicium. **l** Tradit. par. de. propterea festinanter cape ipsum pro parte antiochi. **l** Et reuersus est ionathas. adueritarius partium fugatis et primis occisis. **m** Et conuocauit re. pro consilio habendo. **n** Et cogitauit cum eis re. ad fre. fortificationem. **o** Et edifi. muros in hierusalem. et disposuit eis facere murum magnum et altum inter arcem et reliqua civitatis partem. et illi qui erant in arce non possent habere victualia de civitate. id est subdit. **r** Et neque emanaret. **p** Et cecidit. **u** murus. ita quod ponit ibi plurale pro singulari. sicut frequenter clausula cum tantis dicitur muri et muri in plurali. **q** Super torrentem cedron. qui currit ex latere orientali hierusalem. **r** Et repara. eum re. murum qui ceciderat. **s** Et symon edificauit re. noia sunt fortaliciorum vel portarum duarum portarum in fortalicium. ideo subdit. **t** Et munuit ea. **t** Et eis cogitasset. hic ultimum describit ionathe deceptio. Et circa quod sciendum quod tripho autem demetrius esse captus et incarceratus ab arfate rege phidias et a medice etiam mortuum. re dicit iosephus antiquitatis iudaeae lib. vii. ca. li. et cogitauit interficere antiochum regem et assumere tibi regnum. sed quod timuit ne ionathas qui stabat pro antiocho impediret eum. id est pro id disposuit interficere ionathas. et fuit illa quod dicitur hic et ca. sequente. ponunt hic pro anticipacione. quod strigerunt post incarcerationem demetrii quod scribit infra in primo. **u** et hoc stare non potest cum textu huius libri. quod ibi dicitur quod hec captio fuit anno. circiter. et ca. et h. dicitur quod anno. circiter. ablatum est iugum gentium ab israel. et cepit populus scribere in tabulis et gestis publicis anno primo sub sy-

et venit vsqz aschalonem: et ad proxima presidia. et declinauit in ioppen: et occupauit eam. Audiuunt enim quod vellent presidium tradere partibus demetrii: et posuit ibi custodes ut custodiret eam. Et reuersus est ionathas et conuocauit seniores populi: et cogitauit cum eis edificare presidia in iudea et edificare muros in hierusalem: et exaltare altitudine magna inter medium arcis et civitatis: ut seperaret eam a ciuitate ut esset ipsa singulariter: et neque emanaret neque vendat. Et conuenerunt ut edificarent a ciuitate et ceciderunt muri qui erant super torrentem ab ortu solis et repara uit eum qui vocatur caphetheria et symon edificauit ad iadai sephela et munuit eam. et im posuit portas et seras. Et cum cogitasset tripho regere assie et assumere diadema et extendere manum in antiochum regem. timens ne forte non pmitteret eum ionathas sed pugnaret aduersus eum querebat comprehendere eum et occidere. Et exurgens abiit in bethsan. et exiit ionathas obviam cum quadraginta milibus virozum electorum in plium: et venit bethsan. Et vidit tripho quia venit ionathas cum exercitu multo: ut extendere in eum manus et timuit. Et excepit eum cum honore et comendauit eum omnibus amicis suis: et dedit ei munera. Et precepit exercitibus suis et robediret ei si

monte summo sacerdote magno duce et principe iudeorum. Symon autem in ducatu ionathe successit. et id eum liber ille fuit maioris auctoritatis quam dicitur in sephel. Dicitur quod illa quod dicitur hic cap. sequenti. non ponitur pro anticipacione sed secundum ipsius ordinem. Sic ergo procedit. quod primo ponit triphonis fraudulenta malignitas. deo ionathe nimia credulitas.

l Et credidit ei. **l** Et ca. primum prae et dicitur littera vsqz ibi. **v** Et exurgens re. et caper et interficeret ionathas. sed vides quod non poterat hoc facere. bellum. conuertit se ad fraudes et dolum. ad eos inuadit. **f** Et excepit re. ut melius posset eum decipere. et patet littera vsqz ibi. **y** Et venit re. iachon qui erat ciuitas magna de regno. **z** Et tradit re. vel custodiae nomine regis. **a** Et puer. abibo. et cre. h. prae describitur ipse ionathe nimia eius delitas. cui dicitur. Et credidit ei. quod princeps erat in domo regis antiochi. cum ionathas erat confederatus et amicus. et in praedictis. Et ignorabat machinationes triphonis. mortem antiochi. **b** Et quibus remisit re. eo quod principes demetrii aliqui faciebant in iudaea in parte sua. ut dicitur e. ca. ca. versus finem. **c** Et lauserit re. sicut mandauerat eis tripho. **d** Et comprehendere eum viuum. Et cetera patient vsqz ibi. **e** Et videtes re. socios ionathe. **f** Quia pro anima. **g** Res est illis. ionathe sociis. **h** Reuersi sunt. non audetes cum eis consistere. propter hoc dixit abierit ipse iob. h. Reg. ca. h. An ignoras quod piculosa sit desperatio. **l** Epim. XII. **l** Et audiuit symon. re. in cepit contra partem palae huius libri. propter quod agit de ducatu symonis. Et dicitur in duas partes quod primo de scribit et ducatu

Et audiuit symon. re. in cepit contra partem palae huius libri. propter quod agit de ducatu symonis. Et dicitur in duas partes quod primo de scribit et ducatu

nis sub antiocho a dolescere et demetrio qd sal regnauerunt certates de regno. scdo sub antiocho demetrio natio. ca. xv. Pria in duas. qz prio deseribit iudee pacificatio sub regi mine symonis. scdo federis renouatio. cu extraneis ca. le. Pria in duas. na prio in duce eligi. scdo triphon repel. lib. ibi. Et mouit triphon. tertio iudeis libertas redditur ibi. Et elegit symo. Circa symonis electionez prio ponit eligedi ca. scdo electiois forma. ibi. Et accessus e. tertio electi industria. ibi. Et cogregas. Et causa vo eligedi ducem fuit. qz capro ionatba tripho cogregauit exercitum magnu ad delendum iudee plm qd caris duce dissoluit. erat timore qd audies symo vo. luit tato mal o obuia re. ideo subditur.

b Et cogregauit po. ad ipm cofortandum c Hos scitis. et. pro legibus seruandis. d Et p sanctis. a. templo et cultu diuino ueneradis. e Prelia. ad e labores preliorum. f Et angustias. cordis et corporis. g Quales vidim. a. expti sum. et sustinui. b Hoq gra pierit. et. vt patz per predicta. i Et nuc no mihi co. ca. vire mee corpali. l In omi tpe tribulatiois. populi mei. l Quid. itaqz ge. me am. ocella. captiuata. m Et sancta. a gentibus contaminata. n Quia cogrega. et. et est hypbole ad desig. gnadu qd triphonis exercitus erat cogregat. ex multis gentibus. o Fonte. nos inim. gra. i. o. io. solo sine cul. pa nostra. p Et accessus. hic pstr ponit electiois forma cu dz. Et accessus e sps ppi fil. ac. na. pa. ei. consensu et voluntate elegerat eu p duce. io subdit. q Et oia q. cuqz. re. obedie do tibi vsqz ad morte. r Et cogreg. hic pstr ponit electi industria cu dz. r Et cogre. om. vi. bel. la. vt essent parati contra triphonem.

Et audi. **XIII.** **A**ur symon q cogregauit triphon exercitu copiosum: vt veniret in terra iuda: et traheret eam videns quia in tremore populus est in timore. ascendit hierlm: et congregauit populu et adhortas dixit. **Q**uod scitis quanta ego et fratres mei et domus patris mei fecimus pro legibus: et p sanctis plia et angustias quales vidim. **H**orum gratia pierunt fratres mei oes ppter israel: et relicus ego solus. **E**t nuc no mihi corringat parcere aie mee in omi ope tribulatiois. **N**o enim melior sum fratribus meis. **I**udicabo itaqz geres meos et sancta matos qz nros et viros. **q**z cogregate sunt vniuse geres coterere nos inimicie gratia. **E**t accessus est sps ppli simul vt audiuit sermones istos: et responderunt voce magna dicentes. **T**u es durus in loco iude et ionathe fratris tui. **B**ugna preliu nostruz: et omnia quecuqz dixeris nob faciem. **E**t cogregas oes viros bellatores accelerauit consummare vnuerfos muros hierusalem: et munuit eam in gyro: et misit ionatba filiu absolom: et cu eo exercitu nouu in ioppen. et eiecit his q erant in arce remansit illic tpe. **E**t mouit triphon a ptolomaida cu exercitu multo vt veniret in terra iuda: et ionathas cu eo i custodia. **S**ymon aut applicuit in add

6 Accelleoisti. et. qd cepat ionathas. vt hñ in ca. pcc. t Et misit ionathan. et. qd erat fidelis amicus sibi. v Et cu eo exercita. et. die tponu. na an posuerat sibi symon custodes. vt hñ cap. pcedeti. s. tunc ab ne trade. ter ioppen triphoni. ppter qd misit alios de qbz magis co. fidebat. r Et mouit tri. hic pstr ponit repulso conat. triphonis. et hec vni. plex. scda ibi. Et post hec venit. Circa primu. patet lra vsqz ibi. Symon aut applicuit euz exercitu suo. p In addus. erat enim locus alt. vnae poterat p. nities terre a loge videri. a Et vt cogre. triphon. et. institutus vni. popul. b Et qz comit. et aduersus eu plu. ipm reformidans puerit le ad ydoium. e Dices p argeto. et. id est copium de recit. galibz ab eo recepiz qd debebat reddere regi. d Et coguit sym. et. na erat ho prudens. p. pter. s. q. e. dz. Et co. e Iussit tuda. i. i. u. et. ad eundem mal. malu. s. discessim ppli ab eo p odiu. et sic p. de facili perisset ecclis sine duce et duplito et p. p. perisset cult. di. uinus. ideo subditur. f Ne inimicia. et. et sic p. q. bñfecit sic bñ p. i. i. merces in mari. ppter salutē cor. por. qd est malus bo. num. et patet lra. g Et post hec. hic co. lequeter ponit scda tri. phonis repulso. scdo innocenti ab eo occa. sio. ibi. Et cu appu. s. fer. Circa primu. dz. g Et post hec venit triphon intra regionē sez iudee. h Et sym. et castra. et. s. tripho. et castra ei. vt obuia. ret eis in plu. anteqz vastaret terra iudee. i Qui aut arce erat. s. in montioe hierosoly. mitana s. plm israel. l. v. s. r. c. occulte. l. Et festi. ve. p. deser. tu. vbi no obseruabat symo. m. Erat aut. hoc ponit ad ofidēdu. aduer. sui impedimen. tu. na sic dz ioseph. ta. m. n. cecidit in deser. **R**R R in

Machabeorum

so qd non potuit venire sicut disposuerat. n. Et est apud
hinc est in edis malignitas triphomis in occasio innocē
tū. q. pio ionathe ducis. scdo antiochi regis. ubi. Tripho
mū. circa primū vicū. o. Decidit. ad. in. o. d. i. u. d. e. o. r.
et ut postea liberti occideret dñm suū. et dicitū ē capit. p.
cedenti. cetera patēt vsq. ubi. p. Et statuit sep. pyram.

Est autē pyramis edis
cū lat. in inferon p.
te tendēs sup. i. acutū
et dicit a pyr quod est
lignū. q. est isrl. s. figure
fecit autē rex pyramis
dies p. patre suo. et mte
et hūmor. p. fratib. se
primū aut. p. se. q. sic ad
huc vntes fuit sollicit.
de sua sepultura.

q. Et hys archipo. rē.
ad sustentamū edis. c. s.
r. Et sup. colū. ar. scul
ptū. ut dicit aliq. Alii
qui vero arma vera
sicut supra sepulcra mi
litiū ponunt scuta. et ve
sille ad memoriam eter
nā q. mortui erūt i. de
fensioe gentis sue.

s. Trip. aut. Dicitur
poni malignitas tri
phomis in occasio dñi
sui regis. et patet i. n. e.
ra vsq. ubi. s. Et se.
plagā rē. sicut d. pro
uerbio. r. n. s. i. i. m. p. s. i.
p. l. e. r. a. t. i. p. r. i. n. a. p. a. r. u.
ge met populus.

r. Et edis. symon p. est
cia iudex triphomis
malicie resistendo.

v. Et ele. s. p. Hic dicit
circa iudeos describi
tur libertatis restitū
tio. Et pio ponit eius
acceptio. scdo erectio
ibi. In diebus illis. Cir
ca primū scidū q. hic
rex demetrii fugisset d.
p. l. o. sicut vici. ut. s. r. i.
cap. tū. postea collegit
se in vna pte regni. et
aliq. p. r. i. c. a. p. e. s. et
m. l. i. t. e. s. r. e. c. e. d. e. r. e. s.
ab antiocho
adhererūt sibi pugnan
tes. p. eo. p. r. a. i. o. n. a. t. h. a.
et victū est. s. r. i. c. a. et
r. i. s. s. p. o. s. t. e. a. a. n. t. i. o. c. h. o.
occiso et triphoe regnā
te p. eo. i. u. d. e. i. m. a. g. e.
gerūt adherere deme
trio a q. p. r. i. r. e. c. e. s. s. e. r. a. t.
eo q. mētur fuerat Jo
nathā p. m. i. s. s. a. v. e. h. r. s.
ca. r. i. q. t. r. i. p. h. o. m. i. q. i. o.
nathan dolose ceperat
et ipm cū filiis suis ne
quiter occiderat. r. d. e. s.

et luxerunt eum dies mul
tos. Edificauit symon su
per sepulcū patris sui et
fratū suorum edificū ab
tūm visu lapide polito re
tro et ante. et statuit septe
pyramides: vna cōtra vna
patri et matri. et quattuor
fratribus. et his archipo
sunt columnas magnas et
super columnas arma ad
memoriā eternam. et iuxta
arma naues sculptas que
viderētur ab hominibus na
uiganibus mare. Hoc est
sepulcrum quod fecit i mo
dū vsq. in hunc diē. Et
triphon autē cum iter faceret
cum antiocho rege adole
scente dolo occidit eum. et
regnavit in loco eius. et im
posuit sibi diadema asie et
fecit plagā magnā in ter
ra. Et edificauit symon p.
sidia iudee: muniens eam
tutibus excellis. et muris
magnis et portis et seris.
et posuit alimēta in muni
tionibus. Et elegit symon
viros et misit ad demetri
um regem ut faceret remis
sionem regiōi. quia actus
omnes triphomis per dire
ptionem fuerant gesti. Et
demetrii rex ad verba ista
respondit ei. et scripsit epis
tolam talem. Rex demetri
us symoni summo sacer
dotei et amico regum et se
nioribus et genti iudeorū
salutem. Coronam aureā
et haben quam misisti s. su
scipimus. et parati sumus
facere vobiscū pacem ma
gnam. et scribere ppositis
regis remittere vobis que

metrius libenter recepit eoy recōciliationē. et contra tri
phonē iuraret eū. q. dolose occupauerat regnū. et sic cōdes
cedit iuratis ad eoy voluntatē. hoc ē qd h. v. Et ele
git s. p. ad negociū ap. r. Et milit ad demetriū
rege. rogādo. y. Et face. remis. r. g. s. i. n. c. e. d. e. v. e. t. r. i. b. u. t. i.
et exactionib. impōitis a syne regib. s. Quia act. om
nes. i. t. r. i. p. h. o. m. i. s. p. d. i. r. e.
alia ista habet. Per de
ceptione erūt gesti. hec
cauila ponit ad ois
dendū quare symō nō
sit legatus ad demetri
um. q. ees act. tripho
nis ei. r. p. d. e. c. e. p. t. i. o. n. e. s.
et volū. v. r. e. p. d. i. c. t. i. s.
Et p. d. i. r. e. p. t. i. o. n. e. u. d. ē
dissipationē iusticie et
fuerat. et in se ē redit.
p. p. t. e. r. q. d. s. y. m. o. n. e. u. d. c. o.
f. e. d. u. s. n. o. l. u. i. t. c. o. n. t. r. a. b. e. l.
sed magis cōtra eū
demetriū ad iurare. s. s.
tera patent vsq. ubi.

indulsumus. Quecūq. eni
construimus vobis: con
stat. Munitiones quas edi
ficastis vobis sint. Remit
timus quoq. ignorantias
et peccata vsq. in hodie:
num diem: et coronā que
debebat. Et si quid aliud
erat tributarium in hieru
salem iam non sit tributa
rium. Et si qui ex vobis
apri sunt conscribi inter
nostros: conscribatur. et
sit inter nos pax. Anno
cētesimo septuagesimo ab
latum est iugum gentium
ab israel. Et cepit popul
israel scribere in tabulis et
gestis publicis. anno pio
sub symone summo sacer
dote magno duce et princ
pe iudeorum. In diebus
illis applicuit symō ad ga
sam: et circūdidit eam ca
stris. et fecit machinas et ap
plicuit ad ciuitatem et per
cussit eam iuxta vnam. et com
prehendit eam et qui eru
perant erant intra machi
nam et ciuitatē: et factus
est mor. magnus in ciuita
te. Et ascenderūt q. erant i
ciuitate cū vxorib. et filiis
supra murum scissis tunic
suis. et clamauerunt voce
magna postulātes a symo
ne dextas sibi dari: et dire
rūt. Nō nobis reddas s. m.
malicias nostras: s. s. m. m.
sericordias tuas: et serue
mus tibi. Et flexus symon
nō debellauit eos: eiecit
tū eos de ciuitate et emun
dauit edes in q. fuerat si
mulcra et tūc intravit in eā
cū hymnis bādicēs dñm.

nes. i. t. r. i. p. h. o. m. i. s. p. d. i. r. e.
alia ista habet. Per de
ceptione erūt gesti. hec
cauila ponit ad ois
dendū quare symō nō
sit legatus ad demetri
um. q. ees act. tripho
nis ei. r. p. d. e. c. e. p. t. i. o. n. e. s.
et volū. v. r. e. p. d. i. c. t. i. s.
Et p. d. i. r. e. p. t. i. o. n. e. u. d. ē
dissipationē iusticie et
fuerat. et in se ē redit.
p. p. t. e. r. q. d. s. y. m. o. n. e. u. d. c. o.
f. e. d. u. s. n. o. l. u. i. t. c. o. n. t. r. a. b. e. l.
sed magis cōtra eū
demetriū ad iurare. s. s.
tera patent vsq. ubi.
a. Coronā rē. i. o. r. n. a.
mentū colli ex aureis
annulis cōreū. b. m. i.
s. i. t. s. y. m. o. n. d. e. m. e. t. r. i. o. s. e.
t. i. p. e. s. u. s. c. e. p. i. t. i. n. s. i. g. n. a. t. a.
e. t. e. r. e. c. o. n. c. i. l. i. a. t. i. o. n. e. s.
b. Et senbere pposita.
prepositis nostris.
c. Remittere rē. a. i. e.
pore ionathe.
d. Quecūq. ei. cōstit
utum vobis tunc.
e. Constat. s. sumiter
stat nōc. et in sumum.
f. Remittim. q. r. e. d.
id est si p. ignorantiam
fecistis aliq. cōtra me
pro antiocho.
g. Et siq. rē. s. amicō
b. et conscribant rē. s. p.
firma et libera. Joco
subdit. i. Abiurū est
rē. s. plenarie. aut vero
fuerat ablatū parna
et impete. Et q. i. s. e.
fuit r. e. t. i. n. o. t. a. b. i. l. e. i. s.
subdit. h. Et ap. p.
p. l. s. i. s. t. a. t. r. e. t. a. l. e. s.
eni annotationes. r. y. m.
incipit ab aliquo eū
tu notabili. sicut uacū
pio scripserunt ab eū
tu de egypto. postea b.
reditu a babylone. cō
simulter hic a pontifi
catu symonis r. e. t. v. u.
cau. sub quo libertas
fuit eis restituta.
l. In die. i. l. i. e. s. t. e. p. r.
ponit executio vici s.
bertatis. et pio impo
gnando gā. sedo a. c.
ce. ubi. s. e. u. i. a. d. t. e. r. a. n. s.

Vireo primū dicit. **I**n die il. symō applicuit ad gaz. que multū erat nocua iudeis. in **E**t circū dedit eā castris. a. bellatorū cū eis. n **E**t q̄ erupit. i. effugerat de turre capta. o **E**rāt intra machinā. r. i. refugerat ad q̄ndam munitionē ciuitatis sic nominatā. p **E**t factus ē

q̄ **E**t alce. r. c. r. p̄s̄ l̄a vsq̄ ibi. **E**t nō debellauit eos sc̄s occidendo. **S** **E**t emūdauit edes r. c. Nam habitatores erant ydolatre. **T** **E**t tūc intrauit eaz r. c. attribueno illam victoriam deo. **V** **E**t eiecit. r. c. i. ydolatria. r. **C**ollocauit in ea viros. i. iudeos. **Y** **E**t munit eā. contra aduersarios. **A** **Q**ui aut. **D**ic̄ p̄r̄ ponit impugnatō ar̄cis eū dicit. **Q**ui autē erat in arce hierl̄m prohibebant r. c. s. p̄ murū inter arce r. ciuitatem edificatū. vt d̄r. s. ca. p̄ cedēt. r. per custodias amnatorū sup̄ additas a symone. **L**etera pat̄ tenit vsq̄ ibi.

B **E**t cyna. **L**ynara cyna. ē instrumētū musicū. dicit̄ tñ a cieo cief q̄d idē est q̄d moueo moues. q̄ suo sono notabiliter mouet aere. **C** **E**t nabif. i. cytharā. **D** **Q**uia cōtra ē im. magnū. i. p̄s̄ cūstens in arce q̄ multū graua bar p̄lm r. impedebar cultū diuinū. **L**etera pat̄ tenit vsq̄ ibi. **E** **E**t. vi. sy. r. c. i. for̄ et iustus r. industri⁹ ad bellandū. **F** **E**t p̄s̄ fuit eū ducē virtutū. i. bellatorū. **G** **E**t h̄a i. gaza. i. in gaza r. et sub urb̄s. i. iohānes vt resisteret aduersariis.

Capitulum. XIII.
A **I**nno. clxxij. p̄. **A**deptionē liberratis. hic cōsequenter agit de renouatione amicitie r. familiaritatis. **E**t diuiditur in tres p̄ces. quia p̄s̄o ponunt duo pambula. sc̄do renouatio ip̄a. ibi. **E**t auditū est. tertio dignitas pot̄t̄is

calis symoni cōstituta. ibi. **E**t h̄ erēpl̄s̄. **P**rimū pambu- lū est captio demetrii regis. cui⁹ notat̄ tps̄ eū d̄r a **A**nno. clxxij. regni grecorū. r. sic est in alijs intelligendū. **L**etera pat̄ tenit. **B** **E**t siluit. **D**ic̄ ponit sc̄dm pambulū q̄d est pacificatio iudee sub symonis regimine. cū d̄r. **E**t siluit. sc̄z a p̄s̄t̄is nocuitis.

Iuda omnib⁹ dieb⁹ symonis et q̄siuit bona gēri sue: et placuit illis p̄as ei⁹ r. gloria ei⁹ oib⁹ dieb⁹. r. cū omni gloria sua accepit ioppen i portū. r. fecit introitū in insulis maris. **E**t dilatauit fines gēris sue. et obtinuit regionē. et cōgregauit ciuitate multā. et dicit̄ est gazare r. bethusure r. arci r. abstulit imundicias ex ea: r. nō erat q̄ resisteret ei. **E**t vnusq̄sq̄ colebat terrā suā cū pace. et terra iuda dabat fruct⁹ suos: r. ligna cāporū fructū suū. **S**eniores in plateis sedebāt oēs et de bōis terre tractabāt r. iuuenes induebāt se gloria r. stolas belli r. ciuitatibus tribuebāt alimonias et cōstituebāt eas vt essent vasa munitionis q̄ad usq̄ noiatū est nomē glie ei⁹ vsq̄ ad extremū terre. **F**ecit pacē sup̄ terrā r. letat̄ ē i iherl̄m leticia magna. r. sedit vnusq̄sq̄ s̄b vire suar s̄b ficulnea sua. r. nō erat q̄ eos freret. **D**efecit impugnās eos super terrā. **R**eges cōtriti s̄t in dieb⁹ illis. **E**t cōfirmauit oēs hūiles ppli sui et legē exq̄siuit: r. abstulit oēm iniquū r. malū. **S**crā glorificauit: et multiplicauit vasa sanctorū. **E**t auditū ē rome q̄ defunct⁹ esset iōathas r. vsq̄ in spartiatas: et cōtristati sunt valde. **U**t audierunt autē q̄ symon fē ei⁹ fac⁹ eēt sūm⁹ sacerdos loco ei⁹: r. ip̄e obtineret oēs regionē r. citates in ea scripserūt ad eū tabulis creis vt renouaret amicitias et

sc̄z a p̄s̄t̄is nocuitis. **C** **E**t quest. bo. genti sue. principali⁹ q̄ sibi. q̄ bonū q̄tū cōmuni⁹ tanto diuinius. **D** **E**t placuit illis. sc̄z iudeis p̄as symonis. q̄tū ad ducatum. **E** **E**t glo. q̄tū ad p̄s̄ rificatū. **F** **E**t cū oī glo. sua. i. cū oib⁹ alijs q̄ fecerat gloriose. **G** **A**ccē. iop. in p̄r. s. maris. adeo subdit. **H** **E**t fecit introitū. r. c. ad q̄s iudei habebant libere accessum p̄ illuz portū. **I** **E**t cōg. ca. multā. **L** **H**oc intelligit̄ dupl̄. vno mō de gentilib⁹ quoz multos ca priuauit. alio mō d̄ in deis. q̄ multos de ca priuauit redemit r. ad uideam reducit. **M** **E**t d̄na. ē. sicut pat̄ ter. ca. p̄ce. **N** **E**t vn⁹ quisq̄ r. c. in quo notatur pacis securitas. **O** **E**t ter. iu. da. fru. su. r. c. **E**cce terre fertili n̄. **P** **S**emo. i. pla. (ras. r. c. in q̄ apparet hōim lōgentas. **Q** **E**t de bo. ter. tra. ecce iusticie veritas. **R** **E**t iune. induebāt se gl̄iam. **S** **E**cce populi iocunditas. **T** **E**t stol. bel. i. arma bellica. **U** **E**cce strenuitas n̄a tpe pacis vt ebant talib⁹. vt si bellū insurgeret sc̄rēt se armare. et possent facile arma portare. **V** **L**uita. i. ciuitatū pauperibus. **S** **T**ribue. symoni. **T** **A**lim. r. c. i. apte ad sui defensionē si esset necesse. **Q** **T**ot bona puenerūt sub symonis regimine. iō subdit̄ de ipo. **V** **E**uoad. no. est r. c. i. valde longe. et est hypole. **L**etera pat̄ tenit vsq̄ ibi. **S** **A**n. glo. i. templū r. atria. **A** **E**t ml. va. san. q̄b vt ebant sacerdotes ad diuinum cultum. **B** **E**t auditū ē rome **KKK** uq

A **A**nno cen. XIII. **A**tesimo septuagesimo cōgregauit rex demetri⁹ exercitū suū r. abiit in median ad cōtrahēda sibi auxilia: vt expugnaret triphonē. **E**t audiuit arfaces rex psidis et medie: q̄ intrauit demetri⁹ us confines suos. et misit vnū de p̄ncipib⁹ suis vt cōprehēderet eū viuū. et adduceret eū ad se. et abiit et percussit castra demetri⁹. et cōprehēdit eū r. adduxit eū ad arfacē: r. posuit eā in custodia. r. siluit omnis terra

Nachabeorū

e Scrip. ubi ponit
scriptura romanorū de
renouatione amicitie
cū iudeis quā fecerūt
cū iuda. et p̄. s. ca. v. s. q.
et iōnathā. q̄. c. fecerūt
do p̄. s. scriptura sp̄. ca.
statay de renouatione
amicicie cū iudeis. n. s.
dicunt. v. Sparti.
p̄. s. a. ciuitatū. p̄. s. ca. v. s. q.
e. N. s. ca. no. et aduer.
sarioy rest. o. y. debella.
tione. et rest. a. tione. u.
bellatio. et pacis conse.
cutione. f. Et scri. a.
u. libris. auerentis. in
q̄. b. et sic scripta popu.
li. d. cetera. et i. quif. u.
ma. scribedi. cū. d. r. Ma.
ment. amiochi. s. i. r. c.
g. Ponete. exēplū. r. c.
id. est. in. libris. ad. prez.
vū. gētissime. referant.
h. Post. h. autē. Pic.
p̄. s. r. ponit. renou. to. la.
amicicie. p̄. n. d. eos. iude.
orū. et. p̄. s. r. s. r. s. i. b. i.
i. Quā. grām. r. c. qua.
si. dicit. nō. s. o. lū. reddē.
de. sunt. sibi. grē. et. hono.
res. p̄. am. icicia. quā. a.
nobis. requirit. et. pro.
pter. e. r. e. n. u. m. n. o. r. a. b. i. l. e.
q̄. d. m. i. s. s. e. t. n. a. p. p. e. r.
p̄. b. i. t. a. t. e. s. q̄. b. a. d. u. e. r. s. a.
r. i. o. s. p̄. s. i. n. u. i. u. l. t. e. r. e. r.
p. u. g. n. a. u. i. t. l. Et. s. t. a.
t. u. e. e. i. t. a. b. o. i. t. r. i. b. u. t. o.
l. Et. d. e. s. e. r. i. a. n. t. a. b. e. r.
et. a. d. m. e. m. o. r. i. a. i. n. s. u. t. u. r. o.
m. Et. p. o. s. e. t. i. u. d. e. i. t. a.
b. u. l. a. s. i. l. l. a. s. n. In. r. i.
t. u. a. cū. a. l. i. s. s. c. r. i. p. t. i. s.
a. d. m. e. m. o. r. i. a. r. e. f. e. r. a. t. o.
o. Et. h. e. r. e. d. i. c. e. n. t.
d. e. s. c. r. i. b. i. s. p̄. s. i. c. a. l. i. s.
v. i. g. i. t. a. s. s. y. m. o. n. i. r. e. l.
p̄. r. e. d. i. b. i. s. cō. i. t. u. r. a. a. b. o. m.
n. i. p̄. s. o. i. u. d. e. o. y. s. c. r. i. p. t. u.
r. a. a. u. e. r. e. n. t. i. c. a. u. e. l. d. e. c. r. e.
t. ū. d. e. q̄. d. r. Et. h. e. r. e.
d. e. r. e.
C. i. r. c. a. q̄. a. cō. s. t. u. r. u. n. o.
n. ē. p̄. i. o. p̄. m. o. d. ū. c. i. u. i. s.
d. ū. p. l. o. g. i. p. o. n. t. i. s. c. h. i. s. t.
cū. d. r. p. O. c. t. a. u. d. i. e.
m. e. e. b. u. l. i. d. e. s. t. a. u. g. u. s. t. i.
q. Anno. c. l. x. v. i. r. e. g. n. i.
g. r. e. c. o. r. u. m. r. Anno. i. s. t.
l. u. b. s. y. r. e. et. s. i. c. p. a. r. t. q.
d. e. s. c. r. i. p. t. i. o. h. i. n. s. t. i. t. u. t. o.
n. i. s. u. e. l. d. e. c. r. e. t. u. f. a. c. t. a. ē.
v. a. l. d. e. s. o. l. e. n. t. e. r. s. e. z. p. e. r.
t. p. a. r. e. g. ū. et. p. o. n. t. i. f. i. c. i. s. s. i. c.
p. d. i. c. a. t. o. b. a. i. o. h. a. b. a. p.
l. u. c. c. a. i. q. s. In. c. o. n.

societate quā fecerūt cū iu
da et cū ionathā fratribus
eius. Et lecte sunt in spe
ctu ecclesie in hierlm. Et
hoc exēplū eplaz. q̄. o. sp̄. a. r. t. i.
c. i. t. e. m. i. s. e. r. u. t. S. p. a. r. t. i. a. r. a. z.
p̄. i. c. i. p. e. s. et. c. i. u. i. t. a. t. e. s. s. y. m. o. n. i.
s. a. c. e. r. d. o. t. i. m. a. g. n. o. et. s. e. n. i. o. r. ū.
b. u. s. et. s. a. c. e. r. d. o. t. i. b. u. s. et. r. e. l. i. q.
u. o. p. o. p. u. l. o. i. u. d. e. o. y. f. r. a. t. r. i.
b. u. s. a. l. i. u. e. Legati qui mis
si sunt ad populū nostrum
nunciauerūt nobis de ve
stra gloria et honore et leti
cia et gauisū sumus in introi
tu eoy. Et scripsimus que
ab eis erāt dicta in cōsiliū
populi sic. Numenius an
tiochi et anapater iasonto
filiū legati iudeoy venerūt
ad nos renouantes nobiscū
amiciciā pristinā. et placu
it populo erape viros glo
riose. et ponere exemplū
sermonū eoy in segregatis
populi libris. ut sit ad me
moriā populo spartiararū.
Exemplū autē hoz scripsit
mus symoni magno sacer
doti. Post hoc autē misit
symon numenium romam
habentē clypeū aureū ma
gnum pondo minarum mil
le. ad statuendā cum eis so
cietatē. Cum autē audisset
populus romanus sermo
nes istos: dixerunt. Quā
guaritarum actionem redde
mus symoni et filiis eius.
Restituit enī ipse frateres
suos et expugnauit inimi
cos israel ab eis. et statuē
runt ei libertatē. et desect
pserūt in tabulis ereis. et
posuerunt in tyulis mon
te syon. Et hoc est exēplū
scripturę. Octauadecima
die mēsis ebul. anno ceter
simo septuagesimo secūdo
anno tertio sub symone sa
cerdore magno i asaramel
in cōuētū magno sacerdo
tū et p̄. l. i. et p̄. n. c. i. p. i. ū. et. g. e. n. t. i. s.

et senioy regiois nota factā
sunt hec. qm̄ frequēter factā
sunt plā in regioe nostra.
Symon autē mathathie
filiū et filiis sarib et frateres
ei. dederūt se piculo. et res
stiterūt aduersariis gentis
sue. ut statēt sancta ipoy. et
lex. et glia magna glōfica
uerūt gēte suā. Et congre
gauit ionathas gēte suā.
et fact. ē illis sacerdos ma
gnus. et appositus ē ad po
pulū suū. Et voluerūt ini
mici eoy calcare sancta: et
atcerere regionē ipoy et ex
tēdere man. iu sanctas cōy.
Tūc restitūt symoni et pu
gnauit p. gēte suā. et eroga
uit pecunias multas. et ar
mauit. viros virtutis gen
tis sue et dedit illis stipen
diā et munuit ciuitates iu
dee et berthsurā q. erat in fi
nibz iudee. vbi erant arma
hostiū antea. et posuit illic
psidiū viros iudeos. et iop
pen munuit q. erat ad ma
re et gazarā q. est in finibus
szoti. in qua hostes antea
habebāt et collocauit illic
iudeos. et quecuq. apra
erāt ad correptionē eoy po
sūt in eis. Et vidit ppls
actū symonis et gloriā quaz
cogitabat facere genti sue.
et posuerūt eū ducē suū et
p̄. i. c. i. p. e. s. a. c. d. o. t. i. ū. e. o. q. i. p. e. f. e.
c. e. r. i. t. h. e. c. o. m. n. i. a. et. i. n. s. t. i. c. i. a. et.
f. i. d. e. q̄. a. cō. s. e. c. r. a. u. i. t. g. e. n. t. i.
s. u. e. et. e. r. q̄. s. i. u. i. t. o. i. m. o. e. r. a. l. t. a.
r. e. p̄. l. m. s. u. ū. Et. in. d. i. e. b. ū. e.
p̄. p. h. e. r. a. t. ū. ē. i. n. m. a. n. i. b. ū. e. i. u. s.
v. t. t. o. l. l. e. r. e. n. t. g. e. t. e. s. d. e. r. e. g. i. o.
n. e. i. p. o. y. e. t. q̄. i. n. c. i. u. i. t. a. t. e. d. a.
u. i. d. e. r. a. t. i. n. h. i. e. r. l. m. i. n. a. r. c. e.
d. e. q. u. a. p. c. e. d. e. b. a. t. et. cō. r. a. m. i.
n. a. b. a. n. t. o. f. f. i. c. i. a. q̄. i. n. c. i. r. c. ū. i. t. u.
s. a. n. c. t. o. y. s. ū. r. et. i. n. f. e. r. e. b. a. n. t.
p. l. a. g. a. m. m. a. g. n. ā. c. a. s. t. i. t. a. r. i.
Et. c. o. l. l. o. c. a. u. i. t. i. n. e. a. v. i. r. o. s.
i. u. d. e. o. s. a. d. t. u. t. a. m. e. n. t. ū. r. e. g.
i. o. n. i. s. et. c. i. u. i. t. a. t. i. s. : e. t. e. p. a. l.

et in q. describit notas
bilis certis populi.
1. Symō autē. Sic des
cēdo p̄. s. r. e. d. e. s. c. r. i. b. i. s. m. i.
t. i. p. l. e. r. r. o. p. p. t. e. r. q̄. a. p. o. s.
t. i. f. i. c. a. l. i. s. d. i. g. n. i. t. a. s. c. o. n.
e. e. s. s. i. a. ē. s. y. m. o. n. i. r. e. t. i. n. s. r. i.
h. s. cū. d. r. 1. Symō
autē matha. f. u. i. t. e. n. u. m.
i. s. t. e. m. a. t. h. a. t. h. i. a. s. s. a. c. e. r.
d. o. s. d. e. s. o. r. t. e. l. e. u. r. i. c. e. i. a.
r. i. b. s. h. i. e. n. t. d. i. c. t. ū. ē. s. u. p. r. a.
c. a. p. q. s. i. c. u. t. z. a. c. h. a. r. i. a. s.
p. r. i. o. h. a. n. t. s. d. e. d. e. r. i. c. e.
a. b. i. a. i. n. a. v. D. e. d. e. z.
t. ū. t. s. e. p. e. r. t. e. x. p. d. i. c. e. r.
f. 1. s. i. c. u. t. s. a. n. c. t. a. f. a.
c. r. o. y. i. d. e. s. t. t. e. m. p. l. u. m.
y. Et. l. e. x. q̄. a. v. o. l. e. b. a. t.
a. n. t. i. o. c. h. ū. a. b. o. l. e. r. e.
3. Et. g. l. i. a. m. a. i. d. i. u. i.
n. u. s. c. u. l. t. ū. q̄. u. e. v. o. l. e. b. a. t.
d. e. s. t. r. u. e. r. e. c. e. t. e. r. a. p. a. t. e. r.
e. x. p. r. e. d. i. c. t. i. s. v. i. g. i. b. i.
a. T. u. c. r. e. s. t. i. t. u. t. s. y. m. o. n. i.
r. t. z. e. x. p. d. i. c. t. i. s. c. a. s. e. e.
b. Et. e. r. o. g. a. p. e. m. i. t. t. a. s.
d. e. s. u. b. s. t. a. n. t. a. p. i. u. a. g. e. n. t. e.
d. e. d. e. f. e. n. d. e. n. c. i. a. e. t. e. x.
q̄. u. e. n. t. z. a. p. e. r. a. t. a. d. c. o. r.
r. e. c. e. p. t. i. o. n. e. e. o. y. u. a. d. r. e.
p. r. e. c. i. s. i. o. n. e. a. d. u. e. r. s. a. r. i. o. y.
v. t. b. a. l. i. s. t. a. s. a. r. e. et. s. i. l. i. a.
v. Et. v. i. d. i. t. p. p. l. s. h. a. c.
t. e. r. m. o. p̄. r. o. n. t. i. s. d. i. c. t. e.
c. o. n. s. t. i. t. u. t. i. o. n. i. s. s. u. e. i. n. i. t. ū.
i. n. i. t. i. o. i. s. a. c. t. ū. cū. d. r. Et.
v. i. d. i. t. p. p. l. s. a. c. t. ū. s. y. m. o. n. i.
i. d. ē. e. r. f. a. c. t. a. v. a. l. d. e. n. o.
t. a. b. i. l. i. a. e. t. e. x. p. o. s. u. e. r. e.
e. ū. d. u. c. e. s. u. ū. r. e. s. c. a. p. l. s.
p. r. e. d. e. r. i. t. p. o. s. u. e. r. ū. t. e. u. m.
d. u. c. e. s. u. ū. z. p. p. i. o. n. a. s. u. a.
e. t. i. m. p. l. u. c. i. v. e. r. b. o. T. u. c.
a. ū. t. p. o. s. u. e. r. ū. t. e. ū. d. u. c. e. r.
p. o. n. t. i. f. i. c. e. n. o. s. o. ū. p. r. e. s.
e. d. p. o. s. t. e. n. t. a. t. e. i. n. a. r. e.
b. s. u. r. m. a. u. e. r. ū. t. i. n. m. u. l. t. a.
b. u. l. i. d. e. c. r. e. t. o. c. e. t. e. r. a. p. a.
t. e. n. t. v. i. g. i. b. i. f. Et.
i. n. f. e. p. l. a. m. a. c. a. s. i. t. a. t. i.
i. d. ē. i. n. i. d. i. c. t. e. r. e. p. l. c. a. s.
t. u. s. d. u. m. n. et. q. m. i. l. i. e. o.
r. e. s. h. e. b. r. e. o. s. r. a. p. t. e. b. a. t.
a. l. i. q. u. i. i. l. l. i. s. a. b. u. r. e. n. t. e. s.
8. Et. r. e. x. d. e. m. e. s. t. a. r. u.
i. l. l. i. c. a. p. p. e. e. d. e. n. t. i.
h. A. u. d. i. u. t. e. n. i. r. e. a. u.
nō. s. o. l. ū. h. o. n. o. r. a. u. t. e. ū.
e. x. a. m. o. r. e. v. t. a. b. c. o. i. u. r. a.
r. e. t. u. r. v. t. d. i. c. t. ū. e. s. t. c. a. p.
p. e. e. d. e. n. t. i. s. n. e. a. r. o. m. a. i. s.
p. u. n. i. r. e. f. i. i. o. t. t. e. d. e. r. e. t. e.
a. c. u. e. r. s. a. r. i. s. s. y. m. o. n. i. a. i. n. a.
d. e. o. y. g. e. n. t. i. 1. Et. q. z.
i. u. d. e. i. et. s. a. c. e. r. d. o. t. e. s. c. o. y.

repetitio eius dē q̄ p̄missum est ad maiore affirmatio- nem. i. In eternū. pro se & sua posteritate. l. Do- nec sit. p̄ba fidelis a. messias a iudeis expectatus & pro- pheta eis p̄missus. Deute. xxxij. Prop̄etā suscitabo eis &c. & tūc est adimpletū. q̄ filij symonis tenentur p̄cipa- tum & sacerdotiū vsq; ad herodē a caloutrā. cur' t̄p̄natus est x̄ps.

Dat. q̄. q̄ est rex et sa- cerdos in eternū. l. Erat sic. eos dur in regimine t̄p̄alium. m. Et vt cura esset il- li p̄ sanctos in regimine sp̄itū. n. Et vt co- p̄p̄o. sup se in v̄troq; re- gimine. o. Et super arma. vt nullus moue- at bellū sine e' licētia. p. Et vt audi. ab oī. i. ei obediat in omnibus. q. Et scribant in no- ei' oēs cōscript. s. acta publica. dicens. An- nio tali symonis.

Et vt op. pur. & au- restib; aureo t̄p̄tis vel aurea corona s. Et ne l. h. d. q̄ t̄p̄o ponitur dicit cōcessio. s. confir- matio. cū dicit ne lice- at vili de populo cuius cūq; additio. s. aut itar' t. In v̄troq; facere aliqd. h. q̄. & subditur p̄t̄r pe- na n̄al. q̄ dicit' Qui aut fecerit cōtra hec t̄c. v. Re' erit. s. mortis vel altera' p̄ne- fm̄ modū. & quātratez. cūpe. r. Et cōplac. o. in p̄o. dicta ordinarō et q̄ ad s̄ requirebat cōsentus symonis. sub- ditur. s. i. i. s̄cepit sy- mon &c. Et scripturas istā decreuit ponere in tabulis ereis. ad p̄pe- tuam memoriā.

Et ponere eas i pi- bolo sanctorū. i. in mu- ro cingente tēplū ap̄e- ri quod est circum. a. Et tēplū āt eoz po- nere in erario. i. i loco magis publico. b. Erba. sy. & fi. et' .i. videat cum voluerint

E Capim. xv. **E**t misit rex. s̄ p̄t̄r describitur ducat' symonis sub an- tiochoy t̄p̄m demetrij filio. et v̄m̄idit in duas p̄tes. q̄ p̄t̄o describit

tauit muros in hierusalē. **E**t rex demetrij statuit illi summū sacerdotiū: P̄nt hec fecit eū amicū suū: et glorificauit eū gloria maḡ. **A**udiuit enim q̄ appellati sūt iudei a romanis amici et locij & fratres. & q̄ susce- perūt legatos symonis gl̄io- se. et q̄ iudei & sacerdotes eozū cōsenserūt eū esse dux- cem suū & summū sacerdo- tem in eternū donec surgat p̄pheta fidelis et vt sit lup- eos dux' et vt cura' esset illi p̄ sanctis: et vt cōstitueret p̄positos sup opa eoz & sup regionē: et sup arma & sup p̄sidia: et cura' sit illi de san- ctis: et vt audiat ab oibus et scribant in noie ei' oēs cōscriptiones in regione & vt operiat purpura & auro et ne liceat vili ex p̄lo & ex sacerdotib; iritum facere aliquid horū. & cōradicere his q̄ ab eo dicūt. aut con- uocare cōuentū in regione sine ip̄o. & vestiri purpura & vti fibula aurea. **Q**ui aut fecerit extra hec. aut iritū fecerit aliqd horū re' erit. **E**t cōplacuit omi p̄lo sta- tuere symonē et facere fm̄ v̄ba istā. **E**t suscepit symon et placuit ei vt summū sa- cerdotiū fungeretur: & esset dux & p̄iceps gētis iudeo- rū & sacerdotum. & p̄sset oī- bus. **E**t scripturā istam de- creuit ponere i tabulis ere- is. & ponere eas in peribo- lo sanctorū in loco celebra- ti. **E**t cōplū aut eozū ponere i erario: vt habeat symon & filij eius.

Capitul. xv.

h̄mōi ducat'. scdo ip̄i' symonis obitus. circa mediū sc̄n- tis ca. ibi. Et prolome' &c. P̄t̄a in tres. q̄ p̄t̄o ponitur antiochi cū symone cōfederatio. scdo federis ruptio. ibi. Antiochi aut. tertio raptionis p̄mittio in p̄m̄ct. sc̄q̄. c. P̄t̄a adhuc in tres. nā p̄t̄o ponit dicta & federatio. scdo

Et misit rex antio- chus filius demet- rij epl̄as ab insu- lis maris symoni sacerdo- ti et principi gētis iudeozū et vniuersi genti. & erat cō- tinētes hūc modū. Rex an- tiochus symoni sacerdoti magno et genti iudeozū sa- lutē. **Q**uā quidē pestilen- tes obtinuerūt regnū pa- trū nostrorū. volo aut v̄dē- care regnū & restituere illō sicut erat antea. & electi mi- feci multitudinē exercitus et feci naues bellicas. **V**olo aut p̄cedere p̄ regionē vt v̄liscar in eos q̄ corrupē- tūc ciuitates m̄tras in reg- meo. **H**ūc ḡ statuo tibi om- nes oblatiōes q̄s remisēt tibi aū me oēs reges: & q̄cū q̄ alia dona remisēt tibi. **E**t p̄mittō tibi face' p̄cussu- rā p̄t̄ij nūm̄i. m̄tis in re- giōe tua. **H**ierl̄m aut sc̄tām esse & liberā & oīa arma q̄ fa- bricata sūt i p̄sidia q̄ ostru- xisti q̄ tenes maneat tibi. **E**t oē debitū reg' & q̄ futu- ra sūt regi ex b' & in totū tē- pus remittant tibi. **C**ū āt obtinuerim' regnū n̄z gl̄i- ficabim' te & gētē tuā. et tē- plū gl̄ia magna ita vt m̄āi- festet gl̄ia v̄t̄a in vniuersa terra. **A**nno centesimo se- ptuagesio q̄to exiit antioch' in terrā patrum suozū. et conuenerūt ad eum omnes exercitus. ita vt pauci reli- cri essent cum Triphone. **E**t insecutus est eum An- tiochus rex. **E**t venit do- ram fugiens p̄ maximam **S**ciebat enim q̄ cōgregata

triphōis insecutus. ibi. Anno cen. &c. tertio cu- usq̄ā sup' dicit' v̄t̄a ratio. ibi. **T**erit autē. P̄t̄a in duas. q̄ p̄t̄o ponit sc̄p̄m̄ra cōfede- ratiois moanū. scdo fe- deris modū. ibi. **T**erit ergo. **L**arca p̄m̄ct' d̄z. a. **E**t misit antioch' filij' demetrij. &c. **J**ose- phus v̄t̄at ip̄m̄ misse r̄trare ei'. sed dicit' **J**o- sephi nō est credendus cōtra auctoritatē hui' libri. vt. s. dicit' est. b. **E**pl̄as ab insulis maris. adhuc eni non obtinebat regnū syrie. iō querebat cōfederari cum symone. c. **Q**uā quidē pestil. sc̄z triphōn & ei adheren- tes. **L**etera patent.

D **M**isc̄ḡ sta. **H**ic **M**e- ponit cōfederatiois mo- dus cū d̄z. **D** **M**isc̄ḡ statuo tibi oēs ob. &c. id est gl̄as & cōcessiōes regū p̄cedentium. e. **E**t p̄mittō ti. fa. g. &c. b. addit ad cōcessiō- nes regū p̄cedentium. **L**etera patet vsq; ibi. f. **L**ū aut obt. vbi s̄d p̄missio de futuro. que t̄i nō sūt impleta. vt h̄t̄ infra. **N**ā obr̄eto re- gno alienauit se a sy- mone. & iō tales p̄missi- siōes videbant' h̄m̄ta- torie qūsq; esset p̄t̄ res- ḡti p̄s̄sione. g. **A**nno cen. &c. **P**o- sita federatioe cur' sy- mone. hic s̄t̄t ponit' re- secutio triphōis a re- ge. & p̄t̄s̄ h̄a v̄t̄q; ibi.

h Cū. cr. milibz vir. bell. g. rato. scz peditū.
i Et circūiuit ciuit. pones in circūtu ei' obfidione a pre terrez naues a mari accesserūt et sic fuit obfesa ciuitas p terra z p mare.
h Et vecabāt ciuita. telis z machinis.
h Venit autē. hic ponit cuiusdā supradicti declaratio. Dicit ei fuit ca. pce. q' itamerunt romani symoni libertate z deserperūt in tabul' ereis. z nō fuit ibi dicit q's esset tenoz illi us scripture z q's fuit nūci'. Ad hic declarant ista. z p'io q'stū ad nūciū cū dī.
h Venit at' hūc rē. scdo q'stū ad scripture tenozem cū dicitur.
l Luc' p'sul ro. tunc enī romana ciuitas p consules regebatur.
m Prolom. regi. sez egypti. cetera patet v' q' ibi.
n Usū ē aut' no. ac. ab eis cly. in federis z amicitie signum.
o Si q' g' pest. iudei. p' Et vindit. rē. infes. rēdo debitam penam.
q Hec eadē s. ri. rē. s. syrie. ex q' patz q' istud ponit hic p' recapitula tione. nā h' contigit de metriō patre antiochi adhuc regnante. z h' ē h' p' illud. q's h' ca. pce. dēti. sez q' rex demetri' fecit symonē amicum suū z gloriificauit eū. et subdit ad h' vna rō cū dī. Audiuit ei q' appellati sunt iudei a romanis amici rē. ex q' p' q' iā recepat l'ras istas b' renouatiōe amicitie in ter romanos z iudeos t' Et atralo rē. vbi ponuntur plures reges z terre q' romani scripserūt p iudeis in for' uia permissa.
s H' rē. aut' eoz rē. vt sceret q'd regibz eēt scrip'tū p' p'lo iudeorum.
t Antioch' aut'. Hic ponit federis antiochi cū symone ruptio. z h' tripl' p'io p' signū. q' z

sunt mala in eū: et reliquit eū exercit' : et applicuit antiochus sup dorā cū centū viginti milibz viroz belligeratorū z octo milibz eq' tum' et circūiuit ciuitates et naues a mari accesserūt et vecabāt ciuitatē a terra et mari z neminē sinebant ingredi vel egredi. Venit aut' mument' z qui cum eo fuerat ab v'be romana h' abentes epl'as regibz z regionibz scriptas: in quibz continebant h'ec. Lucius cōsul romanorū: prolo meo regi salutē. Legati iudeoz venerūt ad nos amici n'ri renouantes p'stinā amicitia z societatem missi a symone principe sacerdotū z p'lo iudeoz. Attulerūt autē z clypeū aureū mmarum mille. Placuit itaqz nobis scribere regibz z regionibz vt nō inferāt illis malame qz impugnent eos z ciuitates eoz z regiones eoz. et vt nō ferāt auxiliū pugnantibz aduersus eos. Cūsum aut' est nobis accipe ab eis clypeū. Si qui ergo pestilentes fugerint de regione ipoz ad vos: tradite eos symoni principi sacerdotum vt vindicet in eos s'm legē suā. Hec eadē scripta sūt demetriō regi z attalo z arabe z arfaci. z in oēs regiones z samsone z spartanis et delo z mido z sitione et carie z samū z pamphiligā et litiā et alicarnasū z thozdum z faselida z choo et syden z arado z gortynam et gnidū z cyprum z cyrenen. Exēplū autē eoz scripserūt symoni p'ncipi sacerdotū z p'lo iudeoz. Antiochus aut' rex applicuit castra in doraz scdo admouēs ei sp man' z machinas faciēs et cōclusit triphonē ne pce

deret. Et misit ad eum symon duo milia viroz electoz in auxiliū: et argentū et aurū et vasa copiosa. et noluit eū accipere sed rupit omnia que pacē est cū eo antea: et alienauit se ab eo. Et misit ad eū arphenobiū vnū de amicis suis vt tractaret cū ipō dicens. Vos tenetis iō p'pam et gazarāz arcem que est in hierusalē ciuitates regni mei. fines earū desolastis: et fecistis plagā magnā in terra. z dominati estis per loca m'ra in regno meo. Hunc ergo tradite ciuitates quas occupastis: et tributa locorū in quibus dominati estis extra fines iudee. Sin autem dare pro illis quingenta talenta argenti: z exterminā quod exterminastis: et tributorū ciuitatū: alia talenta quingēta. Sin autem veniemus z expugnabim' vos. Et venit arphenobius amicus regis in hierim et vidit gloriā symonis et claritatē in auro et argēto: et apparatū copiosum z obstupuit. et retulit ei verba regis: z respōdit ei symon et dixit ei. Neqz alienam terrā sumpsimus: neqz alienam detinemus. sed hereditatē patrū nostrorū q' iniuste ab inimicis n'ris aliq' tēpore possessa est. Nos v' o tps habentes vendicam' hereditatē patrū nostrorū. Nā d' ioyez gazara q' expositulas: ipi faciebāt in p'lo plagā magnā: z in regione n'ra: hoz dam' talenta centū. Et non rēdit ei arphenobius verbū. Renersus aut' cū ira ad regē renunciauit ei v'ba ista. z gliam symonis et vnūsa q' vidit. z irat' ē rex ira mag'. Triphon autē fugit nauī in orthosaida.

refutauit symonis donū z auxiliū. z hoc est q'd dicitur.
t Antiochus aut' rē. obfidione soluerat per hiemē vel alterā cām.
v Admo. ei sp man. id est faciēs ei insult'.
f Et misit ad eū sy. rē. z noluit ea accipere. vt ofideret dissolutoz federis z amicitie.
y Et misit ad eū. hic ponit ruptio federis verboqz misit solēne nuncium ad repctendum ciuitates plures z tributa. z p' l'ra vsqz ibi.
c Fines earum desolastis. incendendo.
z Et fecistis rē. hoz mines interf. cendo.
a Et exterminā. id ē p' exterminio locorū z hoim. cetera patent v' q' ibi.
b Et obstupuit. id ē ammirat' fuit de tāto statu symonis. cetera patent vsqz ibi.
c Renersus autē cū ira rē. eo q' symon nō rēderat s'm suam voluntatē.
d Et irat' est rex. hic p'ir ponit ruptio federis facto. q' rex pcepit innadere iudeos. idēo subdit.
e Et cōsti. rex. rē. i. in terra supra mare mediterraneū l'ra z iudee p' pinqua.
f Et mādauit illi ca. mouere. i. faciēs arma to: um ducere.
f Et manda. illi rē. i. fortalicū sic noiātū

er eoq sup torretē cedron esset sitū. r ex b possit meli' unpugna re iudeā.
 b Et obstruere por- tas ciuitatis. scz hieiu salē hoibo armatis.
 h Rex autē pleq̄bas triphonē q̄ de doran lareret fugerat p nanē.
 l Et puenit cendebeus iammā. ad inuadē dū iudeā. iō subdit.
 l Et cepit irrua. plebcm. rē. l Et egress. de cedrone ex un. pat. lo ad depiedandū po. pulū r occidendū.

Caplm. xvi. **A**lcē. ut. Dic p̄r defenibz s̄ dicere cupnois federis punitio. Circa quā pio ponit dispo- sitio exet. cit. scdo con- sticus. ibi. Et surrep- rāt. Circa p̄mū dicit a Et ascēdit iohes de gazaris rē. in hierim q̄ est i alio. nō sitū q̄ gaza b Et nūcia. symo. p̄i suo. qz sine et' licentia nolebat pugnare cū cē debo sicut merat ordi- natū supra ca. xij. per sacerdotes r populū. c Et uocauit sym. rē. q̄ poterāt ad bellū. pce dere. Cetera patēt vitz. ibi. d Et elegit d re- giō. r. milia viroz pe- ditū. e Et dormie. in modū. accipietes requie et essent magis expediti ad belli labo- rē. f Et surreverūt. hie p̄ster ponit belli cōsticus cum dicitur. g Et abierūt in capū parati ad bellum. h Et flum' torrens erat inter mediū ipoz scz duorum exercitū. i Et admouit castra. scz ip̄e iohannes. l Et trāsfretauit p̄i- mus. vt daret aliq̄ au- daciā trāsfretandi. l Et dimisit p̄lm. p- actes. m Et eq̄es i medio peditū. scz post- it ne eq̄ ad aduersarios vulnerarent. n Et exclamauit rē. sin p̄ce. p̄tū legis i iume. r. o Relidui aut' rē. scz

Et cōstituit rex cendebeū ducē mariti mū. r exercitū peditū r equitū dedit illi. Et in iad. aut illi mouere ca- stra cōtra faciē iudee. Et in iad. aut ei edificare cedro- nē. et obstruere portas ci- uitatis r debellare populū. Rex autē psequēbat tri- phonē. Et puenit cēdebe- iammā. et cepit irruere plebē r cōculcare iudeam r captiuare populū r inter- ficere. et edificare cedronē. Et collocauit illic equites et exercitū vt egressi pam- bularent viam iudee sicut constituit ei rex. .xvi.

Ascendit iohan- nes de gazaris et nunciavit symoni patri suo q̄ fecit cēdebeus in populo ipoz. Et voca- uit symō duos filios suos seniores iudā r iohannem et ait illis. Ego r fr̄es meiz dom' patris mei expugna- uim' hostes israel ab ado- lescentia vsqz in hunc diē: et prosperatū est in mani- bus nostris liberare israel aliquoties. Nūc aut' senui sed estote loco meo et fr̄is mei: et egressi pugnate pro gente nostra. Auxiliū vero de celo vobiscū sit. Et ele- git de regione viginti milia viroz belligeratoz r equi- tes. r profecti sunt ad cen- debeū: et dormierūt i mo- diū. et surrexerūt m. me' et abierunt in campū. Et ec- ce exercitus copiosus iob- uia illis. peditū' et flumius torrens erat inter mediū ipoz. Et admouit castra cōtra faciē eoz: ip̄e r popu- lus eius. et vidit populus trepidantē ad trāsfretan- dū torrentē: r trāsfretauit p̄lm'. et viderūt eū viri: et trāserunt post eum. Et di- misit populū r equites in

medio peditū. Erat autē equitatus aduersarioz co- piosus nimis. Et excla- maucrunt sacris tubis: et in fugā cōuersus est cende- beus r castra eius r cecide- runt ex eis multi vulnera- ti: residui autē in munitō- nem fugerunt. Tūc vulne- ratus ē iudas frater iohā- nis. Iohānes aut' insecut' est eos donec venit cedro- nem quā edificauit. et fu- gerunt vsqz ad turres quē erāt in agris azon' et succē- dit eas igni. Et ceciderunt ex illis duo milia virozum et reuersus est in iudeam i pace. Et prolome' filius abobi cōstitutus erat dux in capō hiericho. r habe- bat aurū r argentū multū. Erat enī gener summi sa- cerdotis. et exaltatū ē cor eius: et volebat obtinere regiōnē. et cogitabat doli aduersus symonē et filios ei' vt tolleret eos. Symō autē pambulās ciuitates q̄ erāt i regiōe iudee. r sol- licitudinē gētes earū descē- dit in hiericho ip̄er matha- thias filius ei' r iudas an- no centesimo mēse yndeci- mo. hic est mēsis sebaty. Et suscepit eos fili' abobi in munitiunculā que voca- tur doch. cū dolo quā edifi- cauit et fecit eis cōmuniū magnū r abscondit illic vi- ros et cū inebriatus esset sy- mon r filij ei' surrexit pro- lome' cū suis. r sumpserūt arma sua: r intrauerūt i cō- uiuiū r occiderūt eū r duos filios ei' r q̄sdā pueros ei' et fecit deceptionē magnā in ist' r reddidit mala p bōis et scripsit hec prolome': et misit regi vt mitteret ei ex- ercitu i auxiliū r traderet ei regiōes: s̄ r ciuitates eoz r

in cedronem.
 p Tūc vulnerat' est iudas. b exp̄mif ad venorādū animosita- tē iohānis q̄ nō d. m. i. sit aduersarios piequi ppter vulnerationem i m. r. r. q. Pōcc veni cedrone. scendo beus. qd̄ patet ex hoc quod sequitur.
 t Quā edificauit. et fugerunt rē. scz alij qz fugientes de bello ra- dūt p vias ples dū p̄i s. Et succedit eas ig. scz iohānis r ei' exercit'. t r prolomeus. Pe- scripra sup' eita symo- nis virtuosa. hic p̄ter dicitur mors et' pro- ditiosa. cui' motuum fuit ambitio que pon- tur cum dicitur.
 t Et prolome' fili' rē. a. locero suo symoe v. In capō hiericho. id est. i vna pte iudee. r Et exaltatū est rē. per superbiam.
 y Et volebat rē. i. to- tā iudeā pambutionē suam
 a Et cogitabat. hie scdo ponit obtinēdi mediū. qd̄ fuit hequisi- sima proditio. iō dicit' Et cogitabat vobiz rē. Symon aut' perambu- lans ciuitates. vt vi- deret qualiter essent gubernate r contra ad- uersarios munitē.
 b Descēdit hiericho vbi gener su' erat dux ab eo constitutus.
 c Hic ē mēsis sebaty. debet scribi sebaty et correspondet ianuario.
 d Et suscepit rē. s̄. m. l. s. amicta cū so- cero suo r filijs ei' vt magis eos deciperet.
 e Et fecit eis rē. vt facill' eos occideret. ideo iudic'.
 f Et gū inebria. rē. i. cōueniēter iactatus ē bo r potu. eo modo lo- quendi quo dicit' Lan- ticord. v. Comedire et bibire r inebriamini. Cetera patent.

Machabeorum

6 Et misit. Sic tertio ponit interitiois prolo mei frustra p iohanne qui euades ei? doli pugnauit fortiter postea contra eu? defendit? tenuit iudea ualde magnifice p patre suu. id dicit. Et misit alios satellites suos. p In gazara tollere iohanne. eu cage? et occidere. i Et tribunis. exercit? iohannis

h Di. ept. r. c. p cur res. i. satellites prolo mei missos ad paca loca. i Qui. de pu. sy mo. qz ptolome? no oel occiderat ied aliqs ex eis. vt dictu est supra. m Et nu. io. vt euz detet dicta pericula. n Et audi. aut r. c. i. admirat? fuit de dolo sitare tata. o Et co. prehe. vi. r. c. eodem mo. qz ptolome? no oel sollicit? p. uide. et sic prolo? de raudar? fuit a iua pessima ure tione. p Et ceter. ser. iopa. qbz docuit p. l. n q Et belloz eius. qz bus defendit eum. r Et bo. vii. r. c. inter qz fuit victo. i. n. tabi lis qua? hnt de hircanis. et q? cogminatus est hi canus.

s Et edificij muroz r. can. hielm? in iudea ad terre fortificatione t Et rez gest. et. que fuerut mirabiles? m? te. vii. de ioseph? li. i. x. q? ipe habuit spm? p. o. p. h. e. v. Ecce hec scrip. sunt in li. r. c. huc aut lib. u. no habem? si cur nec plures alios s quib? fit metio in libris regu? r paralipomenon.

Postilla nicolai de lyra sup. secudu libz macha. incipit.

Hatrity q sunt p egyptu iudeis Liber iste secundus machabeozu queda est abbreviatio eiusdem magnivoluntatis a iasone cireneo conscripti habetis. v. libros parciales. in qbz facta iude machabei r socioz ei? diffuse tractant. s. in h libro ponuntur breuiter r succincte. vtz in fine ca. scdi. vt q ppter paupertate pdictu volumine magnum copiarare no possent. vel ppter ei? pluritate attendiati eent legere. istud copediu possent habere de facili r sine tedio pcurrere legedo. Fuit aut copulatio hec facta tepe demetrii secudi. vt magis videbit infra. r missa iudeis habitatiu in egypto ab illis q erant in iudea q cu h in hui? libri pfatioe rogauerit eas aliqs solennitates suscipe q ab eis fuerat ronabil? institute. Jgif iste liber in duas ptes diuidit scz in plogu r tractatu. q incipit. in. ca. In pria pte prio ponit inuitatio ad obseruati? duplicis festi. scdo breuiter r gign? materia h? li. ca. se. ibi. De iuda?o macha. Circa primu prio scribetes captat illoz qbz scribitur benivolentia. scdo inuitat eos ad festi duplicis obseruatiam.

ibi. Regnate demetrio. tertio sua inferit intentione. ibi. Actum itaq. Circa primu captat duplr coz benivolentia. scz eos amicabile? salutado. r p eis humiliter exorado. ibi Benefaciat vobis. Circa primu dicit. a Fratry. qd e nome amicabile. Ma frater dr quali ve alter ipe. r vocat eos fratres. eo q erant de eade gente. r sub eadem lege. b Quisf p egyptu iudeis. scz di sperlis. Prolo? emi lagi silt? q post alexandru magnu primus regnauit in egypto. sicut supra dictu e in primi libri principio. multos iudeos captiuauit. qz aliqs prolo? p. uia delph? ei succedes res lapauit in fauore. l. r. i. terptum q sibi libros moysi. r fm aliqs totu ver? testametu trahit. lerit de hebreo in grecu. multi tñ in egypto remaserut r pedente tpe adquiserut bona res poralia. r p plis pteatione multiplicati snt qbz iudei maneres in iudea scripserut. iudeo subditur.

Caplin. I. **H**atrity qui sunt per egyptu iudeis salutem dicunt fratres qui sunt in hierosolimis iudei: r q i regione iudea r pace bona Benefaciat vobis deus? r meminerit testamenti sui. qd locutus est ad abraam? et ysaac? r iacob seruatorum suozu fidelium. et det vobis coz omnibus vt colatis eum. et faciatz eius voluntatem. corde magno et animo volenti. Adaperiat coz vestrum in lege sua. et in preceptis suis. et faciat pacem exaudiat orationes vestras. et reconciliet vobis: Nec vos deserat in tempore malo. Et nuc hic sumus orantes pro vobis Regnante Demetrio anno centesimo sexagesimo nono nos iudei scripsim?

raam. h. r. g. Et ysaac. r. vii. h. Et iacob. r. vii. et suppledu e q sunt de numero seruo? suoz fideliu. v. i. a. l. i. f. i. t. a. n. sic ungedo. Et meminerit testameti sui. a. p. m. i. s. s. i. o. n. i. s. f. i. r. m. e. Seruo? suoz fideliu. a. p. s. u. i. s. s. e. r. u. i. s. f. i. d. e. l. i. b. u. s. f. a. c. t. e. q. d. a. d. a. b. r. a. a. y. s. a. a. c. r. i. a. c. o. b. l. o. c. u. t. e. p. r. i. o. q. r. t. u. a. d. p. a. t. r. e. s. i. l. l. u. t. e. s. t. a. m. e. n. t. i. Et det vo. coz oib? vt co. eu. fide spe r caritate. qbz colat de? cultu interiori. vt dr aug. in enchiridion. l. Et facia. r. c. p. effecti in cultu exteriori l. Corde mag? r. qz deo no placet sacrificia coacta s?o litararia. m. Adap. r. c. studeda r intelligeda. n. Et i pte. suis. ope adimpledis. o. Et fa. pa. vt vacare talib? valeatis. p. Erat. r. c. vobis codecededo. q. Et rec. vo. p. c. n. p. r. e. t. i. t. a. r. e. m. i. t. t. e. d. o. r. Nec vos dese. r. c. vos i tribulatoib? consolado. s. Et nuc hic in hier? r iudea. i. Sum? ora. p. vo. q. dicat. ita debetis orare p nobis et acquiescere peritioib? nostris. maxime de solennitatib? deuotis. v. R. gnante demetrio. Dic? snt inuitat? ad obseruati? duplicis festi. scdm ponitur ibi. Et diem ignis. prima in tres. quia primo ponitur eozum inuitatio. secundo dicti confirmatio. ibi. Anno cente. tertio inuita conclusio. ibi. Facturum igitur. Circa primu notat ips cu dicit. v. Regnante demetrio r. c. Dicit hic glosa tabam q iste fuit demetrius filu? seleuci q regnauit tpe